

Kalendárium opery a operety
The Calendar of Opera and Operetta,
Der Kalender der Oper und Operette

Vladimír Hudec

- 1918 18. 7.–19. 7. Divadelnímu obecnstvu z Olomouce a širokého okolí se dostalo zcela mimořádného uměleckého zážitku. Pěvecko hudební spolek Žerotín, který v té době připravoval inscenaci Smetanovy opery *Libuše*, využil zájezdu orchestru pražského Národního divadla na Moravu a požádal jeho šéfdirigenta Karla Kovařovice (1862–1920), aby Smetanovu operu dostudoval a provedl ji se svým orchestrem. Kovařovic souhlasil, k sboru a sólistům Žerotína přizval pěvce plzeňské opery Josefa Wilda (1882–1928), mladého sólistu opery Národního divadla v Praze Viléma Zítka (1890–1956) a do titulní role povolal přední sólistku pražského Národního divadla Kristinu Morfovou (1869–1936). Představení, stejně jako jeho repríza 19. 7. 1918, vyznělo jako vlastenecká a protiválečná manifestace.
- 1918 16. 11. Slavnostním představením Smetanovy *Prodané nevěsty* k oslavě vzniku samostatného československého státu v nastudování pěvecko hudebního spolku Žerotín byl zahájen český operní provoz v budově olomouckého Městského divadla. *Prodaná nevěsta* byla reprízována 17. listopadu.
- 1919 4. 5. Amatérský operetní soubor Žerotína posílený dalšími olomouckými ochotníky provedl operetu Florimonda Hervého *Mamselle Nitouche* ve prospěch hudební školy Žerotína a českého divadla v Olomouci.
- 1920 11. 2. Výbor Družstva českého divadla definitivně rozhodl, že ředitelem českého divadla v Olomouci a šéfem jeho opery a operety bude, prozatím na dobu jednoho roku, dosavadní sbormistr Žerotína Jaroslav Stuka-Wilkonski (1883–1969). Péči o výpravu inscenovaných her byl pověřen tajemník divadla architekt Karel Loula.
- 1920 1. 8. Na propagačních plakátech první stálé sezony Městského divadla v Olomouci informoval ředitel Jaroslav Stuka-Wilkonski, že sólistický ansámbl operního souboru tvoří 11 dam a 12 pánů (z toho 6 sólistů v operetě). Sbor bude složen z 12 dam a 12 pánů.

- 1920 1. 9. Slavnostním představením opery Bedřicha Smetany *Libuše*, v režii Karla Komarova (1870–1928), na scéně Karla Louly a pod taktovkou Jaroslava Stuky-Wilkonského, byl zahájen operní provoz profesionálního českého divadla v Olomouci. V titulní roli vystoupila někdejší sólistka opery Národního divadla v Praze Amálie Bobková (1874–1956). V Olomouci zpívala i Vendulku ve Smetanově *Hubičce* (premiéra 28. 10. 1920). Slavnostní úvodní projev pronesl režisér činohry Drahoš Želenský (1896–1959, v Olomouci do 28. 2. 1924).
- 1920 3. 9. Představením operety *Polská krev* Oskara Nedbala v režii Karla Komarova za řízení Jaroslava Stuky-Wilkonského zahájil provoz i operetní soubor Městského divadla. Titulní roli Heleny zpívala Stukova manželka Helena Monczaková (1884–1958). V úloze Górského hrál talentovaný komik a tanečník Vladimír Nechyba (1897–1955), budoucí choreograf, režisér a posléze šéf olomoucké operety. V Olomouci působil 32 let, až do roku 1953.
- 1920 5. 9. Druhou operní inscenací českého divadla v Olomouci byla nejpopulárnější opera Bedřicha Smetany *Prodaná nevěsta*. Dirigoval Jaroslav Stuka-Wilkonski, režii měl Karel Komarov. Největší výhrady kritiky se týkaly výkonu sboru, jakkoliv posíleného členy pěvecko hudebního spolku Žerotín.
- 1920 12. 9. Operetu Emmericha Kálmána *Podzimní manévry*, kterou divadlo nabízelo svým divákům jako druhou operetní inscenaci zahajovací sezony (režisoval Vilém /Willi/ Pražský, 1885–1943), označil recenzent deníku Našinec za „smetl“ a „maďarsko-židovské zboží“, které „musí vymizeti z našeho operetního seznamu“.
- 1920 18. 9. Za necelé dva týdny nastudoval Jaroslav Stuka-Wilkonski s režisérem Karlem Komarovem operu Julesa Masseneta *Werther*.
- 1920 23. 9. První francouzskou operetou v zahajovací sezoně 1920/1921 byla *Mamselle Nitouche* Florimonda Hervého. (Místní české obecnstvo si toto populární dílo oblíbilo již při ochotnických představeních Žerotína v roce 1919.) Dvojici protagonistů vytvořili Helena Monczaková a režisér představení Josef Ladislav Novák (1879–1942).
- 1920 8. 10. V hudebním nastudování kapelníka Bohdana Halíka (?–1935, v Olomouci do roku 1923) a v režii Josefa Ladislava Nováka byla poprvé na scéně Českého divadla v Olomouci inscenována opereta Johanna Strausse *Netopýr*.
- 1920 28. 10. 2. výročí založení Československé republiky oslavila olomoucká opera inscenací Smetanovy opery *Hubička*.
- 1920 12. 11. Dalším interpretačně nesmírně náročným operním titulem byla opera Eugèna d'Alberta *Nížina*. Režii měl Karel Komarov, řídil Jaroslav Stuka-Wilkonski. Roli Pedra vytvořil tenorista Mikuláš Jan Demkov (1878–1937), který působil v olomoucké opeře až do roku 1923.
- 1920 18. 12. První ruskou operou, kterou předložil Jaroslav Stuka-Wilkonski svým divákům, byla *Píková dáma* Petra Iljiče Čajkovského. Režisoval Karel Komarov.

- 1920 30. 12. Další operou Bedřicha Smetany, kterou Jaroslav Stuka-Wilkonski nabídl svému obecnstvu, byl *Dalibor*. Režíroval Karel Komarov.
- 1921 20. 1. První italskou operou v repertoáru Wilkonského souboru byla *Madame Butterfly* Giacoma Pucciniho s hostující Boženou Snopkovou (1890–1971) v hlavní roli. Tuto sólistku Národního divadla v Brně vystřídala už při první repríze – k velkému zděšení recenzentů – manželka dirigenta představení Jaroslava Wilkonského, operetní subreta Helena Monczaková. Režii měl Karel Komarov.
- 1921 7. 2. Mezi prvními hosty olomoucké opery byla newyorská sopranistka Théo Drill-Orridge, která 7. února vystoupila v roli Milady v opeře *Dalibor* Bedřicha Smetany. (Svou partii zpívala česky.)
- 1921 12. 2. V ctižádostivé dramaturgii Jaroslava Stuky-Wilkonského nemohla chybět populární Bizetova *Carmen*.
- 1921 28. 2. Poslední operní inscenaci před náhlým rozpuštěním Stukovy divadelní společnosti byla opera Karla Kovařovice *Psohlavci* v režii Karla Komarova.
- 1921 1. 8. Na počátku sezony 1921/1922 posílili sólistický soubor sopranistky Milada Modestinová (1888–1942, v Olomouci do roku 1925), Božena Vaněčková (1896–?, v Olomouci do roku 1924), Karla Micková (1880–1925) a Marie Minářová (1896–1968). Pánskou část souboru posílili barytonisté Gustav Svojsík (1879–1937), který byl sólistou opery do roku 1923, a Josef Křikava (1895–1981). Ten zpíval v Olomouci do roku 1924 a poté v letech 1926–1930. Ladislav Havlík (1889–1957) působil v Olomouci až do roku 1927.
- 1921 1. 8. Do čela operního souboru byl postaven Karel Nedbal (1888–1964), dosavadní dirigent opery Vinohradského divadla v Praze. Jeho příchodem – po neslavné vstupní sezoně Jaroslava Stuky-Wilkonského – začala éra skutečného budování české operní scény v Olomouci. Novým režisérem opery se stal dosavadní režisér Jeřábkovy divadelní společnosti Bohuš Vilím (1884–1953). V olomouckém divadle působil až do roku 1928. Režisérem operety se stal tenorista Viktor Severin (1890–1959). V Olomouci působil do roku 1923, kdy odešel do plzeňského divadla.
- 1921 10. 8. Nový šéf opery Karel Nedbal se představil olomouckému obecnstvu nastudováním opery Zdeňka Fibicha *Šárka* v režii Bohuše Vilíma, s Boženou Vaněčkovou v titulní roli a s Mikulášem Demkovem v roli Ctířada.
- 1921 11. 8. Premiéru opery *Tajemství* Bedřicha Smetany, jež byla druhou inscenací operní sezony 1921/1922, svěřil šéf opery dosavadnímu kapelníkovi Východočeského divadla v Pardubicích Jaroslavu Budíkovi (1894–1974). Pohotový dirigent se osvědčil, byl přijat za kapelníka a hned ve své první olomoucké sezoně nastudoval 11 oper.
- 1921 12. 8. Nově sestavený operetní soubor s režisérem Viktorem Severinem a kapelníkem Bohdanem Halíkem se představil československou premiérou operety Emmericha Kálmána *Holandská ženuška* s novou subretou Magdou Škrdlíkovou (1886–1951) v titulní roli.

- 1921 13. 8. První operou Antonína Dvořáka, kterou v Olomouci nastudoval šéfdirigent Karel Nedbal ve spolupráci s režisérem Bohušem Vilímem, byla *Rusalka*.
- 1921 17. 8. První italskou operou v repertoáru dirigenta Jaroslava Budíka se stal *Trubadúr* Giuseppe Verdiho.
- 1921 2. 10. V opeře Charlese Gounoda *Faust a Markétka* zazářil v roli démonického Mefistotela basista Jan Kühn (1891–1958), sólista olomoucké opery v letech 1920–1923.
- 1921 21. 10. Opereta Edmonda Eyslera *Dítě cirkus*, kritikou označená za „operetní býlí“, dosáhla toliko jediné reprízy.
- 1921 25. 10. Na pozvání české Ochotnické jednoty v Opavě zajela olomoucká opera do Opavy s dvěmi veristickými aktovkami, *Sedlákem kavalírem* Pietra Mascagniho a *Komedianty* Ruggiera Leoncavalla. Nastudoval je Karel Nedbal (olomoucká premiéra 19. 8. 1921).
- 1922 25. 1. Ruskou operní tvorbu reprezentovala v této sezoně opera Petra Iljiče Čajkovského *Eugen Oněgin* (režie Bohuš Vilím, dirigent Jaroslav Budík).
- 1922 23. 3. V představení Verdiho opery *Aida*, kterou 15. 1. 1922 uvedl poprvé na scénu Českého divadla v Olomouci Karel Nedbal s režisérem Bohušem Vilímem, zpívali pohostinsky v rolích Aidy a Radama Mary Cavanová (1889–?) a její manžel Otakar Mařák (1872–1939).
- 1922 24. 3. Kritik Emanuel Ambros (1885–1955), překladatel Otto František Babler (1901–1984) a další olomoučtí kulturní pracovníci uveřejnili v deníku Pozor rozhořčené prohlášení, v němž se praví: „Není-li možno pomýšleti na okamžité odstranění operety, přáli bychom si viděti na scéně raději klasickou operetu, starou a drobnou komickou operu než jarmareční produkty vídeňsko-maďarské machy.“
- 1922 25. 3. Předposlední z 24 (!) operních premiér první Nedbalovy olomoucké sezony byla v Olomouci poprvé česky zpívaná opera Richarda Wagnera – *Tannhäuser* s Mikulášem Demkovem v titulní roli. Karel Nedbal ji musel provést s orchestrem, který byl složen z pouhých 26 hráčů, a s 25členným sborem. Přes tento handicap neváhal nastudovat už v příští sezoně Wagnerova *Lohengrina*.
- 1922 3. 4. První Nedbalovu sezonu olomoucké opery uzavřela Dvořáková opera *Jakobín*. V režii Bohuše Vilíma ji nastudoval dirigent Jaroslav Budík.
- 1922 16. 4. Představením v Městském divadle v Prostějově zahájil operní soubor a jeho 32členný orchestr zájezdové turné, při němž navštívil Pardubice, Hradec Králové a Kladno. Tento zájezd byl nezbytný, neboť 15. dubna muselo České divadlo uvolnit divadelní budovu olomouckým Němcům.

- 1922 6. 7. Představením Smetanovy *Prodané nevěsty* (olomoucká premiéra 14. 8. 1921) zahájila olomoucká opera svou pražskou stagionu, pro niž si pronajala budovu karlínského Varieté (dnešní Hudební divadlo Karlín). Kromě *Prodané nevěsty* tu provedla Fibichovu *Šárku*, Verdiho *Aidu* (s hostující Mary Cavanovou a Otakarem Mařákem) a *Trubadúra*, Gounodovu operu *Faust a Markétka*, Pucciniho *Toscu* a Bizetovu *Carmen*. Po velkém úspěchu byla stagiona, plánovaná původně do poloviny července, rozšířena o představení Dvořákova *Jakobína*, Verdiho *Traviaty* a Čajkovského *Eugena Oněgina*. Do Prahy se olomoučtí rádi vraceli i v letních měsících let 1923–1925.
- 1922 7. 10. První operou Wolfganga Amadea Mozarta, kterou uslyšeli olomoučtí posluchači zpívat česky, byla *Figarova svatba*. V režii Bohuše Vilíma ji hudebně nastudoval Karel Nedbal.
- 1922 16. 11. Opera Richarda Strausse *Salome*, nastudovaná v režii Bohuše Vilíma s dirigentem Karlem Nedbalem, zazněla při své olomoucké premiéře poprvé v českém překladu pěvce Karla Buriana (1870–1924). Titulní roli Salome zpívala Božena Vaněčková, Jochanaana Gustav Svojsík, Herodias Karla Micková (1882–1925), Heroda Mikuláš Demkov.
- 1922 30. 11. Dirigent Jaroslav Budík uvedl další náročné dílo Giuseppe Verdiho: s režisérem Bohušem Vilímem nastudoval operu *Maškarní ples*.
- 1922 15. 12. Šéfdirigent Karel Nedbal provedl v režii Bohuše Vilíma, na scéně Karla Louly operu Ludwiga van Beethovena *Fidelio*. Florestana zpíval Mikuláš Demkov, v úloze guvernéra hostoval člen Národního divadla v Praze Vilém Zitek.
- 1923 13. 1. Z olomouckého jeviště zazněly poprvé patetické tóny historické opery o obléhání Szigetú tureckými vojsky *Nikola Šubić Zrinski*. Toto vlastenecké dílo Ivana Zajce nastudoval v režii Bohuše Vilíma dirigent Jaroslav Budík.
- 1923 16. 2. Šéfdirigent Karel Nedbal nastudoval další Wagnerovu operu. Tentokrát to byl *Lohengrin*, na jehož inscenaci se podepsal režisér Bohuš Vilím.
- 1923 10. 4. Za přítomnosti skladatele a dirigenta Oskara Nedbala se uskutečnila premiéra jeho operety *Vinobraní*, kterou v režii Václava Poláčka (1880–1962) dirigoval kapelník opery Jaroslav Budík.
- 1923 13. 4. V režii Bohuše Vilíma a v hudebním nastudování Jaroslava Budíka zhlédlo obecnstvo Českého divadla v Olomouci poprvé „romantickou“ operu Gioacchina Rossiniho *Vilém Tell*.
- 1923 26. 4. Na scéně olomouckého divadla hostoval soubor emigrantské „Ruské opery“, složený z někdejších zpěváků Mariinského divadla v Petrohradě a Velkého divadla v Moskvě. Na pořadu byl *Eugen Oněgin* Petra Iljiče Čajkovského. Dirigoval Karel Nedbal.
- 1923 1. 5. Soubor operety uvedl v režii Václava Poláčka a pod taktovkou Jaroslava Budíka poprvé v Československu operetu *Hrabě Casanova*, kterou složil na vlastní libreto režisér opery Bohuš Vilím. Dílo bylo hráno pouze dvakrát.

- 1923 19. 5. Druhou sezonu opery českého divadla v Olomouci uzavřela inscenace opery Giacoma Meyerbeera *Afričanka*. Tuto reprezentativní ukázkou francouzské grand'opéra připravil režijně Bohuš Vilím, hudebně ji nastudoval Karel Nedbal.
- 1923 2. 6. Představením Dvořákovy opery *Čert a Káča* zahájila olomoucká opera svou druhou měsíční stagionu v pražském Varietě.
- 1923 22. 7. Při představení Smetanovy *Hučičky* v pražském Varietě stanul za dirigentským pultem pozdější šéf opery Slovenského národního divadla Oskar Nedbal (1874–1930).
- 1923 1. 8. Na počátku sezony 1923/1924 došlo k další z tehdy častých obměn sólistického ansámblu operety. Meda Valentová odešla po dvouletém působení (1921–1923) do ostravské operety, oblíbenou Magdu Škrdlíkovou vystřídal na jednu sezonu její mladší sestra Helena (1892–1976); pro subretní obor byla angažována Lenka Piskáčková (1895–1942, později Baudišová, v Olomouci v sezonách 1923/1924 a 1926–1933); pro tenorové role byli přijati Mirko Bukovský (1893–1971) a Václav Norman (1896–1961).
- 1923 4. 9. V první premiéře 3. sezony českého divadla v Olomouci, již byla *Madame Butterfly* Giacoma Pucciniho (dirigent Jaroslav Budík, režie Bohuš Vilím), se představil nový basista olomoucké opery Josef Munclinger (1888–1954). V Olomouci působil pouze jednu sezonu, poté odešel do Národního divadla v Praze.
- 1923 8. 9. Vskutku slavnostním vstupem do sezony, jejímž ideovým motem se stalo 100. výročí narození Bedřicha Smetany, byla premiéra jeho opery *Libuše* v nastudování Karla Nedbala a režiséra Bohuše Vilíma. Kněžnu Libuši zpívala Božena Vaněčková.
- 1923 15. 9. Řadu 13 operetních premiér v sezoně 1923/1924 zahájila opereta Roberta Stolze *Královna tance*, která využívá rytmů moderních tanců včetně tehdejšího „krále tanců“ – shimmy. Režijně ji připravil Václav Norman, dirigoval nový kapelník Juraj Viliam Schöffer (1897–1972, v Olomouci 1923–1924, 1927–1931).
- 1923 22. 9. V československé premiéře zazněla jednoaktová opera Jaroslava Vogla *Maréja*. i spolu s prvním olomouckým provedením komické aktovky Ermanno Wolfa-Ferrariho *Zuzančino tajemství*. Obě novinky inscenovali Bohuš Vilím a Karel Nedbal.
- 1923 15. 10. Dirigent Jaroslav Budík a režisér Bohuš Vilím uvedli základní dílo německé romantické opery, Weberova *Čarostřelce*.
- 1923 11. 12. Dirigent Karel Nedbal nastudoval s členy činoherního souboru a s divadelním orchestrem *Námluvy Pelopovy* – první díl trilogie scénických melodramů *Hippodamie* Zdeňka Fibicha a Jaroslava Vrchlického. Scénu navrhl olomoucký výtvarník Bohumil Krs (1890–1962), který spolupracoval s olomouckým divadlem až do roku 1927.
- 1923 21. 12. Za přítomnosti autora byla poprvé v Olomouci uvedena opera Josefa Bohuslava Foerstra *Eva*, nastudovaná režisérem Bohušem Vilímem a šéf-dirigentem Karlem Nedbalem.

- 1923 22. 12. Z tvorby olomouckého rodáka Leo Falla, jehož operety byly zvlášť oblíbenou součástí olomouckého repertoáru, uvedl kapelník Juraj Schöffler v režii Mirka Bukovského Fallovu nejnovější operetu *Madame Pompadour*.
- 1924 1. 2.–10. 5. K celostátním oslavám 100. výročí narození Bedřicha Smetany se připojila olomoucká opera cyklickým provedením všech Smetanových oper. Cyklus byl zahájen již 16. 11. 1923 uvedením Braniborů v Čechách, 1. 2. 1924 novým nastudováním *Hubičky*, ideově vyvrcholil 1. 3. (v předvečer Smetanova narození) představením *Libuše a* byl zakončen 10. 5. premiérou *Čertovy stěny*. Nové výpravy k Smetanovým operám vytvořili olomoučtí malíři Bohumil Krs (*Hubička, Čertova stěna*), František Rek (*Libuše, Dalibor*) a František Hlavica (*Dvě vdovy, Tajemství*).
- 1924 30. 1. Z iniciativy šéfa opery Karla Nedbala se v sále Reduty uskutečnil první ze tří symfonických koncertů divadelního orchestru ze skladeb jubilejního Bedřicha Smetany (1824–1884). Karel Nedbal na něm provedl cyklus symfonických básní *Má vlast*. Divadelní orchestr byl posílen členy vojenské hudby a amatérské Filharmonie Žerotína.
- 1924 11. 5. Operetní sezonu uzavřel „románek dvou srdcí se zpěvy o čtyřech jednáních“ *Táta dlouhán* od Rudolfa Piskáčka (režie Josef Ladislav Novák, dirigent Juraj Viliam Schöffler)
- 1924 24. 5.–13. 6. Na pozvání české vídeňské menšiny uspořádala olomoucká opera zájezd do Vídně, aby i zde vzpomněla 100. výročí narození zakladatele novodobé české hudby. V dřevěném divadle Metropoltheater ve vídeňském Prátru sehrála 37 představení, z nichž 28 bylo věnováno opernímu dílu Bedřicha Smetany. Jeho *Prodaná nevěsta* byla hrána desetkrát, *Libuše* pětkrát, *Hubička* čtyřikrát, *Dvě vdovy* dvakrát. Spolu s Dvořákovou *Rusalkou*, *Čertem a Káčou* a s Kovařovicovými *Psohlavci* tak Olomoučtí předložili českému i rakouskému obecenstvu Vídně reprezentativní vzorek české operní klasiky. Vídeňská kritika nešetřila slovy chvály, a proto nebylo divu, že olomoucký soubor se do Vídně rád vracel i v příštích letech.
- 1924 30. 6. S Olomoucí se rozloučila sopranistka Bohumila Vaněčková. Na základě svých úspěšných vystoupení při zájezdu Nedbalova souboru do Vídně (zejména v roli Smetanovy kněžny Libuše) byla angažována do operního souboru v Lublani.
- 1924 30. 6. Počet zájezdových představení, nezbytných k vylepšení napjaté hospodářské bilance olomouckého divadla, neúnosně vzrostl. Z celkového počtu 274 operních představení v sezoně 1923/1924 se jich v Olomouci uskutečnilo toliko 115.
- 1924 1. 8. Městský orchestr, který se od roku 1920 podílel na operních představeních olomouckého divadla, byl převzat do správy divadla, aby se „zvýšila umělecká disciplína divadelního orchestru a zjednodušily se hospodářské vztahy divadla a města“.³²¹

³²¹ Výroční zpráva Družstva českého divadla v Olomouci za dobu od 1. 7. 1924 do 30. 6. 1925.

- 1924 1. 8. Na počátku sezony 1924/1925 odešel kapelník operety Juraj Viliam Schöffer dočasně do Východoslovenského národního divadla v Košicích. (Do Olomouce se vrátil v roce 1927.) U dirigentského pultu jej nahradil sbormistr Žerotína Cyril Pecháček (1899–1949). Pod uměleckým jménem Ivo Milič působil v olomouckém divadle do roku 1927.
- 1924 1. 8. V souvislosti s přestavbou jeviště olomouckého divadla bylo orchestřiště rozšířeno víc než o třetinu, a to tak, aby pojalo 60–65 hráčů.
- 1924 1. 8. Na počátku sezony posílil basový obor Josef Celerin (1898–1971). V olomoucké opeře zpíval až do roku 1929. Spolu s ním byl do Olomouce angažován barytonista František Zavřel (1901–?). V Olomouci působil do roku 1926 a dále v sezoně 1931/1932. Poté odešel do Českých Budějovic. Dvě sezony působili v Olomouci budoucí pěvci Národního divadla v Praze, tenorista Otakar Masák (1899–1972) a barytonista Miloš Linka (1902–1970). Novou sopranistkou se stala Ludmila Borovičková (1904–?, později Šulová). V Olomouci zpívala až do roku 1930.
- 1924 24. 9. Olomouckou operní sezonu 1924/1925 zahájila inscenace opery Giuseppe Verdiho *Othello* (režie Bohuš Vilím, dirigent Jaroslav Budík).
- 1924 28. 9. Postavu Josefa Kajetána Tyla v operetě Emiliána Starého „ze starých dob“ *Podzimní píseň lásky* vytvořil pozdější šéf olomoucké činohry František Salzer (1902–1974). Dirigoval Ivo Milič, režie se ujal Vilém Pražský, který se vrátil do Olomouce z Východočeské divadelní společnosti. Ve funkci režiséra olomoucké operety setrval až do roku 1931.
- 1924 4. 10. Za přítomnosti Leoše Janáčka byla v režii Bohuše Vilíma provedena na Kopřivově scéně opera *Její pastorkyňa* s Ludmilou Maškovou (1890–1976) v roli Jenůfy. Toto první olomoucké nastudování *Její pastorkyně* vyznělo jako „nadšený hold hanáckého obecnictva Leoši Janáčkovi“. Přítomný skladatel byl s úrovní inscenace nadmíru spokojen. („První jednání *Pastorkyně* neslyšel jsem nikdy provedeno s takovým ohněm mimo od Kleibera v Berlíně“, napsal dirigentu olomouckého představení Karlu Nedbalovi.)
- 1924 22. 11. V hudebním nastudování Karla Nedbala a v režii Bohuše Vilíma zazněla v olomouckém divadle poprvé česky opera Wolfganga Amadea Mozarta *Don Giovanni*.
- 1924 25. 12. V „nové skvělé výpravě“ Bohumila Krse a s „arrangement tanců“ baletního mistra Vladimíra Nechyby byla na Boží hod vánoční uvedena „výpravná revue o 12 obrazech“ *Cesta kolem světa*. (Šlo zřejmě o revuální úpravu hry Jeana Gilberta *Cesta kolem světa za čtyřicet dnů*.) Revue dosáhla mimořádného úspěchu. Hrála se celý leden, o nedělích dvakrát denně.
- 1925 31. 1. V režii Viléma Pražského a v hudebním nastudování Ivo Miliče-Pecháčka byla v Olomouci poprvé uvedena nejnovější opereta Emmericha Kálmána z roku 1924 *Hraběnka Marica*. Stala se vůbec nejúspěšnějším operetním titulem té doby. Hrála se i na přírodním jevišti Sokolské zahrady a za necelý rok dosáhla rekordního počtu 70 repríz. Hostovali v ní i bývalí členové olomouckého souboru Magda Škrdlíková a Viktor Severin.

- 1925 5. 2. V hudebním nastudování šéfdirigenta Karla Nedbala, na scéně E. Kopřivy a v režii Bohuše Vilíma měla v Olomouci československou premiéru opera Vittoria Gneccchiho *Cassandra*. (Na realizaci inscenace se finančně podílel autor, který byl na premiéře přítomen.) Krátký jevištní život díla na olomoucké scéně (pouhé 4 reprízy) způsobil náhlý skon mezzosopranistky Karly Mickové (18. 3. 1925),³²² představitelky titulní role.
- 1925 27. 2. Dirigent Jaroslav Budík a režisér Bohuš Vilím seznámili olomoucké obecenstvo s operou Karla Kovařovice *Na Starém bělidle*.
- 1925 27. 3. Třetím dramatickým dílem Richarda Wagnera, které v Olomouci nastudoval Karel Nedbal, byla opera *Bludný Holanďan* s Milošem Linkou (1902–1970) v titulní roli. Dirigent měl tentokrát k dispozici poněkud větší orchestr (31 hráčů) a sbor (32 zpěváků). Režíroval Bohuš Vilím.
- 1925 29. 4. Na závěr sezony uvedl režisér Bohuš Vilím s Jaroslavem Budíkem u dirigentského pultu operu francouzského skladatele Adolpha Charlese Adama *Postillon z Lonjumeau*.
- 1925 2. 5.–3. 5. Příspěvem Družstva českého divadla k odhalení pomníku Bedřicha Smetany bylo provedení *Prodané nevěsty*, *Libuše* a *Dalibora*.
- 1925 6. 5.–30. 6. Olomoucká opera hostovala s 40 představeními v Pardubicích, Hradci Králové, Mladé Boleslavi, Jičíně a v Liberci.
- 1925 15. 8. Na základě úspěšného hostování v roli Kostelničky v Janáčkově *Její pastorkyni* se stala všestranná pěvkyně Alba Sehnalová (1890–1946) stálou členkou sólistického souboru opery. Olomouckému divadlu zůstala věrná až do smrti. Uplatnila se především ve velkodramatickém oboru, ale nerozpakovala se zpívat ani v klasických operetách.
- 1925 18. 9. Při stagioně v severočeském Mostě (29. 8. –24. 9. 1925), kde olomoucká opera trávila začátek sezony 1925/1926 (v olomouckém divadle dosud probíhala rozsáhlá přestavba jeviště), převzal řízení představení veristických jednoaktovek *Sedlák kavalír* a *Komedianti* autor první z nich, Pietro Mascagni (1863–1945).
- 1925 27. 10. Vzhledem k náročné rekonstrukci jeviště olomouckého divadla byla 6. divadelní sezona zahájena teprve slavnostním představením Smetanovy *Libuše* v předvečer státního svátku. Do té doby hrála opera mimo Olomouc.
- 1925 1. 11. Režisér Vilém Pražský a dirigent Ivo Milič-Pecháček inscenovali v Olomouci poprvé operetu Rudolfa Piskáčka *Tulák*. Dosáhla úctyhodného počtu 23 repríz.
- 1925 14. 11. Prvním českým titulem v operní sezoně 1925/1926 byla v Olomouci dosud neznámá opera Antonína Dvořáka *Dimitrij*. Toto interpretačně velmi náročné dílo nastudoval šéfdirigent Karel Nedbal s posíleným sborem. Režii měl Bohuš Vilím.
- 1925 28. 11. V režii Bohuše Vilíma nastudoval šéfdirigent Karel Nedbal s operními sólisty operetu Johanna Strausse *Netopýr*.

³²² Výroční zpráva Družstva českého divadla v Olomouci za dobu od 1. 7. 1924 do 30. 6. 1925. Uveden duben 1925.

- 1925 5. 12. Z jeviště olomouckého divadla zazněly tóny nefalšovaného „jazzbandu“, a to ve 3. jednání výpravné operety Bruna Granichstaedtena *Orlov* v režii Václava Normana a kapelníka Františka Diviše (1892–1957). V hlavní roli tanečnice Nadi Nadjakovské hostovala pražská zpěvačka Bolena Důrasová (1885–1961).
- 1926 23. 1. Šéfdirigent Karel Nedbal a režisér Bohuš Vilím uvedli v Olomouci poprvé operu Gustava Charpentiera *Louisa*. Titulní roli alternovaly Marie Minářová a Alba Sehnalová. Partie Gavroche byla svěřena člence činoherního souboru Lídě Otáhalové (1904–1980).
- 1926 13. 2. Dirigent Jaroslav Budík se vyrovnal se ctí s mimořádným úkolem: S režisérem Bohušem Vilímem nastudoval operu Wilhelma Kienzla *Evangelista*. Tato v Olomouci dosud nehraná opera dosáhla 9 repríz.
- 1926 9. 4. K oslavám 75. výročí narození Zdenka Fibicha (1850–1900) se olomoucká opera, jakkoliv opožděně, připojila inscenací jeho *Šárky*. (Režisér Bohuš Vilím, dirigent Jaroslav Budík.)
- 1926 17. 4. Po Straussově *Salome*, kterou nastudoval v roce 1922, sáhl Karel Nedbal k nejpopulárnější opeře Richarda Strausse *Růžový kavalír*. Roli kněžny Werdenbergové svěřil Marii Minářové, barona Ochse Ladislavu Havlíkovi. V roli Oktaviána se rozloučila s olomouckým obecnstvem populární Ludmila (Lída) Mašková. Od počátku nové sezony byla angažována jako sólistka opery v Lipsku.
- 1926 30. 4. Operní sezonu 1925/1926 uzavřelo nové nastudování opery Karla Kovařovice *Psohlavci* (režie Bohuš Vilím, dirigent Jaroslav Budík).
- 1926 1. 9. Operní sezona 1926/1927 byla zahájena premiérou opery Antonína Dvořáka *Jakobín*, kterou v režii Bohuše Vilíma hudebně nastudoval dirigent Jaroslav Budík.
- 1926 5. 9. Čtyři dny po opeře zahájil novou sezónu i operetní soubor. V režii Vladimíra Nechyby a pod taktovkou kapelníka Františka Diviše uvedl populární operetu Karla Moora *Pan profesor v pekle*.
- 1926 11. 9. Pod taktovkou šéfa opery Karla Nedbala a v režii Bohuše Vilíma zazněla pohádková opera Engelberta Humperdincka *Perníková chaloupka*.
- 1926 2. 10.–11. 10. Druhý zájezd olomoucké opery za vídeňskými Čechy směřoval do divadla Carlstheater. Olomoučtí v něm provedli Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Dalibora* a *Hubičku*, Dvořákova *Jakobína*, *Čerta a Káču* a *Rusalku* a operu Leoše Janáčka *Její pastorkyňa*.
- 1926 20. 10. Italský repertoár rozšířil šéfdirigent Karel Nedbal o jiskřivou buffu Gioacchina Rossiniho *Lazebník sevillský*. Režii měl Bohuš Vilím.
- 1926 5. 11. Při premiéře operety Emmericha Kalmána *Podzimní manévry* se představil nový tenorista Jan Dvorný (1895–1970). V olomoucké operetě hrál a zpíval až do roku 1959.
- 1926 28. 11. Olomoucká inscenace opery Giuseppe Verdiho *Síla osudu* v nastudování Karla Nedbala a v režii Bohuše Vilíma byla prvním provedením této opery v novém československém státě. V Olomouci byla hrána v libretistické úpravě Franze Werfela.

- 1926 10. 12. Necelý rok po vídeňské premiéře Kálmánovy *Cirkusové princezny* došlo k československé premiéře této operety v režii Vladimíra Nechyby a pod taktovkou Františka Diviše. Opereta se hrála v českém překladu Viléma Pražského a Bohuše Vilíma.
- 1927 14. 1. Dirigent Jaroslav Budík nastudoval další operetu s operními sólisty. Tentokrát to byl Straussův *Cikánský baron*, inscenovaný operním režisérem Bohušem Vilímem. Hlavní role dirigent obsadil Ludmilou Borovičkovou (Arsena), Albou Sehnalovou (Čipra) a Josefem Celerinem (Carner).
- 1927 5. 2. Karel Nedbal s režisérem Bohušem Vilímem premiérovali operu prostějovského skladatele Vladimíra Ambrose *Ukradené štěstí*, v níž debutovala mladá sopranistka Eva Hadrabová (1902–1973), budoucí choť Karla Nedbala. S ním odešla v roce 1928 do Slovenského národního divadla v Bratislavě.
- 1927 6. 3. Úspěch úpravy Gilbertovy *Cesty kolem světa za 40 dnů* (viz údaj k datu 25. 12. 1925), přiměl Vladimíra Nechybu a Bohuše Vilíma k tomu, aby upravili a inscenovali další „výpravnou revue“, tentokrát dílko Karla Hašlera *Ženy, pozor na muže*. Dirigoval František Diviš.
- 1927 25. 3. Přípomínkou 100. výročí úmrtí Ludwiga van Beethovena se stalo nové nastudování jeho opery *Fidelio* (režie Bohuš Vilím, dirigent Karel Nedbal).
- 1927 22. 4. Olomouckou sezonu operního souboru uzavřelo první provedení opery Maxe Schillingse *Mona Lisa* v češtině. Překlad libreta pořídil režisér představení Bohuš Vilím. Dílo v titulní roli s Evou Hadrabovou nastudoval dirigent Jaroslav Budík.
- 1927 7. 5.–29. 5. Operní soubor realizoval cyklus pohostinských operních představení v Krakově. V divadle „Při zahradě rajské“ uvedl Smetanovu *Prodanou nevěstu* a Hubičku, Dvořákovu *Rusalku*, Fibichovu *Šárku*, Janáčkovu *Její pastorkyni*, ze světového repertoáru Beethovenova *Fidelia*, Rossiniho *Lazebníka sevillského*, Verdiho *Trubadúra*, Pucciniho *Toscu* a Schillingsovu *Monu Lisu*. Dirigent Karel Nedbal si z Krakova přivezl pozvání ke třem symfonickým koncertům divadelního orchestru. Ty se uskutečnily ve dnech 15.–16. října 1927.
- 1927 8. 9. Nejúspěšnější inscenací třetího zájezdu olomoucké opery do Vídně, tentokrát poprvé s novým šéfdirigentem, se stala Janáčková opera *Její pastorkyňa*. Olomoučtí si tentokrát pronajali budovu Raimundtheater.
- 1927 22. 9. Představením Smetanovy *Prodané nevěsty* byla konečně odstartována divadelní sezona 1927/1928, jejíž zahájení zdržela dostavba zadního traktu divadla.
- 1927 11. 10. V titulní roli Verdiho opery *La Traviata* hostovala sólistka milánské La Scaly Ada Sari. O 14 dní později (25. 10.) zpívala Gildu ve Verdiho *Rigolettu*, 4. 11. Rosinu v Rossiniho *Lazebníku sevillském*.
- 1927 14. 10. První operní inscenací sezony 1927/1928 byla opera Eugèna d'Alberta *Nížina* (režie Bohuš Vilím, dirigent Jaroslav Budík). Scénu navrhl nový scénograf olomouckého divadla Antonín Heythum. Ve funkci prvního skutečného „šéfa výpravy“ působil v Olomouci do roku 1932.

- 1927 3. 11. Na pořad koncertu rozšířeného orchestru olomouckého divadla v sále Reduty zařadil šéfdirigent Karel Nedbal 9. symfonii e moll Antonína Dvořáka a symfonické básně Richarda Strausse *Smrt a vykoupení* a *Don Juan*.
- 1927 29. 11. Po pěti letech předložil Karel Nedbal olomouckému obecenstvu znovu Wagnerovu operu *Tannhäuser*. Na scéně Antonína Heythuma (1901–1954) ji režijně připravil Bohuš Vilím.
- 1927 15. 12. Dirigent Jaroslav Budík uvedl poprvé v Olomouci komickou operu Françoise Adriena Boieldieua *Bílá paní*. Režíroval Bohuš Vilím.
- 1928 5. 1. Inscenace opery Richarda Strausse *Elektra* (režie Bohuš Vilím) s Albou Sehnalovou v hlavní roli a s Josefem Křikavou v roli Oresta „dovršila“ „kult Straussův v Olomouci“, napsal dirigent Karel Nedbal ve svých pamětech Půlstoletí s českou operou. *Elektra* byla jednou z posledních Nedbalových kreací před jeho odchodem do Bratislavy.
- 1928 15. 2. Z tvorby Wolfganga Amadea Mozarta zazněla jeho poslední opera, *Kouzelná flétna* (režie Bohuš Vilím, scéna Antonín Heythum, dirigent Karel Nedbal).
- 1928 22. 2. K 75. výročí narození Jaroslava Vrchlického uvedl šéf opery Karel Nedbal s činoherním souborem závěrečnou část Vrchlického a Fibichovy trilogie *Hippodamie*, scénický melodram *Smrt Hippodamie*. Režie se ujal tehdejší režisér olomoucké činohry Otomar Korbelař (1899–1976), scénu navrhl Antonín Heythum.
- 1928 15. 3. Dirigent Jaroslav Budík uvedl poprvé v Olomouci méně známé dílo Jacquese Offenbacha *Zlatník toledský*. Režii měl Bohuš Vilím, scénu navrhl Antonín Heythum.
- 1928 4. 5. Mimořádné oblibě se těšila Nechybova úprava další revue Karla Hašlera, která se v Olomouci hrála pod názvem *Kdy a kde?* na „splendidní scéně“ architekta Antonína Heythuma. Hašlerovy písně instrumentoval dirigent představení Juraj Viliam Schöffer.
- 1928 5. 5. Poslední závažnou premiérou sezony byla opera Jacquesa Fromentala Halévyho *Židovka*, kterou hudebně nastudoval dirigent Jaroslav Budík. Byla to poslední inscenace, na níž se podílel režisér Bohuš Vilím před svým odchodem z Olomouce.
- 1928 10. 6. Do Liberce, kde soubor olomoucké opery zahajoval pravidelné letní zájezdové turné, se přijel rozloučit jeho umělecký šéf a dirigent Karel Nedbal. Po sedmi letech budování české profesionální opery v Olomouci odešel na přání svého strýce Oskara Nedbala (1874–1930), v té době šéfa opery Slovenského národního divadla, do Bratislavy.
- 1928 1. 8. Do olomoucké opery se vrátil – tentokrát v nové roli režiséra – její sólista z let 1920–1923, basista Jan Kühn. V opeře režíroval až do roku 1931, kdy odešel do Národního divadla v Praze. Jako scénografové s ním spolupracovali olomoučtí výtvarníci arch. Kovář ml. a akademický malíř Černoušek.

- 1928 1. 8. Od počátku sezony 1928/29 byl v olomouckém divadle ustaven samostatný operetní orchestr a 18 členný sbor. Toto opatření však vzalo za své již v roce 1930, kdy nový ředitel Stanislav Langer (1887–1967) v rámci striktního úsporného režimu vytvořil 33 členný orchestr, společný pro operu i pro operetu, a jediný 29 členný sbor.
- 1928 1. 9. Představením Smetanovy *Prodané nevěsty* zahájil své olomoucké působení nástupce Karla Nedbala ve funkci šéfa opery Emanuel Bastl (1874–1950), dosavadní šéf opery Národního divadla moravskoslezského v Ostravě. V čele olomoucké opery stál čtyři sezony.
- 1928 18. 9.–27. 9. Pod vedením nového šéfa opery zajela olomoucká opera znovu za vídeňskými Čechy; ke své stagioně si pronajala Raimundtheater. Kritika přijala nadšeně zejména Bastlovo provedení Janáčkovy *Její pastorkyně*.
- 1928 31. 10. V režii Viléma Pražského a v hudebním nastudování Juraje Viliama Schöffera zazněla v Olomouci poprvé slavná opereta Rudolfa Frimla *Rose Marie* s Lenkou Piskáčkovou v hlavní roli. V 6. obrazu se konala velká módní přehlídka (!).
- 1928 23. 11. Nový šéfdirigent Emanuel Bastl seznámil olomoucké obcenstvo i s krajně problematickým dílem Jaromíra Weinbergra *Švanda dudák*. Režiroval Jan Kühn.
- 1928 22. 12. V hudebním nastudování Jaroslava Budíka a v režii Jana Kühna zazněla v Olomouci poprvé opera italského skladatele Richarda Zandonai *Francesca da Rimini*.
- 1929 18. 1. Emanuel Bastl a režisér Jan Kühn uvedli operu Giacoma Pucciniho *Turandot* s Marií Minářovou v titulní roli.
- 1929 19. 3. Do repertoáru opery bylo zařazeno nejživotnější operní dílo Vítězslava Nováka *Lucerna*. V režii Jana Kühna a s Jaroslavem Křikavou v roli mlynáře ji hudebně nastudoval šéfdirigent Emanuel Bastl.
- 1929 31. 3. Režisér Jan Kühn a dirigent Jaroslav Budík seznámili olomoucké obcenstvo s operou Jeana Nouguese *Quo vadis*.
- 1929 18. 4. Další ukázkou z tvorby Wilhelma Kienzla na olomoucké scéně byla opera *Píseň z hor*. Režii měl Jan Kühn, dirigoval Jaroslav Budík.
- 1929 18. 5. Jedním ze zajímavých dramaturgických počínů šéfdirigenta Emanuela Bastla bylo jeho nastudování první provedené opery Antonína Dvořáka *Král a uhliř*. Režii měl Jan Kühn.
- 1929 1. 8. Do operního souboru byl angažován tenorista Jaroslav Jaroš (1902–1968). Po sezóně odešel do opavského divadla, ale už v roce 1931 se vrátil do Olomouce a zpíval tu až do roku 1935, kdy odešel do Brna.
- 1929 8. 9. Pro zahajovací inscenaci operetní sezony 1929/1930, již byla revuální opereta Ralpa Benatzského *Casanova* (režie Vladimír Nechyba, dirigent Juraj Viliam Schöffler) byla zakoupena celá kostýmní a dekorační výprava z pražského divadla Uranie.
- 1929 17. 9. Operetní soubor zahájil pětiměsíční divadelní sezonu v Českých Budějovicích, během níž se v jihočeské metropoli vystřídaly všechny tři soubory olomouckého divadla, aby tu suplovaly činnost zaniklého Národního divadla jihočeského. Sehrály tu 32 oper, 62 operet a 71 činoher.

- 1929 3. 10. Zaslouhou šéfdirigenta Emanuela Bastla poznalo olomoucké obecnstvo operu Zdeňka Fibicha *Nevěsta messinská*. Režii měl Jan Kühn, scénou navrhl Antonín Heythum.
- 1929 17. 10. Dirigent Jaroslav Budík a režisér Jan Kühn inscenovali operu *Něma z Portici* Daniela Aubera.
- 1929 15. 12. Nejúspěšnější operetou sezóny se stala opereta Nikoly Brodského *Unáší ženu*, kterou nastudovali režisér Vladimír Nechyba a dirigent Juraj Viliam Schöffer. Od premiéry 15. 12. 1929 dosáhla 83 představení.
- 1930 13. 2. V režii Jana Kühna a v hudebním nastudování Jaroslava Budíka zazněla poprvé v Olomouci opera Eugèna d'Alberta *Mrtvé oči*.
- 1930 22. 2. Revuálními úpravám se nevyhnuly ani klasické operety. V inscenaci operety Franze Lehára *Veselá vdova*, kterou režijně a choreograficky připravil Vladimír Nechyba, nechyběl „boston acrobatique“ ani „excentrický tanec“ baletního sboru.
- 1930 13. 3. Jednou z nejzdařilejších dirigentských kreací Emanuela Bastla v době jeho olomouckého působení byla inscenace Mozartovy buffy *Così fan tutte*.
- 1930 9. 4. V roli Lukáše ve Smetanově *Hučičce* vystoupil nově angažovaný tenorista Jára Pospíšil (1905–1979). V olomoucké opeře zpíval až do konce sezony 1931/1932, kdy odešel do Velké operety v Praze. V operetách účinkoval ovšem už v Olomouci; jeho nejúspěšnější operetní rolí byl princ Su-Čong v *Zemi úsměvů* Franze Lehára (premiéra 16. 1. 1932).
- 1930 26. 4. V olomouckém divadle se uskutečnil taneční večer ruské primabaleríny Jelizavety Nikolské (1904–1955) a její družiny.
- 1930 10. 5. Poslední opera Giuseppe Verdiho *Falstaff* v režii Jana Kühna zazněla pod taktovkou Emanuela Bastla.
- 1930 6. 5.–25. 5. Operetní soubor absolvoval třítydenní stagionu v pražském Osvobozeném divadle. Nejúspěšnějším titulem jeho pohostinských her byla revuální opereta budapeštského skladatele Nikoly Brodského *Unáší ženu* (režie Vladimír Nechyba, dirigent Juraj Viliam Schöffer).
- 1930 9. 9. S olomouckou operou se rolí Scarpia v Pucciniho *Tosce* rozloučil barytonista Josef Křikava (1895–1981). Svou pěveckou kariéru završil v opeře Národního divadla v Praze.
- 1930 8. 9.–14. 9. Soubor olomoucké operety uspořádal šest představení v Raimundtheater ve Vídni. Pro české obecnstvo tam sehrál revuální operetu *Unáší ženu* a „revuální úpravy“ Lehárových operet *Veselá vdova* a *Hrabě Lu-xemburg*.
- 1930 10. 9. Operní sezonu 1930/1931 zahájila Bizetova *Carmen*, původně zamýšlená jako závěrečný titul sezony 1929/1930. Režii měl Jan Kühn, dirigoval Jaroslav Budík

- 1930 18. 10. Za „senzaci sezony“ a za „nejlepší operetu dneška“ označila kritika dílo budapeštského divadelního kapelníka Paula Abrahama *Viktoria a její husar*, kterou v překladu a v režii Vladimíra Nechyby nastudoval kapelník Juraj Viliam Schöffer s Lenkou Piskáčkovou v titulní roli. Byla to jedna z operet maďarské provenience, pro jejichž první československá provedení v sezoně 1930/1931 získal ředitel Antonín Drašar (1880–1939) výhradní provozovací právo pro olomoucké divadlo.
- 1930 13. 11. V roli Dalily při premiéře opery Camille Saint-Saëns *Samson a Dalila* (režie J. Kühn, dirigent Emanuel Bastl) se představila nová členka operního souboru, altistka Božena Stoeirová (1903–1961). V olomoucké opeře zpívala až do roku 1960 a vytvořila tu desítky altových a mezzosopránových partií českého i světového operního repertoáru. Samsona zpíval tenorista Petar Burja (1900–1971). V Olomouci zpíval v letech 1929–1932. Odešel do Bratislavy.
- 1931 7. 2. Dirigentovi Jaroslavu Budíkovi se znovu dostalo velké příležitosti: spolu s režisérem Janem Kühnem nastudoval operu Jacquesa Fromental Halévyho *Židovka*.
- 1931 19. 2. Olomoucký deník Pozor otiskl článek s alarmujícím titulem „*Jak dlouho ještě potrvá v olomouckém divadle systém plantážnictví?*“. Pisatel v něm útočí na „zájezdový systém, o němž nepřestali určití činitelé prohlašovat, že je nutný k udržení provozu olomouckého divadla“, který však „degradoval toto divadlo na kočovnou scénu slabé úrovně...“.
- 1931 24. 3. V režii Jana Kühna a v hudebním nastudování Emanuela Bastla bylo uvedeno méně známé dílo Giuseppe Verdiho, opera *Simone Boccanegra*, v libretistické úpravě Franze Werfela.
- 1931 16. 4. V režii Václava Poláčka a v hudebním nastudování nového kapelníka Josefa Baušeho, který vystřídal ve funkci šéfa operety Juraje Viliama Schöffera (v Olomouci působil do roku 1933), poznali olomoučtí diváci nejpopulárnější operetu Rudolfa Piskáčka, *Perly panny Serafinky*.
- 1931 25. 4. Další ukázkou z tvorby Vítězslava Nováka byla komická aktovka *Zvíkovský rarášek*. Za přítomnosti autora zazněla (v hudebním nastudování Emanuela Bastla a v režii Jana Kühna) v jednom večeru s Novákovou pantomimou *Nikotina*.
- 1931 7. 5. V režii Václava Poláčka a v hudebním nastudování Josefa Baušeho byla v Olomouci poprvé uvedena opereta Franze Suppého *Boccaccio*.
- 1931 8. 5. Při představení operety Edmunda Eyslera *Zlatá paní mistrová* se rozloučil s olomouckým obecnstvem oblíbený operetní komik a režisér Vilém Pražský. Při této příležitosti oslavil i třicáté výročí zahájení své umělecké činnosti, z níž devět let věnoval olomouckému divadlu.
- 1931 25. 8. V představení Piskáčkovy operety *Perly panny Serafinky* (premiéra 16. 4. 1931) vystoupil poprvé nově angažovaný tenorista a komik René Hradecký (1896–1955), který se na dlouhá léta stal jedním z nejoblíbenějších herců operetního souboru. Působil v něm až do své smrti (25. 10. 1955).

- 1931 21. 11. Na scéně nového scénografa olomouckého divadla Josefa Gabriela a v režii hostujícího brněnského režiséra Přemysla Pospíšila nastudoval šéfdirigent Emanuel Bastl poprvé v Olomouci operu Leoše Janáčka *Káťa Kabanová*. Titulní roli vytvořila Marie Minářová, někdejší sólistka olomoucké opery, od roku 1929 přední sólistka brněnské opery. Krátce poté se pro nemoc vzdala pěvecké kariéry.
- 1931 28. 11. 100. výročí varšavského povstání vzpomněl operní soubor uvedením polské národní opery Stanisława Moniuszka *Halka*. (Režie Jan Kühn, dirigent Jaroslav Budík.)
- 1932 16. 1. Nejúspěšnějším operetním titulem sezony byla *Země úsměvů* Franze Lehára se sólistou operního souboru Járou Pospíšilem v roli prince Su-Čonga. Režiroval Vladimír Nechyba, dirigoval Josef Bauše.
- 1932 9. 1. Nejúspěšnější operní dílo šéfa opery Zemského divadla v Brně Františka Neumanna *Milkování*, s nímž seznámil olomoucké obcenstvo Emanuel Bastl v režijním ztvárnění Václava Poláčka (1880–1962, v Olomouci působil od 1. 8. 1930 do 14. 6. 1932), dosáhlo 7 představení. „Útulné interiéry“ navrhl scénograf Josef Gabriel.
- 1932 6. 2. Nejzávažnějším uměleckým úkolem pro dirigenta Jaroslava Budíka v sezoně 1931/1932 bylo nastudování opery Giuseppe Verdiho *Don Carlos* s Jaroslavem Jarošem v titulní roli. Režiroval Václav Poláček.
- 1932 19. 2. V deníku Pozor vyšel alarmující článek *Labutí píseň olomoucké opery*. Jeho pisatel se mj. tázal: „Není tato opera přepychem pro město, které nejeví o ni potřebného zájmu a které jí nedává patřičné morální opory?“
- 1932 20. 2. Jednou z nejzdařilejších dirigentských kreací Emanuela Bastla byla inscenace opery Wolfganga Amadea Mozarta *Únos ze serailu*.
- 1932 19. 3. Populární komická opera francouzského skladatele Adolpha Charlese Adama *Kdybych byl králem* (režie Stanislav Langer, scéna Josef Gabriel, dirigent Jaroslav Budík) dosáhla překvapivě pouze 4 repríz.
- 1932 27. 3. Režie operety Jacquesa Offenbacha *Krásná Helena* s Lenkou Piskáčkovou v hlavní roli byla svěřena novému činohernímu režiséru Oldřichu Stiborovi (1901–1943). Scénu navrhl Josef Gabriel. Dirigoval Josef Bauše.
- 1932 7. 5. Poslední premiéru operní sezony 1931/1932, Pucciniho *Madame Butterfly*, dirigoval pohostinsky dirigent divadla v Teplicích Adolf Heller (1901–1945), designovaný nástupce Emanuela Bastla ve funkci šéfa olomoucké opery. Na konci sezony Bastl, který dostal výpověď, definitivně ukončil svou dirigentskou dráhu.
- 1932 15. 8. Družstvo českého divadla v Olomouci uzavřelo s Adolfem Hellerem pracovní smlouvu, již jej jmenovalo „prvním operním kapelníkem“ olomouckého divadla. Adolf Heller působil v Olomouci do 31. 1. 1939.
- 1932 10. 9. První inscenací nového šéfa opery Adolfa Hellera byla monumentální opera Modesta Petroviče Musorgského *Boris Bodunov*. Pro titulní roli se podařilo získat člena Metropolitní opery v New Yorku Pavla Ludikara. Režiroval Přemysl Pospíšil.

- 1932 4. 10. V hudebním nastudování nového šéfa opery Adolfa Hellera zazněl poprvé z divadelního jeviště „dramatický výjev“ Clauda Debussyho *Ztracený syn*, určený původně pro koncertní pódia. Spolu s tímto dílem nastudoval Adolf Heller, v Olomouci rovněž poprvé, dvě aktovky Giacoma Pucciniho, *Plášť* a *Gianni Schicchi*. Inscenace byla po dvou představeních stažena z repertoáru.
- 1932 15. 10. Za přítomnosti autora, olomouckého rodáka Jana Kalába, se uskutečnila československá premiéra jeho „velké moderní fantastické revue“ *Let do stratosféry*. V nastudování dirigenta Josefa Baušeho ji inscenoval Vladimír Nechyba.
- 1932 21. 10. Adolf Heller řídil první symfonický koncert rozšířeného divadelního orchestru. Jeho program svědčil o Hellerově snaze propagovat soudobou tvorbu. Na pořadu koncertu byla *Legenda o mrtvých vítězích* Josefa Suka, Janáčková rapsodie *Taras Bulba* a 1. symfonie Gustava Mahlera.
- 1932 27. 10. Prvním olomouckým uvedením opery Vítězslava Nováka *Karlštejn* (v předvečer státního svátku a za přítomnosti autora) demonstroval nový šéf opery Adolf Heller, že se hodlá věnovat i méně hrané české soudobé dramatické tvorbě. (Do dramaturgického plánu své nástupní sezony zařadil např. operu *Hipolyta* Jaroslava Křičky – viz údaj k datu 1. 4. 1933 a aktovku Otakara Ostrčila *Poupě* – viz údaj k datu 27. 4. 1933).
- 1932 12. 11. Další olomouckou premiérou byla inscenace opery *Lakmé* Léo Délibese v titulní roli s Mílou Ledererovou (1907–1997), která hostováním v olomoucké opeře zahájila svou pěveckou kariéru, od roku 1939 spjatou s brněnskou operou. Dirigoval Jaroslav Budík.
- 1932 9. 12. Při představení Délibesovy *Lakmé* hostovala v titulní roli proslulá kolorатурní sopranistka Ada Sari.
- 1933 5. 1. Pod taktovkou Adolfa Hellera, v režii Přemysla Pospíšila a na scéně Josefa Gabriela zazněla v Olomouci poprvé opera Umberta Giordana *André Chénier*.
- 1933 22. 1. Nejúspěšnějším operetním titulem sezony 1933/1934 se stala opereta Járy Beneše *U svatého Antoníčka*, nastudovaná režisérem Vladimírem Nechybou a dirigentem Josefem Baušem, s Lenkou Piskáčkovou a Hanou Vítovou (1914–1987) v hlavních ženských rolích. Nebývalý úspěch díla (47 představení) vedl k tomu, že už 25. 3. 1933 divadlo uvedlo zcela čerstvou novinku Járy Beneše, operetu *Pařížanka* (v pražské Velké opeřetě měla premiéru 3. 2. 1933).
- 1933 27. 1. Druhý symfonický koncert rozšířeného divadelního orchestru řízeného Adolfem Hellerem měl na pořadu suitu z baletu *Pulcinella* Igora Stravinského, Partitu pro smyčce Bohuslava Martinů, suitu z baletu *La Giara* Alfreda Caselly a 5. symfonii e moll Petra Iljiče Čajkovského.
- 1933 18. 2. Patrně nejriskantnějším dramaturgickým činem Adolfa Hellera byla jeho inscenace poslední opery Richarda Wagnera *Parsifal*, v režii dvojice Oldřich Stibor a Přemysl Pospíšil a na scéně Josefa Gabriela. Titulní roli zpíval Jaroslav Jaroš.

- 1933 1. 4. Hellerovo a Pospíšilovo premiérové představení opery Jaroslava Křičky *Hippolita* (za přítomnosti autora) vysílal přímým přenosem Radiožurnál.
- 1933 11. 4. Někdejší dirigent olomoucké operety Cyril Pecháček (Ivo Milič) dirigoval československou premiéru své operety *Alfa a Omega* s Lenkou Piskáčkovou a Hanou Vítovou v hlavních rolích.
- 1933 27. 4. První olomoucká inscenace aktovky Otakara Ostrčila *Poupě*, nastudované spolu s československou premiérou Zemlinského aktovky *Skřet* (režie Přemysl Pospíšil, scéna Josef Gabriel, dirigent Adolf Heller) byla po první repríze stažena z repertoáru.
- 1933 1. 8. Na počátku sezony 1933/1934 byl do operního souboru angažován tenorista Jaroslav Sobota (1903–1970), představitel lyrických, ale především komických tenorových rolí až do roku 1966 (nezapomenutelný Vašek ze Smetanovy *Prodané nevěsty* nebo Hradní Michálek ze Smetanovy *Čertovy stěny*.)
- 1933 27. 8. V premiérovém představení operety Mirko Bukovského *Hanácká krev*, kterou v režii Vladimíra Nechyby hudebně nastudoval Jaroslav Budík, vystoupil poprvé na olomouckém jevišti Valentin Šindler (1885–1957) – populární „stréček Křópal“. Hostoval i v operetě Antonína Viplera *Na svatém Kopečku* (premiéra 5. 11. 1933).
- 1933 10. 10. První operní režii režiséra Oldřicha Stibora byla inscenace Verdiho opery *Maškarní ples*. Scénu vytvořil Josef Gabriel, dirigoval šéfdirigent Adolf Heller. Z pěvců zazářili Jaroslav Jaroš v roli Hraběte a Božena Stoeurová jako Věstkyně.
- 1933 25. 11. Šéf opery Adolf Heller, znaje obdivný vztah olomouckého obecnstva k dílu Richarda Strausse, vypěstovaný jeho předchůdcem Karlem Nedbalem, zařadil hned do své první sezony československou premiéru Straussovy opery *Arabella*. Režioval Oldřich Stibor, scénu navrhl Josef Gabriel. Orchestr byl posílen řadou hráčů z brněnského divadla.
- 1933 25. 12. V režii Vladimíra Nechyby a pod taktovkou Bohumila Hrachoviny zazněla poprvé v Olomouci opereta Paula Abrahama *Ples v hotelu Savoy*. S 28 reprízami se stala nejúspěšnější inscenací sezony.
- 1933 31. 12. V silvestrovském představení veselohry se zpěvy Vlastislava Antonína Viplera *Stréček Matěj Křópal poslancem* zazářil v hlavní roli opět Valentin Šindler.
- 1934 28. 1. V inscenaci operety Rudolfa Piskáčka *Děvčátko, neříkej ne!* se oblíbený operetní komik René Hradecký poprvé představil i jako úspěšný režisér.
- 1934 17. 2. Další záslužnou sondou Adolfa Hellera do dramatické tvorby Alexandra Zemlinského byla československá premiéra jeho opery *Křídový kruh*, a to krátce po její světové premiéře (14. 10. 1933 Curych). Režii měl Oldřich Stibor, scénu navrhl Josef Gabriel. Český překlad byl dílem Františka Otto Bablera.

- 1934 24. 3. Protestem proti tomu, „jak se po továrnicku vyrábějí operety, nemající se slováckým rázem nic společného“, byla „lidová hra ze slovácké vesnice“ *Galánečka*, kterou napsal místopředseda družstva Českého divadla v Olomouci JUDr. Ferdinand Tomek (1874–1935). Hudbu složil vsetínský rodák dr. Miloš Jarošek a zinstrumentoval ji dirigent premiérového představení Jaroslav Budík.
- 1934 7. 4. V československé premiéře zazněla opera Ottorina Respighiho *Marie egyptská* v překladu Otto Františka Bablera. Spolu s Leoncavallovými *Komedianty* ji inscenovali režisér Oldřich Stibor a výtvarník Josef Gabriel, hudebně obě díla nastudoval dirigent Jaroslav Budík.
- 1934 20. 4. V hudebním nastudování dirigenta Jaroslava Budíka zazněla v Olomouci poprvé opera Rudolfa Karla *Smrt Kmotřička* s Boženou Stoeigrovou v hlavní roli. Na scéně Josefa Gabriela režíroval tuto novinku Stanislav Langer.
- 1934 1. 8. Pánskou část sólistického souboru opery posílil někdejší sólista operních scén v Lübecku a v Hamburku Otto Kubín (1895–1975). Uvedl se démonickou trojrolí v Langerově a Hellerově inscenaci Offenbachových *Hoffmannových povídek* (premiéra 15. 9. 1934). V Olomouci působil až do roku 1960 a ztvárnil tu desítky barytonových partí především dramatického charakteru.
- 1934 1. 8. Na počátku sezony 1934/1935 nastoupila do sólistického ansámblu opery sopranistka Ludmila Červinková (1908–1980). Jejím prvním výraznějším úkolem byla partie Lidunky v aktovce Viléma Blodka *V studni* (premiéra 15. 12. 1934), předtím zpívala Komponistu ve Straussově *Ariadně na Naxu* – viz údaj k datu 3. 11. 1934. V Olomouci působila do roku 1940, kdy už jako manželka Oldřicha Stibora odešla do ostravské opery a odtud do Národního divadla v Praze.
- 1934 3. 11. Navázáním na „Straussův kult“ Karla Nedbala bylo i Hellerovo první olomoucké nastudování opery Richarda Strausse *Ariadna na Naxu* s hostující ostravskou Zdenkou Špačkovou v titulní roli. Režii měl Oldřich Stibor, scénou navrhl Josef Gabriel.
- 1935 12. 1. Třetí operou Leoše Janáčka, inscenovanou na jevišti olomouckého divadla, byla *Liška Bystrouška*. Na scéně Josefa Gabriela a v režii Oldřicha Stibora ji hudebně nastudoval šéfdirigent Adolf Heller. Hlavní roli vytvořila Ludmila Červinková, Lišáka zpívala nová sólistka operety Štefa Petrová (1909–1972, pozdější manželka Víta Nejedlého, v Olomouci do roku 1938).
- 1935 16. 3. Olomoucké obecnstvo uslyšelo poprvé operu Giacomu Pucciniho *Děvče ze zlatého západu*. Zasloužili se o to režisér Oldřich Stibor, scénograf Josef Gabriel a dirigent Jaroslav Budík. Postavu Minie vytvořila Zdenka Špačková, stálý host olomoucké opery.

- 1935 5. 4. Sympatickým gestem Adolfa Hellera bylo, že v Olomouci dal zaznít téměř nehrané opeře Josefa Bohuslava Foerstra *Nepřemožení*. Inscenace, realizovaná na scéně Josefa Gabriela režisérem Oldřichem Stiborem, nepřežila první reprízu, přestože ústřední dvojici vytvořili znamenití Ludmila Červinková a Jaroslav Jaroš.
- 1935 8. 4. Záslouhou brněnské stanice Radiožurnálu byl uskutečněn další přímý rozhlasový přenos z jeviště olomouckého divadla. Bylo to představení Offenbachovy opery *Hoffmannovy povídky* (s Jaroslavem Jarošem v roli básníka Hoffmanna), kterou na scéně Josefa Gabriela režíroval Oldřich Stibor.
- 1935 12. 4. Na čtvrtém Hellerově koncertu divadelního orchestru, posíleného členy prostějovského Orchesterálního sdružení, zazněla vedle suity Emila Axmana *Beskydy a Suity* Julie Reisserové monumentální *Podzimní symfonie* Vítězslava Nováka.
- 1935 21. 9. Po deseti letech se vrátila na scénu olomoucké opery Janáčkova *Její pastorkyňa*. V režii Oldřicha Stibora a na scéně Josefa Gabriela ji hudebně nastudoval šéfdirigent Adolf Heller. Jenůfu zpívala Ludmila Červinková, Kostelničku Alba Sehnalová.
- 1935 22. 9. Ve dvou představeních Nechybovy inscenace operety Franze Lehára *Giuditta* (premiéra 7. 9. 1935) hostovali Jarmila Kšírová v roli Giuditty a Jára Pospíšil v roli Ottavia.
- 1935 28. 9. Divácky nejúspěšnější inscenací v meziválečné historii olomouckého operetního souboru (55 repríz) byla opereta Járy Beneše *Na tý louce zelený* (režie Vladimír Nechyba). Hudebně ji nastudoval nový kapelník Jaromír Žid (1898–1954, v Olomouci do 16. 8. 1945), který na počátku sezony nastoupil na místo uvolněné odchodem Štěpána Hejdy. (Ten působil v olomoucké operetě pouze jednu sezonu.)
- 1935 23. 11. Operní odkaz Giuseppe Verdiho připomněl Adolf Heller nastudováním jeho opery *Othello*. Hlavní roli vytvořil nový tenorista Josef Vojta (1908–1977, v Olomouci v letech 1935–1937), Desdemonu zpívala Ludmila Červinková, démonického Jaga Otto Kubín. Režii měl Oldřich Stibor, scénu navrhl Josef Gabriel.
- 1935 1. 12. Na základě hostování v roli Milady ze Smetanova *Dalibora* byla do olomoucké opery přijata dramatická sopranistka Milada Marková (1913–1986, později Sochorová). Po krátkém působení ve Slovenském národním divadle (1936) se vrátila zpět. Olomouckému divadlu zůstala věrná až do konce života a zapsala se do zlaté knihy jeho historie.
- 1935 7. 12. K nejvýznamnějším dramaturgickým počínům Adolfa Hellera patřila inscenace opery Claudia Monteverdiho *Orfeo*. Toto zakladatelské dílo světové opery bylo v Olomouci hráno v úpravě Ottorina Respighiho, v níž zaznělo poprvé v březnu roku 1935 v milánské La Scale. Libreto přeložil do češtiny František Otto Babler. Orfea zpíval Otto Kubín, Euridiku Milada Marková, Prolog Ludmila Červinková.
- 1935 31. 12. V silvestrovském premiérovém představení hry Františka Aloise Tichého *Hanáci dragouni* opět vystoupil populární Valentin Šindler.

- 1936 18. 1. V hudebním nastudování Jaroslava Budíka, v režii Oldřicha Stibora a na scéně Josefa Gabriela zazněla v Olomouci poprvé komická opera Modesta Petroviče Musorgského *Soročinský trh*. Parašu zpívala Milada Marková, Gríšku Jindřich Blažíček (1903–1979), který v této sezoně zahajoval v olomoucké opeře svou pěveckou kariéru. (Již 1. 5. 1936 byl angažován do opery Národního divadla v Praze).
- 1936 8. 2. Krátce po slovenské premiéře opery Dmitrije Šostakoviče *Lady Macbeth z mcenského újezdu* ve Slovenském národním divadle a jen několik dnů po jejím německém provedení v Novém německém divadle v Praze (29. 1. 1936) nastudoval toto dílo Adolf Heller v Olomouci. Na inscenaci, při premiéře vypískané olomouckými fašisty, spolupracovali režisér Oldřich Stibor a scénograf Josef Gabriel. Katěrinu Ismailovnu ztělesnila Milada Marková.
- 1936 14. 2. Představením Verdiho opery *Tosca* oslavil dirigent Jaroslav Budík 20. výročí své umělecké činnosti v olomoucké opeře.
- 1936 29. 2. Dirigent Jaromír Žid nastudoval s operními pěvci Miladou Markovou, Albou Sehnalovou a Jaroslavem Sobotou operetu Carla Zellerera *Pláčník*. Kvalitou výkonu se k svým operním kolegům přiřadila tehdy ještě operetní sólistka Štefa Petrová
- 1936 28. 3. Pěčí režiséra Oldřicha Stibora, dirigenta Adolfa Hellera a scénografa Josefa Gabriela zazněla v Olomouci poprvé poslední opera Antonína Dvořáka *Armida* s Ludmilou Červinkovou v titulní roli.
- 1936 29. 4. Na závěr sezony 1935/1936 představili dirigent Jaroslav Budík, režisér Oldřich Stibor a scénograf Josef Gabriel olomouckému publiku téměř zapomenutou komickou operu Vojtěcha Hřimalého (1842–1908) *Zakletý princ*. (Poprvé byla provedena v pražském Novoměstském divadle 13. 5. 1872.) Prince Miroslava zpíval nový barytonista Adolf Frank (nar. 5. 12. 1907, v Olomouci v letech 1935–1946).
- 1936 22. 8. Představení Smetanovy *Prodané nevěsty*, jímž olomoucká opera zahájila novou sezonu, bylo 262. provedením tohoto díla na scéně olomouckého divadla.
- 1936 12. 9. Řadu osmi operetních premiér plánovaných v sezoně 1936/1937 zahájila *Uličnice* Jára Beneše. Hlavní roli vytvořila Helena Kubalíková, která ovšem po skončené sezoně odešla do slovenského Národního divadla v Bratislavě, odtud pak do Švandova divadla v Praze. Režii měl Vladimír Nechyba, dirigoval Jaromír Žid.
- 1936 16. 9. Zahajovací premiérou operní sezony 1936/1937 byla Mozartova *Figarova svatba* (dirigent Adolf Heller). Režisér Oldřich Stibor a výtvarník Josef Gabriel ji inscenovali ve stylu commedia dell'arte. Mezi alternanty Figara vynikal Vilém Zítek, hraběte Almavivu Otto Kubín, hraběnku Ludmila Červinková. Role Zuzany byla svěřena nové sopranistce Anně Richtrové (1904–1955, v Olomouci do roku 1945, kdy odešla do liberecké opery).
- 1936 26. 9. Stiborovu a Budíkovu nastudování opery Josefa Bohuslava Foerstra *Eva* dominoval výkon Ludmily Červinkové v titulní roli.

- 1936 27. 10. V předvečer státního svátku – výročí vzniku Československa – nastudoval Adolf Heller na scéně Josefa Gabriela a v režii Oldřicha Stibora slavnostní operu Bedřicha Smetany *Libuše*. Kněžnu Libuši ztvárnila při premiéře Marie Šponarová (1897–1982), někdejší sólistka olomoucké opery (1922–1925), od roku 1928 sólistka opery Národního divadla v Praze. Knížete Přemysla zpíval Otto Kubín, Krasavu Ludmila Červinková.
- 1936 14. 11. Zasluhou skladatelky a propagátorky české hudby ve Francii Julie Reisserové (1888–1938) se na olomouckou scénu dostala nejnovější komická opera jejího učitele Alberta Roussela *Odkaz tety Karoliny*, a to ještě před svou pařížskou premiérou. V režii Oldřicha Stibora a na scéně Josefa Gabriela nastudoval tuto evropskou premiéru Rousselova díla Adolf Heller. Libreto přeložila Julie Reisserová. V hlavních rolích zpívali Ludmila Červinková (Šárka), Štefa Petrová (Dášenska), Božena Stoeckrová (Běla), Jaroslav Sobota (Šofér) a Adolf Frank (Notář).
- 1936 25. 12. Za „rajské zjevení vysoko se vznášející nad jazzovými slátaninami posledních módních operet“ označil recenzent Hlasu lidu operetu Rudolfa Frimla *Král tuláků*, kterou nastudoval Jaromír Žid v režii Vladimíra Nechyby. Ten angažoval i operní pěvce Albu Sehnalovou (Hostinská), Jaroslava Sobotu (de Lolys), Adolfa Franka (d'Or), krále Ludvíka XI. si zahrál činohrec Josef Srch.
- 1937 19. 1. První olomoucké provedení opery Zdeňka Fibicha *Hedy* s Ludmilou Červinkovou v titulní roli bylo svěřeno kapelníkovi operetního souboru Jaromíru Židovi. Jeho debut v roli operního dirigenta byl úspěšný a Jaromír Žid byl operními úkoly pověřován i nadále. (Viz text k datu 10. 12. 1943.) Titulní roli vytvořila Ludmila Červinková, Juana zpíval Josef Vojta, krutého Lambra vytvořil Otto Kubín.
- 1937 20. 2. Dirigent Jaroslav Budík nastudoval – v Olomouci poprvé – operu *Mirjana* Josipa Mandiče, jugoslávského skladatele žijícího v Československu. Toto představení, inscenované režisérem Stanislavem Langrem na scéně Josefa Gabriela, nabídla brněnská stanice Radiožurnálu svým posluchačům v přímém přenosu. Partii Mirjany a hraběnky Miry zpívala Ludmila Červinková.
- 1937 25. 2. Při repríze opery Domenica Cimarosiho *Tajné manželství* nastudované Adolfem Hellerem a Oldřichem Stiborem s Annou Richtrovou v úloze Caroliny (premiéra 30. 1. 1937) stanul poprvé u dirigentského pultu skladatel a dirigent Vít Nejedlý (1912–1945). Od počátku sezony 1936/1937 působil v olomouckém divadle jako korepetitor opery a baletu a jako asistent Adolfa Hellera. Z Olomouce odešel 15. 7. 1938.
- 1937 20. 3. V Hellerově inscenaci Wagnerovy opery *Mistři pěvci norimberští* s Otto Kubínem v roli Hanse Sachse, Ludmilou Červinkovou v roli Evičky a Josefem Vojtou coby Waltrem Stolzingem byl nepočetný operní sbor posílen Pěveckým sdružením Dělnické akademie z Olomouce. Režiroval Oldřich Stibor na scéně Josefa Gabriela.

- 1937 17. 4. V režii Oldřicha Stibora a na scéně Josefa Gabriela uvedl dirigent Jaroslav Budík poprvé v Olomouci komickou operu Josepha Haydna *Svět na Měsíci*.
- 1937 1. 8. Od počátku sezony nastoupil do funkce operního režiséra Oskar Linhart (1904–1987). V roce 1943 Olomouc opustil, ale pohostinsky zde režíroval i po roce 1945. Do operního souboru se vrátila Milada Marková, do souboru operety byla přijata subreta Bety Tolarová (nar. 25. 12. 1914, v Olomouci působila do roku 1939).
- 1937 25. 8. 18. sezónu Českého divadla v Olomouci zahájil operní soubor slavnostním představením Dvořákovy *Rusalky* u příležitosti návštěvy prezidenta T. G. Masaryka v Olomouci. (Nikdo tehdy netušil, že to bylo poslední setkání s TGM).
- 1937 1. 10. Adolf Heller uvedl v československé premiéře operu Ottorina Respighiho *Lukrécie* v překladu Otto Františka Bablera. Titulní roli vytvořila Ludmila Červinková. Na scéně Jaroslava Šolce režíroval Oldřich Stibor. Večer doplnila opera Pietra Mascagniho *Sedlák kavalír*.
- 1937 27. 10. V předvečer státního svátku inscenovali režisér Oskar Linhart, dirigent Budík a scénograf Josef Gabriel první novodobou českou operu, Škroupova *Dráteníka*. Titulní roli vytvořil Jaroslav Sobota.
- 1937 13. 11. K 150. výročí prvního provedení Mozartovy opery *Don Giovanni* ve Stavovském divadle nastudoval toto dílo šéfdirigent Adolf Heller i v Olomouci. (Režie Oldřich Stibor, scéna Josef Gabriel). Titulní roli světil Otto Kubínovi.
- 1937 4. 12. Při premiéře Audranovy *Panenky* (režie Stanislav Langer) se asistent Adolfa Hellera Vít Nejedlý představil jako dirigent i operetnímu obecnstvu. V hlavních rolích vystoupili operní sólisté Anna Richtrová a Jaroslav Sobota.
- 1938 8. 1. V jedné z prvních repríz opery Giacomma Pucciniho *Madame Butterfly* vystoupila olomouckému obecnstvu dobře známá hostující sopranistka Jarmila Novotná (1907–1994) v roli „strhující, filmově pojaté“ Čo-Čo-San (Emanuel Ambros).
- 1938 5. 2. Záslouhou Hellerovy dramaturgie, zaměřené na soudobou tvorbu, se olomoucké obecnstvo poprvé seznámilo s dramatickou hudbou Bohuslava Martinů. Dva roky po pražské premiéře jeho *Her o Marii* nastudoval dirigent Jaroslav Budík tři části této čtyřdílné opery (bez prologu *Panny moudré a pošetilé*), tj. *Mariken z Nimègue*, *Narození Páně* a *Sestru Paskalinu*. Režii měl Oldřich Stibor, scénu vytvořil Josef Gabriel. Sbor olomouckého divadla byl posílen žákyněmi ústavu hraběte Pöttinga.
- 1938 19. 2. Opereta Josefa Stelibského s příznačným názvem *Byli jsme a budem*, komponovaná na libreto Karla Meliška, měla posilovat v odhodlání bránit se napadení hitlerovským Německem.

- 1938 26. 2. Tři měsíce po prvním provedení definitivní verze opery Leoše Janáčka *Šárka* na scéně brněnského Zemského divadla nastudoval tuto Janáčkovu dramatickou prvotinu Adolf Heller. Režii měl Oldřich Stibor, scénou navrhl Josef Gabriel. Šárku zpívala Ludmila Červinková, Přemysla Adolf Frank. Večer doplnila komická opera Maurice Ravela *Španělská hodinka*.
- 1938 19. 3. Pěť režiséra Vladimíra Nechyby a dirigenta Jaromíra Žida zazněla v Olomouci – současně s provedením ve Velké operetě v Praze – opereta Bernarda Gruna *Balalajka*.
- 1938 2. 4. Dirigent Jaroslav Žid s režisérem Oldřichem Stiborem a scénografem Josefem Gabrielem seznámili olomoucké obecnstvo s problematickou operou Jiřího Weinbergra *Valdštejn*. Titulní roli zpíval Otto Kubín.
- 1938 23. 4. Operní sezonu 1937/1938 uzavřela inscenace poslední opery Bedřicha Smetany *Čertova stěna*. Dílo nastudoval šéfdirigent Adolf Heller.
- 1938 26. 5. V olomouckém divadle vystoupil soubor brněnské operety s představením Märkelovy hudební komedie *Drahoušku, nelži se* Zdenkou Poláčkou (1915–1990) a Karlem Kosinou (1899–1961) v hlavních rolích.
- 1938 1. 8. Na počátku sezony 1938/1939 byl do operního souboru angažován basista Eduard Haken (1910–1996), dosavadní sustentant Národního divadla v Praze.
- 1938 10. 9. Operní sezonu 1938/1939 zahájila nová inscenace Mozartovy poslední opery *Kouzelná flétna* Annou Richtrovou v roli Královny noci. V režii Oldřicha Stibora ji hudebně připravil Adolf Heller. Scénu navrhl Josef Gabriel.
- 1938 8. 10. Premiéra opery Petra Iljiče Čajkovského *Eugen Oněgin* byla výrazně poznamenána politickými událostmi osudového podzimu 1938. Řada členů orchestru byla mobilizována a dirigent Jaroslav Budík musel nahradit některé nástrojové hlasy klavírem.
- 1938 22. 10. Ředitel Stanislav Langer v roli režiséra a dirigent Jaromír Žid připravili první československé provedení operety jugoslávského skladatele A. P. Srečkoviče *Láska Omera paši*. Omera zpíval Karel Uhlíř, postavu Janji vytvořila Marie Kadlecová, sólistka olomoucké operety v letech 1936–1939 a znovu v letech 1944–1946.
- 1938 12. 11. S mimořádným úspěchem byla přijata Stiborova, Gabrielova a Hellerova inscenace opery Giuseppe Verdiho *Aida*. Titulní roli vytvořila Ludmila Červinková.
- 1938 10. 12. V režii Oskara Linharta a v hudebním nastudování Adolfa Hellera zazněla vůbec poprvé z divadelního jeviště operní prvotina Antonína Dvořáka *Alfréd*, komponovaná v roce 1870 a dotud nikdy neprovedená (kromě několika ukázek v německém vysílání pražského rozhlasu 6. 2. 1938.) Německé libreto Karla Theodora Körnera přeložila pro světovou premiéru díla představitelka Alviny Anna Richtrová. Alfréda zpíval Otto Kubín, Dorseta Jaroslav Sobota. Světové premiéry Dvořákova díla se zúčastnili skladatelův syn Antonín a dcera Magda.

- 1938 25. 12. Poslední operou, kterou v Olomouci nastudoval Adolf Heller před svým odjezdem z okleštěného Československa, byla Smetanova *Prodaná nevěsta*. Inscenaci spolu s ním připravili režisér Oskar Linhart a scénograf Josef Gabriel. Mařenku zpívala Ludmila Červinková, roli Kecala nastudoval Eduard Haken, partii Jeníka zpíval, ještě jako host, Beno Blachut (1913–1985). Oba pěvci působili v Olomouci do 1. 8. 1941, kdy se stali sólisty opery Národního divadla v Praze.
- 1939 21. 1. Ve snaze povzbudit (a rozptýlit) diváky v dusné atmosféře tzv. druhé republiky zařadil režisér Vladimír Nechyba do repertoáru „legionářskou“ operetu Karla Hašlera *Dcera druhé roty*. Ústřední komickou figuru Ferdinanda Šose vytvořil s mimořádným úspěchem tenorista René Hradecký.
- 1939 18. 2. Jako výrazné politikum byla obecenstvem přijata premiéra Kovařovicovy opery *Psohlavci*, kterou necelý měsíc před osudným 15. březnem 1939 připravili režisér Oskar Linhart, výtvarník Josef Gabriel a dirigent Jaromír Žid.
- 1939 22. 4. Zlatým hřebem vrcholící operetní sezony byla inscenace Straussova *Cikánského barona*. Režisér Stanislav Langer a dirigent Jaromír Žid světili provedení díla operním zpěvákům Beno Blachutovi (Barinkai), Anně Richtrové (Žofka), Boženě Stoeckrové (Čipra), Jaroslavu Sobotovi (Ota-
kar) a Adolfu Frankovi (Homony). Scénu navrhl Josef Gabriel.
- 1939 6. 5. Poslední premiérou pohnuté operní sezony 1938/1939 rolích Holandá-
na a Senty. Za spolupráce dvojice Oldřich Stibor a Josef Gabriel dílo nastudoval dirigent Jaroslav Budík.
- 1939 17. 6. Pod záštitou Národního souručenství se v Olomouci uskutečnilo před-
stavení Smetanovy opery *Libuše* (dirigoval Jaroslav Budík). Bylo to s největší pravděpodobností poslední představení *Libuše* v Protektorátu Čechy a Morava.
- 1939 1. 8. Na počátku sezony 1939/1940 byl přijat za dirigenta operety dosavadní
kapelník Východočeského divadla Jiří Strniště (1914–1991). Do konce sezony 1942/1943, po níž odešel k německému divadlu v Liberci, řídil téměř všechna operetní představení olomouckého divadla. Pro činoh-
erní soubor napsal řadu scénických hudeb. Sólistkou operety se stala Jar-
mila Pechová (nar. 11. 5. 1919). V Olomouci působila do roku 1941, kdy
odešla do Prahy a od roku 1948 účinkovala v Národním divadle.
- 1939 16. 9. První „protektorátní“ sezonu olomoucké opery zahájila Smetanova ope-
ra *Dvě vdovy*. V režii Oskara Linharta ji nastudoval Jaroslav Budík, který
po odchodu Adolfa Hellera převzal řízení většiny operních představení.
Režii měl Oskar Linhart, scénu vytvořil Josef Gabriel.
- 1939 1. 11.– 9. 12. V Olomouci hostoval třikrát světoznámý tenorista ruského původu Kon-
stantin Karenin (1897–1966), člen carské opery v Sofii a budoucí stálý
host Národního divadla v Praze (od roku 1943). 1. 11. ztvárnil vévodu ve
Verdiho *Rigolettu*, 14. 11. Radama ve Verdiho *Aidě* a 9. 12. zpíval český
Dalibora ve stejnojmenné opeře Bedřicha Smetany.

- 1940 1. 1. Od počátku ledna smělo České divadlo využívat své budovy pouze pět dnů v týdnu s výhradou jejího uvolnění pro německá představení i v dalších dnech.
- 1940 13. 1. Režisér Oskar Linhart a dirigent Jaromír Žid uvedli s úspěchem operu Karla Kovařovice *Na Starém bělidle*. Ta byla vysílána Českým rozhlasem. Postavu Babičky vytvořila Božena Stoeckrová, Kněžnu zpívala Milada Marková. Scénu navrhl Josef Gabriel.
- 1940 17. 2. Díky tomu, že protektorátní cenzura ještě nic nenamítala proti uvádění ruských oper, mohli režisér Oldřich Stibor a dirigent Jaromír Žid inscenovat operu Modesta Petroviče Musorgského *Boris Godunov*, v níž hlavní roli hraje podle skladatele „ruský lid“. Titulní roli vytvořil Otto Kubín. Scénu vytvořil Josef Gabriel.
- 1940 30. 3. Poslední operní inscenací, na níž se režijně podílel Oldřich Stibor před svým zatčením gestapem, byla komická opera Gaetana Donizettiho *Don Pasquale*. Dirigoval Jaromír Žid.
- 1940 21. 4. Rolí Tassila v novém nastudování Kálmánovy *Hraběnky Marici* se s olomouckým obecnstvem rozloučil tenorista Karel Uhlíř, který působil v olomoucké operetě od roku 1936. Odešel do ostravské operety. Spolu s ním se v tomto představení rozloučila dočasně s Olomoucí i sopranistka Marie Kadlecová. (Viz údaj k datu 22. 10. 1938).
- 1940 25. 4. První operní sezonu v tzv. protektorátu uzavřelo Budíkovo nové nastudování opery Richarda Strausse *Růžový kavalír*, s vynikajícím Eduardem Hakenem v roli barona Ochse, Ludmilou Červinkovou v roli hraběnky a Miladou Markovou v kalhotkové roli Oktaviána. Na scéně Josefa Gabriela ji inscenoval režisér Oskar Linhart.
- 1940 2. 5. a 9. 5. V rámci celostátní kulturní akce Český hudební máj se uskutečnila dvě představení nové operety Luďka Pacáka *Drahoušku, ano?* v provedení operetního souboru tehdejšího Zemského divadla v Brně.
- 1940 24. 8. Při představení Dvořákova *Jakobína* přivítalo obecnstvo u dirigentského pultu někdejšího šéfa olomoucké opery Karla Nedbala. Po 12 letech opět stanul v jejím čele. S Olomoucí se definitivně rozloučil až v roce 1945.
- 1940 29. 8. V představení Smetanova *Dalibora*, které řídil dirigent Jaroslav Budík, zpívala Miladu sólistka opery Národního divadla v Praze Marie Podvalová (1908–1992), Dalibora její kolega, někdejší sólista olomoucké opery z let 1924–1926 Otakar Masák (1889–1972). Partie žalávníka Beneše byla další velkou příležitostí Eduarda Hakena.
- 1940 7. 9. Nejúspěšnější operetní inscenací sezony 1940/1941 byla novinka skladatele Járy Beneše, *Růže z Argentiny* (režie Vladimír Nechyba, scéna Josef Gabriel, dirigent Jaromír Žid). Dosáhla 32 repríz.
- 1940 12. 10. Staronový šéfdirigent Karel Nedbal nastudoval ve spolupráci s Vladimírem Kolátorem (1903–1986), režisérem olomoucké opery v sezoně 1940/1941, operu Zdeňka Folprechta *Lásky hra osudná*. Podle Nedbalova svědectví více než hudba této novinky zaujaly pěvecké výkony Beno Blachuta a Eduarda Hakena. Scénu vytvořil Josef Gabriel.

- 1940 17. 11. V představení Čajkovského opery *Eugen Oněgin* zpívala Taťána sopranistka ruského původu Tatjana Menotti, sólistka milánské La Scaly.
- 1940 30. 11. Prubířským kamenem talentu a pěvecké zralosti Beno Blachuta se stala partie Laci v Janáčkově opeře *Její pastorkyňa*, kterou na scéně Josefa Gabriela a v režii Oskara Linharta nastudoval Karel Nedbal. Jenůfu zpívala Ludmila Červinková jako jednu z posledních rolí před odchodem do ostravské opery.
- 1940 14. 12. Nové nastudování opery Giacoma Pucciniho *Bohéma* s Jaroslavem Budíkem u dirigentského pultu režíroval oblíbený operetní (!) režisér Vladimír Nechyba.
- 1940 25. 12. Představením operety *Polská krev* vzpomněla olomoucká opereta 10. výročí tragického skonu skladatele a dirigenta Oskara Nedbala (24. 12. 1930).
- 1941 15. 2. Ke 150. výročí úmrtí Wolfganga Amadea Mozarta nastudovali režisér Vladimír Kolátor a šéfdirigent Karel Nedbal jeho jiskřivou buffu *Così fan tutte*.
- 1941 8. 3. Necelý rok po prvním provedení opery Emila Františka Buriana *Maryša* v brněnském Zemském divadle (česká premiéra 16. 4. 1940) uvedli *Maryšu* režisér Stanislav Langer a dirigent Jaroslav Budík i v Olomouci. Titulní roli vytvořila Ludmila Červinková. Krátce nato bylo Burianovo divadlo D 41 zavřeno a Emil František Burian zatčen.
- 1941 22. 3. V novém nastudování dvojice veristických aktovek *Sedlák kavalír* Pietra Mascagniho a *Komedianti* Ruggiera Leoncavalla zazářil pěvecky tenorista Beno Blachut jako Turridu a Canio. Dirigoval Karel Nedbal, režii měl nový režisér olomoucké opery Jiří Fiedler (1909–1972), který působil v olomouckém divadle až do roku 1945.
- 1941 30. 3. Při slavnostním představení Dvořákovy opery *Jakobín*, jímž se olomoucké divadlo připojilo k celonárodním oslavám 100. výročí narození Antonína Dvořáka, zpívala Julii přední sólistka opery Národního divadla v Praze Ada Nordenová (1891–1973).
- 1941 19. 4. Olomoučtí činoherci nastudovali už podruhé scénický melodram Zdeňka Fibicha a Jaroslava Vrchlického *Námluvy Pelopovy*. Fibichovu hudbu dirigoval kapelník Jaromír Žid, dílo nastudoval nový režisér olomoucké činohry Josef Zajíc.
- 1941 7. 6. Poslední operetní inscenací sezony 1941/1942 byla hra se zpěvy Františka Antonína Tichého *Kolíne, Kolíne*. Libretisté Saša Razov a Jiří Červený se inspirovali vlasteneckou notou úspěšného filmu *To byl český muzikant*. V režii Vladimíra Nechyby účinkovala řada činohrců v čele s Milošem Hájkem (Kmoch) a Julií Charvátovou (Márinka). Dirigoval Jiří Strniště.
- 1941 1. 8. Na počátku sezony 1941/1942 odešli do pražského Národního divadla dva oblíbení sólisté olomouckého operního souboru Eduard Haken a Beno Blachut. Sboristou, ale velmi brzy sólistou olomouckého souboru se stal na dvě sezony tenorista Rudolf Vonásek (1914–1995).

- 1941 1. 9. Na počátku sezony 1941/42 byl angažován do operetního souboru tenorista Otakar Pavlis (nar. 4. 6. 1913), budoucí dlouholetý sólista olomouckého divadla. Svůj lyrický tenor brzy uplatnil i v opeře. Šéfem výpravy byl jmenován Oldřich Šimáček (nar. 2. 9. 1919). V této funkci setrval až do konce roku 1958, kdy byl angažován do Národního divadla v Praze.
- 1941 13. 11. Ještě před pražskou premiérou veselohry Ralpha Benatzkého *Karolina či Cocktail* v úpravě Oldřicha Nového inscenoval toto dílko režisér Vladimír Nechyba v Olomouci. Dirigoval Jiří Strniště.
- 1942 1. 1. Na Nový rok provedla olomoucká opera na scéně Národního divadla v Praze Smetanovu *Prodanou nevěstu* se sólisty opery ND Beno Blachutem (Jeník) a Eduardem Hakenem (Kecal). Mařenku zpívala Emilie Zachardová (1912–1951), sólistka olomoucké opery v letech 1940–1942.
- 1942 13. 1. Z tvorby Wolfganga Amadea Mozarta zazněl v nastudování režiséra Jiřího Fiedlera a šéfdirigenta Karla Nedbala jeho *Únos ze serailu*. Scénu navrhl nový šéf výpravy Oldřich Šimáček.
- 1942 8. 2. Jako „průlom ze slepé uličky, do níž se opereta dostala“ uvítala kritika první české provedení operety rakouského skladatele Nico Dostala *Štěstí vsťříc*. V Olomouci se hrála v překladu, režii a na scéně Vladimíra Nechyby a v hudebním nastudování Jiřího Strniště.
- 1942 17. 2. V nastudování Jaroslava Budíka, režiséra Jiřího Fiedlera a scénografa Oldřicha Šimáčka se vrátila na olomoucké jeviště opera Zdeňka Fibicha *Nevěsta messinská*.
- 1942 4. 5. Beno Blachut a Eduard Haken, v té době už renomovaní sólisté opery Národního divadla v Praze, se sešli na scéně olomouckého divadla v rolích Jeníka a Kecala ve Smetanově *Prodané nevěstě*. Pozdravili tak dirigenta Jaroslava Budíka, který tímto představením oslavil 25. výročí zahájení své umělecké činnosti.
- 1942 10. 5. V nové, už druhé Nedbalově inscenaci opery Richarda Strausse *Salome* zpívala i tančila titulní roli opět Milada Marková, Jochanaana zpíval Otto Kubín, Heroda Jaroslav Sobota. Režijně dílo připravil Jiří Fiedler, scénu vytvořil Oldřich Šimáček.
- 1942 22. 8. V operetě Jana Plichty *Tabu* poprvé vystoupila operetní pěvkyně Netta Deborská (nar. 16. 2. 1918). V Olomouci působila do roku 1944, kdy odešla do divadla v Kladně. Spolu s ní byl do operetního souboru angažován František Koutný (1915–1950). V Olomouci působil až do konce života.
- 1942 12. 9. Představením Smetanovy *Prodané nevěsty* v novém nastudování Karla Nedbala a v režii Jiřího Fiedlera byl zahájen divadelní provoz v Novém divadle, někdejší Lidovém domě v Hodolanech. Do tohoto předměstského provizoria se uchýlilo české divadlo poté, kdy budovu na Horním (tehdy Hitlerově) náměstí si postupně zcela přisvojil soubor Deutsches Theater der Hauptstadt Olmütz.

- 1942 8. 11. K 100. výročí narození Karla Millöckera uvedli nový operetní režisér a tenorista Pavel Mrázek (v Olomouci do 15. 8. 1944), scénograf Oldřich Šimáček a dirigent Jiří Strniště jeho operetu *Gasparone*. Roli hráběnky Charlotty vytvořila Netta Deborská.
- 1942 5. 12. Při premiéře operety Walthera Kolla *Mazlíček* v provizoriu olomouckého Národního domu (režie Vladimír Nechyba, dirigent Jiří Strniště) vystoupil v roli Viléma Řezáče poprvé nový člen operetního souboru Josef Bek (1918–1995). Těžištěm jeho působení se ovšem stala činohra, v níž hrál až do svého odchodu do Městských divadel pražských v roce 1954.
- 1943 16. 1. Hudební nastudování operety Franze Lehára *Cikánská láska* bylo svěřeno dosavadnímu korepetitorovi Adolfu Vozkovi (1912–1986). Kapelníkem operety byl do roku 1952, kdy byl jmenován operním dirigentem. V roce 1960 přešel do funkce sbormistra opery.
- 1943 31. 1. Dirigent Jaromír Žid s režisérem Oskarem Linhartem nastudovali na scéně Oldřicha Šimáčka s činoherním souborem a operním orchestrem druhou část trilogie scénických melodramů *Hippodamie* Jaroslava Vrchlického a Zdeňka Fibicha *Smír Tantalův*.
- 1943 6. 3. Při premiéře operety Josefa Stelibského *Ostrov milování* v režii Vladimíra Nechyby oslavil 25. výročí umělecké činnosti oblíbený komik a osvědčený operetní režisér René Hradecký. Netušil tehdy, že konec války přivítá jako vězeň koncentračního tábora, do něhož byl odvečen za své protinacistické výroky na jevišti hodolanského divadla.
- 1943 19. 9. V operetě Jára Beneše *Uličnice* se v titulní roli představila nová subreta Marie Tomšů (nar. 24. 2. 1914). Do Olomouce přešla z Městského divadla na Kladně a působila zde až do roku 1950, kdy odešla do brněnského divadla.
- 1943 1. 10. Karel Nedbal uvedl poprvé v českých zemích „scénickou symfonii“ Zdeňka Folprechta *Zlomené srdce* (společně s aktovkou Václava Kálíka *Jarní jitro*). Režii měl Jiří Fiedler, scénu vytvořil Oldřich Šimáček.
- 1943 10. 12. Dirigent Jaromír Žid oslavil při premiéře svého nastudování opery Giuseppe Verdiho *Othello* 25. výročí umělecké činnosti. Zahájil ji v roce 1918. Do Olomouce byl angažován v roce 1935 a vytrval ve službách jeho operního i operetního souboru až do roku 1945, kdy odešel do Severočeského divadla v Liberci.
- 1943 17. 12. Šéfdirigent Karel Nedbal a režisér Jiří Zajíc nastudovali druhé olomoucké provedení pohádkové opery Engelberta Humperdincka *Perníková chaloupka*.
- 1944 1. 1. Do olomoucké opery nastoupil její budoucí dlouholetý sólista, basista Vladimír Stropnický (1911–1982). V sólistickém ansámblu působil až do roku 1959, kdy byl přefazen do operního sboru.
- 1944 11. 2. Dirigent Jaroslav Budík a režisér Jaroslav Fiedler uvedli na scéně Oldřicha Šimáčka znovu operu Rudolfa Karla *Smrt kmotřička*, přestože její autor byl jako „nepřítel říše“ už od roku 1943 vězněn v pankrácké věznici. (Zemřel 6. 3. 1945 v koncentračním táboře v Terezíně).

- 1944 14. 2. Josef Bek se dočkal své první velké role. V hudební komedii *Jedenáctý v řadě*, kterou olomoucká opereta převzala v úpravě Oldřicha Nového a s hudbou Slávy Emanuela Nováčka z repertoáru Nového divadla v Praze, vytvořil hlavní roli „kouzelníka“. Vynikající partnerkou mu byla Marie Tomšů.
- 1944 2. 3.–27. 5. Olomoucká opera vzpomněla vskutku důstojně 120. výročí narození zakonodárce novodobé české hudby Bedřicha Smetany. Na scéně hodolanského divadla zazněly opery *Dalibor*, *Prodaná nevěsta*, *Dvě vdovy* (v novém nastudování z 28. 1. 1944) a Fiedlerova nová inscenace *Tajemství*. U dirigentského pultu se střídali Karel Nedbal s Jaroslavem Budíkem.
- 1944 27. 5. Poslední operní inscenací v provizoriu hodolanské divadelní budovy byla opera Bedřicha Smetany *Tajemství* v nastudování režiséra Jiřího Fiedlera a dirigenta Jaroslava Budíka. Scénu navrhl Oldřich Šimáček.
- 1944 17. 6. Poslední operetní inscenací v Novém divadle před uzavřením všech divadel v protektorátu Čechy a Morava 1. září 1944 byla opereta Adolfa Piskáčka *Děvče z předměstí*. Na scéně Oldřicha Šimáčka a v režii Pavla Mrázka ji nastudoval dirigent Adolf Vozka. Hlavní role vytvořili Marie Tomšů a Josef Bek.
- 1945 5. 6. Po třech letech provozu v nevyhovujících prostorách hodolanského divadla a po přestávce vynucené nacistickým zákazem provozu ve všech divadlech v tzv. protektorátu se operní soubor vrátil do historické budovy na dnešním Horním náměstí. Uměleckou činnost v osvobozené vlasti zahájil představením Smetanovy *Prodané nevěsty* pod taktovkou Karla Nedbala. V roli Principála obecnost nadšeně pozdravilo milovaného tenoristu René Hradeckého, který se vrátil z nacistického koncentračního tábora. Partii Principála zpíval v Olomouci více než třistakrát.
- 1945 9. 6. Ministr školství Zdeněk Nejedlý jmenoval šéfa olomoucké opery Karla Nedbala členem umělecké správy Národního divadla v Praze. Do čela olomouckého operního souboru byl místo něho jmenován 1. 9. 1945 skladatel a dirigent Iša Krejčí (1904–1968).
- 1945 30. 6. Inscenací operety Rudolfa Piskáčka *Tulák* v režii René Hradeckého, na scéně Oldřicha Šimáčka a pod taktovkou Adolfa Vozky zahájil poválečný provoz v historické budově i operetní soubor olomouckého divadla. V sezoně 1945/1946 se zaměřil na prověřená díla klasického operetního repertoáru v čele s *Polskou krví* Oskara Nedbala, *Mamselle Nitouche* Florimonda Hervého, Abrahamovým *Plesem v hotelu Savoy* a *Gejšou* Sydney Jonese.
- 1945 30. 6. S olomouckou operou se rozloučila její dlouholetá sólistka, sopranistka Anna Richtrová. V Olomouci zpívala od absolutoria konzervatoře v roce 1936 koloraturní a mladodramatické partie v desítkách oper českého i světového repertoáru. Odešla do opery Severočeského divadla v Liberci.
- 1945 1. 7. Opernímu souboru Městského divadla v Olomouci byla jako zájezdová oblast určena prakticky celá Morava s výjimkou Brna a Ostravy.

- 1945 1. 7. Operní soubor posílili dvě mezzosopranistky: Jarmila Bošinová (1926–1961), v letech 1945–1948 členka operního sboru, od roku 1948 oblíbená představitelka mezzosopránových a altových partí v českých i světových operách v čele s Bizetovou *Carmen*, a Božena Ministrová (nar. 4. 12. 1922). Ta zpívala v Olomouci do roku 1948 a znovu v letech 1956–1983.
- 1945 10. 7. První inscenací, již opera zahájila první sezonu ve svobodném Československu, byla Smetanova *Hučička*. Na scéně Josefa Gabriela ji režíroval Václav Černý (1902–1975), nový režisér olomoucké opery (do roku 1948 a znovu v letech 1958–1962). Pod taktovkou Jaromíra Žida Vendulku zpívala Marie Hůrská, Lukáše Jaroslav Sobota a Otakar Pavlis, v roli Martinky se poprvé představila Božena Ministrová.
- 1945 13. 10. Mezi díly českých skladatelů, o jejichž tvorbu opřel nový šéf opery Iša Krejčí dramaturgický plán své první olomoucké sezony, byla i první česká novodobá opera – Škroupův *Dráteník*. Na scéně Jana Zrzavého (1890–1977) ji režíroval Henryk Bloch, dirigoval Jaroslav Budík.
- 1946 12. 1. Pod taktovkou Jaroslava Budíka zazněla v Olomouci poprvé první opera Josefa Bohuslava Foerstra *Debora*. Režii měl Václav Černý, scénou navrhl Oldřich Šimáček.
- 1946 30. 1. První poválečné provedení oblíbené operety Florimonda Hervého *Mamselle Nitouche* režíroval René Hradecký. Denisu zpívala Marie Tomšů, Célestina František Koutný, dirigoval Benedikt Volauf.
- 1946 16. 2. Méně známou francouzskou operní tvorbu reprezentovala v první sezoně Iši Krejčího opera *Bílá paní* skladatele Françoise Adriena Boieldieua. Dirigoval Iša Krejčí, režii měl Václav Černý, scénou navrhl Oldřich Šimáček.
- 1946 19. 3. Rolí Rigoletta ve stejnojmenné opeře Giuseppa Verdiho (režie a návrh scény Henryk Bloch j. h., dirigent Jaroslav Budík) se s olomouckou operou rozloučil po jedenáctiletém sólistickém působení barytonista Adolf Frank. V Olomouci působil od roku 1935 a nyní odcházel do ostravské opery. Obecenstvo se rozloučilo i s představitelkou Gildy Cecilíí Strádalovou (1923–1994), která po šestiletém působení v Olomouci byla angažována do brněnské opery.
- 1946 4. 5. Zasluhou dirigenta Iši Krejčího a režiséra Václava Černého zazněla v Olomouci opera Modesta Petroviče Musorgského *Boris Godunov* v jejím původním znění, bez doplňků a instrumentace Nikolaje Rimského-Korsakova.
- 1946 1. 8. Na počátku sezony 1946/1947 nastoupili do nově budovaného operního souboru dva jeho budoucí dlouholetí sólisté: Basista Jaroslav Mikulín (nar. 10. 2. 1921) zde zpíval do roku 1954, basista Alois Tesař (nar. 21. 1. 1914) byl členem sólistického ansámblu do roku 1959 a až do roku 1975 zpíval v operním sboru.

- 1946 21. 12. V premiérovém představení opery *Kouzelná flétna* Wolfganga Amadea Mozarta, již „český Mozartino“ Iša Krejčí zahájil řadu svých mozartovských inscenací, vystoupila dosavadní sólistka Opery 5. května v Praze Růžena Jelínková (nar. 14. 3. 1917). Tato mimořádně talentovaná koloraturní sopranistka spojila s Olomoucí celý svůj další umělecký život. Olomoucké opeře zůstala věrná až do roku 1979.
- 1947 1. 1. Jako kapelník operety a baletu nastoupil do olomouckého divadla dirigent Karel Moor (1920–2001). Jeho první operetní inscenací byla *Fra-jerečka* Mirko Hanáka (premiéra 15. 6. 1947). V olomouckém divadle působil až do roku 1979.
- 1947 1. 2. Olomoucké obecenstvo se setkala poprvé se sovětskou operetou. Režisér Vladimír Nechyba, výtvarník Oldřich Šimáček a dirigent Adolf Vozka inscenovali hudební komedii Borise Alexandroviče Alexandrova *Svatba v Malinove*.
- 1947 14. 3. Na jeviště olomouckého divadla se vrátila hned v druhé poválečné sezoně opera Leoše Janáčka *Její pastorkyňa*. V hudebním nastudování šéfa opery Iši Krejčího ji na scéně hostujícího Josefa Gabriela inscenoval režisér Václav Černý. Jenůfu zpívala Marie Hůrská, Kostelníčku Milada Marková, Števu Otakar Pavlis, Laca Jaroslav Sobora. K tomuto nejznámějšímu Janáčkovu opernímu dílu se Iša Krejčí vrátil i v letech 1952 a 1954.
- 1947 31. 5. Pod taktovkou Jaroslava Budíka a v režii Václava Černého zazněla z olomouckého jeviště opera Giacoma Pucciniho *Tosca*, na dlouhou dobu jediná reprezentantka italského veristického repertoáru v olomouckém divadle. Vynikajícími představiteli byli Milada Marková v roli Toscy a Otto Kubín jako baron Scarpia. Cavaradossiho zpíval Otakar Pavlis.
- 1947 1. 8. Obor hrdinného tenoru posílil Oldřich Spisar (1919–2001), sugestivní Ctírad ve Fibichově *Šárce*, Florestan v Beethovenově *Fideliu* nebo rytířský Smetanův *Dalibor*. V olomoucké opeře působil v letech 1947–1952 a zahájil tak kariéru, vrcholící na scéně Národního divadla v Praze.
- 1947 23. 8. Zahajovací inscenaci operetní sezony 1947/1948, komedii Eugena Labiche *Slaměný klobouk* (na scéně Josefa Gabriela, v hudebním nastudování Adolfa Vozky a s Nettou Deborskou v roli modistky Kláry) režijně připravil nový šéf operetního souboru František Paul (1898–1976). V této funkci vystřídal Vladimíra Nechybu a vytrval v ní až do roku 1954. Spolu s ním přišla do olomoucké operety i jeho manželka, sopranistka Eva Šenková (nar. 8. 8. 1923).
- 1947 28. 8. Po adaptaci budovy Nového divadla v Hodolanech, těžce poškozené při osvobození Olomouce, mohl být konečně obnoven provoz této „pobočné“ scény olomouckého divadla.
- 1947 23. 10. K výročí vzniku Československa, od roku 1945 slaveného opět ve svobodném státě, nastudoval šéfdirigent Iša Krejčí slavnostní operu Bedřicha Smetany *Libuše* (režie Václav Černý, scéna Oldřich Šimáček). Libuši zpívala Milada Marková, Přemysla Otto Kubín.

- 1948 8. 2. Druhou mozartovskou inscenací šéfdirigenta Iši Krejčího byla opera *Don Giovanni* s Růženou Jelínkovou v roli donny Anny. Dona Giovanniho zpíval Otto Kubín, v roli Leporella se střídali Alois Tesař a Vladimír Stropnický.
- 1948 28. 2. Umělecký ředitel divadla Julius Lébl (1897–1960) nastudoval na scéně Oldřicha Šimáčka v československé premiéře operetu dirigenta Adolfa Vozky *Marco Polo*, komponovanou na libreto Otto Karena. Dirigoval autor.
- 1948 14. 3. Šéf operety František Paul si vyzkoušel své režisérské umění i na operním díle. Na scéně Josefa Gabriela inscenoval operu Jacquesa Fromentala Halévyho *Židovka*. Dirigoval Jaroslav Budík.
- 1948 17. 4. V režii Václava Černého a na scéně Oldřicha Šimáčka nastudoval šéf opery Iša Krejčí operu Christopha Willibalda Glucka *Orfeus a Eurydika*. Olomoucká opera byla v té době jedinou československou scénou, jež měla toto reformní dílo na repertoáru. Altistka Božena Stoeirová obdržela za ztvárnění postavy Orfea v Gluckově opeře *Orfeus a Eurydika* 28. 10. 1948 Cenu města Olomouce.
- 1948 12. 6. Na závěr sezony zazněly dvě operní aktovky soudobých českých skladatelů. Dirigent Jaroslav Budík řídil operu prostějovského skladatele Vladimíra Ambrose *El Christo de la Luz*, šéfdirigent Iša Krejčí *Malířský nápad* Otakara Zicha. Obě díla režíroval na scéně Oldřicha Šimáčka Václav Černý.
- 1948 1. 9. S operním obecnstvem se rozloučil tenorista František Helenský (nar. 28. 7. 1909). Po dvou letech angažmá v olomoucké opeře odešel do Severočeského divadla v Liberci.
- Do operního souboru byl angažován barytonista František Bartůněk (1917–1998). V olomoucké opeře zpíval téměř 30 let, až do roku 1977.
- 1948 25. 9. Operní sezonu 1948/1949 zahájil Iša Krejčí první poválečnou inscenací opery Leoše Janáčka *Káťa Kabanová* s vynikající Kabanichou v podání Milady Markové. Režii měl Václav Černý, který se takto rozloučil se scénou, na níž od roku 1945 vytvořil přes dvě desítky operních inscenací. V Olomouci režíroval pohostinsky ještě v letech 1958–1962.
- 1948 8. 10.³²³ Jedním z prvních pokusů nahradit „úpadkovou“ a „buržoazní“ operetu novým typem tzv. lidového zábavního hudebního divadla byla úprava povídky Boženy Němcové *Divá Bára* jako hry se zpěvy. Tento hybrid z pera Jiřího Julia Fialy uvedli na scénu šéf operety František Paul, scénograf Oldřich Šimáček a dirigent Karel Moor. O rok později, 11. 11. 1949, zazněla v Olomouci další Fialova jevištní úprava povídky, a to *Muzikantské Lidušky* Vítězslava Háška.
- 1948 30. 10. Premiérou Verdiho opery *Traviata*, kterou dirigoval Jaroslav Budík, se olomouckému obecnstvu představil, prozatím jako host, budoucí režisér opery Miloš Pilát (1908–1980). Jeho první režii v olomouckém angažmá byla Smetanova *Čertova stěna* (premiéra 19. 12. 1948, dirigoval Iša Krejčí). V Olomouci působil do roku 1951.

³²³ Olomoucké divadlo v desetiletí 1945–1955. Olomouc 1957, s. 48. Uvedeno 9. 10. 1948.

- 1949 12. 2. Pod taktovkou dirigenta Karla Moora zazněla v československé premiéře hudební komedie *Karavana* z pera dvojice olomouckých autorů Josefa Sedláře a Václava Koláře. Na scéně Jiřího Procházky dílo režíroval František Paul.
- 1949 18. 2. Třetím mozartovským titulem, který Iša Krejčí nabídl svému obecenstvu, byla opera *Figarova svatba* v režii Miloše Piláta (ten navrhl i scénické řešení inscenace). Figara vytvořil Vladimír Stropnický, hraběte Almavivu zpíval František Bartůněk, V roli Cherubína se představila nová posila sopránového oboru Jitka Krupová (nar. 7. 8. 1923). V operním souboru zpívala do roku 1959, kdy přešla do operety. V ní působila až do roku 1981.
- 1949 2. 4. Dalším dokladem snahy šéfa operety Františka Paula oživit repertoár klasickými hrami se zpěvy byla inscenace hry Josefa Kajetána Tyla *Jiříkovo vidění* s hudbou Alexandra Podaševského. V Paulově režii ji hudebně nastudoval dirigent Adolf Vozka. 15. 9. 1949 následovala inscenace Tylovy hry *Tvrdohlavá žena*.
- 1949 8. 5. Příspěvkem operního souboru k oslavám 4. výročí osvobození Československa byla premiéra opery Alexandra Porfirjeviče Borodína *Kníže Igor* s Ottou Kubínem v hlavní roli. Končaka zpíval Alois Tesař. Operní sbor byl posílen členy Žerotína. Dílo režíroval spolu s Konstantinem Kareninem sovětský činoherní režisér Vasil Vasiljev
- 1949 3. 7. Výsledkem úsilí Iši Krejčího uvádět na scénu díla mladých českých skladatelů byla i československá premiéra komické jednoaktovky Zbyňka Vostřáka *Rohovín čtverrohý* s Aloisem Tesařem v hlavní roli. Na inscenaci Vostřákovy novinky, hrané v jednom večeru s aktovkou Antonína Dvořáka *Tvrde palice* (režie Miloš Pilát), se podílela dvojice vzácných hostů, režisér František Pujman (1889–1961) a tvůrce scény Jan Zrzavý.
- 1949 1. 8. Do operetního souboru nastoupil komik Josef Bourek (1919–1984), který si brzy získal mimořádné sympatie obecenstva Nového divadla. Tomu zůstal věrný až do roku 1980.
- Dirigentem opery a baletu se stal na tři sezony Petr Doubravský (nar. 10. 4. 1925). V roce 1952 odešel do Severočeského divadla v Liberci.
- 1950 18. 1. Režisér Julius Lébl, výtvarník Oldřich Šimáček a šéfdirigent Iša Krejčí se zasloužili o první olomoucké provedení opery Josefa Bohuslava Foerstra *Jessika*.
- 1950 11. 2. Na scéně Nového divadla v Hodolanech se poprvé objevil muzikál – *Divotvorný hrnec* v české adaptaci Jiřího Voskovce a Jana Wericha. Na scéně Oldřicha Šimáčka a v hudebním nastudování dirigenta Petra Doubravského jej inscenoval šéf operety František Paul, který si s úspěchem zahrál vodníka Čochtana. Káču ztvárnila Eva Šenková, Woodyho Josef Bek.

- 1950 25. 3. 100. výročí narození skladatele Zdeňka Fibicha (1850–1900) připomněl operní soubor inscenací jeho nejpůvodnější opery *Šárka* (režie Miloš Pilát, scéna Josef Gabriel, dirigent Jaroslav Budík). V roli Šárky se střídaly Milada Marková a Jaroslava Hrubá, Ctirada zpívali Oldřich Spisár a Josef Vogl (1912–1983, sólista olomoucké opery v letech 1952–1958).
- 1950 7. 5. První z oper Nikolaje Rimského-Korsakova, jimiž šéf opery zpestřoval „povinný“ ruský repertár, byla půvabná *Pohádka o caru Saltanovi*. Režirovali Konstantin Karenin a Vasil Vasiljev.
- 1950 9. 5. Šéf opery Iša Krejčí obdržel cenu Divadelní žatvy za průbojnou dramaturgii, kterou úspěšně prosazoval od svého nástupu do Olomouce. Za uměleckou práci v olomouckém souboru získal již v roce 1949 Cenu města Olomouce.
- 1950 1. 8. Do sólistického souboru opery byla přijata absolventka brněnské konzervatoře, mezzosopranistka Ivana Mixová (1930–2002). V Olomouci působila do konce sezony 1952/1953 (např. temperamentní Carmen), potom odešla do ostravské opery a odtud do pražského Národního divadla.
- 1950 3. 9. V repertoáru Iši Krejčího nemohl chybět milovaný Gioacchino Rossini. Sezonu 1950/1951 zahájila jeho jiskřivá buffa *Lazebník sevillský* (režie Miloš Pilát, scéna Josef Gabriel). Figara zpíval Otto Kubín, Rosinu nově angažovaná sopranistka Alexandra Staňková (později Holubová, 1924–197?). Ta působila v olomoucké opeře i v operetě až do roku 1967.
- 1950 25. 10. Dirigent Adolf Vozka a režisér František Paul nastudovali se sólisty operety komickou operu Vojtěcha Hřimálého *Zakletý princ*, kterou už dříve, ovšem s operními sólisty, uvedl dirigent Jaroslav Budík (viz údaj k datu 29. 4. 1936). Scénu navrhl Josef Gabriel.
- 1950 19. 11. Režisér František Paul uvedl v premiéře další hudebně divadelní adaptaci povídky, tentokrát z pera skladatele Jaroslava Křičky, který zhudebnil *Záhořanský hon* Aloise Jiráka. Byl to další pokus o žánrovou inovaci repertoáru zábavného hudebního divadla. Dirigoval Oldřich Placar.
- 1951 24. 2. Při prvním poválečném nastudování Beethovenovy opery *Fidelio* (režie Miloš Pilát, scéna Vlastislav Hoffman, dirigent Iša Krejčí) zpívali Leonoru Milada Marková a Jaroslava Hrubá, Florestana Oldřich Spisár, Pizzara Otto Kubín.
- 1951 29. 3. Premiérové představení komedie *Slepičky a kostelník* se svou vlastní hudbou řídil nový kapelník operety Josef Sedlář (1918–2001, v olomouckém divadle do roku 1968).
- 1951 3. 6. Prvním olomouckým provedením protiválečné jinotajné pohádky Otakara Ostrčila *Honzovo království* vzdal Iša Krejčí hold svému velkému dirigentskému vzoru. Inscenace, oceněná zlatou medailí Divadelní žatvy, byla poslední olomouckou režii Miloše Piláta před jeho odchodem do Severočeského divadla v Liberci.

- 1951 30. 6. Komickou operu Otto Nicolaie *Veselé paničky windsorské* v hudebním nastudování J. Budíka režíroval pohostinsky budoucí šéf olomoucké činohry Karel Jernek (1912–1992), který se od počátku sezony 1951/1952 stal výraznou režisérskou osobností olomoucké opery. V Olomouci působil až do 30. 1. 1955, kdy odešel do Národního divadla v Praze.
- 1951 1. 8. Na počátku sezony 1951/1952 byli do sólistického ansámblu opery přijati sopranistka Zdena Talpová (1925–1981) a tenoristé Zdeněk Švehla (nar. 16. 7. 1924) a Konrád Tuček (nar. 7. 12. 1922). Zdena Talpová po třech sezonách odešla do Armádní opery v Praze. V roce 1958 se do Olomouce vrátila. V opeře působila až do své předčasné smrti. Zdeněk Švehla se uplatnil především v lyrických partiích českého i světového repertoáru a tíhl i k operetě. V roce 1957 odešel do Národního divadla v Praze. Konrád Tuček s výjimkou sezony 1962/1963, kdy působil v Rostocku, strávil v Olomouci celý umělecký život. Sólistou operetního souboru se stal Adolf Cásek (1921–1986).
- 1951 20. 10. Barytonista olomoucké opery Otto Kubín se představil v roli operního režiséra. Na scéně Oldřicha Šimáčka a v hudebním nastudování Jaroslava Budíka inscenoval operu Antonína Dvořáka *Rusalka*.
- 1951 9. 12. Za dirigentským pultem olomoucké opery stanula poprvé žena. Dvojici aktovek – *Helgu* Zdeňka Fibicha a *V studni* Viléma Blodka nastudovala Hana Fišerová (nar. 30. 9. 1921). Režii obou děl měl Karel Jernek, scénou navrhl O. Šimáček a R. Molík.
- 1952 23. 1. Za dramaturgický objev označila celostátní kritika inscenaci opery Giuseppe Verdiho *Simone Boccanegra*, kterou na scéně Oldřicha Šimáčka a v režii Karla Jerneka nastudoval šéf opery Iša Krejčí. Inscenace byla oceněna stříbrnou medailí Divadelní žatvy 1952. Na olomouckou scénou se *Simone Boccanegra* vrátil ještě dvakrát. Poprvé 7. 6. 1987, podruhé 29. 1. 1999.
- 1952 6. 3. Dirigent Jaroslav Budík spolu s režisérem Karlem Jernekem a scénografem Oldřichem Šimáčkem inscenovali poprvé v Olomouci komickou operu Iši Krejčího *Pozdvížení v Efesu* (československá premiéra 8. 9. 1946 v pražském Národním divadle). Dalšího olomouckého nastudování se *Pozdvížení v Efesu* dočkalo 21. 4. 1968.
- 1952 1. 8. Na počátku sezony 1952/1953 byl do operního souboru angažován dosavadní basista liberecké opery Josef Šulista (nar. 9. 2. 1920). V olomoucké opeře působil jako všestranný pěvec basového i barytonového oboru (též jako režisér) až do roku 1989.
- 1952 6. 11. Prvním setkáním olomouckého obecnstva s operou komponovanou v duchu tzv. socialistického realismu byla inscenace díla sovětského skladatele Dmitrije Kabalevského *Tarasova rodina*. V režii Karla Jerneka ji nastudoval dirigent Josef Staněk (nar. 21. 9. 1920, v Olomouci v letech 1952–1954).

- 1952 8. 11. Dokladem ambice šéfa olomouckého operetního souboru Františka Paula vtisknout zábavnému hudebnímu divadlu pečť uměleckého druhu bylo i to, že do repertoáru zařadil komickou operu Friedricha Flotowa *Alessandro Stradella*. Dirigoval ji Adolf Vozka.
- 1953 25. 1. V roli Turrida v Leoncavallově opeře *Sedlák kavalír* (režie Karel Jernek, dirigent Adolf Vozka) vystoupil tenorista František Šifta (nar. 11. 10. 1922), od počátku sezony sólista olomoucké operety. Po úspěšném vstupu na operní jeviště působil v opeře jako oblíbený představitel především lyrických partí až do roku 1980, kdy se vrátil do operety. Postava Loly byla jednou z posledních rolí mezzosopranistky Ivany Mixové před jejím odchodem do ostravské opery.
- 1953 14. 3. Další operou Christopa Willibalda Glucka, kterou šéfdirigent Iša Krejčí zařadil na repertoár jako jediný v Československu, byla *Ifigenie v Aulidě* (režie Karel Jernek). Do titulní role angažoval sólistku opery Národního divadla v Praze Miluši Dvořákovou (nar. 25. 12. 1917), Agamemnona zpíval Otto Kubín.
- 1953 7. 6. V inscenaci Dvořákovy opery *Jakobín* (režie Karel Jernek, dirigent Josef Staněk) vystoupila pohostinsky v roli Julie Hana Konvalinková (nar. 17. 1. 1912), od počátku sezony 1953/1954 angažovaná do sólistického souboru olomoucké opery.
- 1953 28. 6. První poválečná inscenace Pucciniho opery *Madame Butterfly*, na niž si olomoucké obecenstvo kvůli zásadnímu odporu Iši Krejčího k italskému verismu muselo počkat 16 let (naposledy zde zazněla v roce 1938), dosáhla neuvěřitelného počtu 57 repríz. (V režii Karla Jerneka a na scéně Oldřicha Šimáčka ji nastudoval Adolf Vozka.) Hlavní roli zpívala spolu s Růženou Jelínkovou pohostinsky Drahomíra Královcová (nar. 3. 5. 1927).
- 1953 12. 9. Nové nastudování Verdiho *Traviaty* (k 140. výročí skladatelova narození) světil šéf opery Iša Krejčí dirigentu Karlu Moorovi. Režii měl Karel Jernek, který navrhl i scénou. Titulní roli Violetty alternovaly Růžena Jelínková a nově angažované kolorатурní sopranistky Drahomíra Královcová a Marie Burešová (1922–1963). Obě působily v Olomouci do roku 1957.
- 1953 16. 9. Prvním pokusem o aktualizaci tvorby Voskovce a Wericha z dob Osvozeného divadla byla inscenace jejich hry *Nebe na zemi*. O režii se podělili František Paul a Mojmír Drvota (nar. 13. 1. 1923, v Olomouci 1952–1954), o hudební složku se postarali Karel Moor, Josef Sedlář a Adolf Vozka.
- 1953 10. 10. Dirigent Iša Krejčí a režisér Karel Jernek uvedli na scéně Aleše Bořkovce v československé premiéře novou operu prostějovského skladatele Vladimíra Ambrose *Maryla* na námět povídky Aloise Jiráska. Hlavní roli vytvořila Jitka Krupová.
- 1953 25. 11. Od vadné elektrické instalace vznikl v Novém divadle v Hodolanech požár, který zcela zničil divadelní budovu. Nové divadlo tak bylo podruhé vyřazeno z provozu, tentokrát do roku 1955.

- 1953 6. 12. Druhé poválečné provedení operety *Mamselle Nitouche* Florimonda Herového (v populární úpravě Oldřicha Nového) se konalo nikoliv v Olomouci, ale na scéně Městského divadla v Prostějově. Denisu hrála a zpívala Eva Šenková, Célestina její manžel a režisér inscenace František Paul. Dirigoval Josef Sedlář.
- 1953 13. 12. První inscenací z tvorby Richarda Wagnera po roce 1945 v Olomouci byla jeho opera *Bludný Holanďan*. (Režie Karel Jernek, scéna Oldřich Šimáček, dirigent Josef Staněk.)
- 1954 14. 4. Režie opery Antonína Dvořáka *Čert a Káča* byla svěřena sólistovi operního souboru, basistovi Josefu Šulistovi.
- 1954 12. 6. Režii klasické operety Johanna Strausse *Netopýr* se rozloučil s Olomoucí šéf operety František Paul. Dirigoval Josef Sedlář, scénu navrhl hostující Miloš Ditrich (nar. 17. 4. 1927).
- 1954 30. 9. Inscenací Nestroyovy hry se zpěvy *Talisman* se ujal šéfovské funkce v operetním souboru režisér Stanislav Regal (1916–1999). Soubor vedl celých 25 let, až do roku 1979. Olomoucké operetní scéně vtiskl moderní charakter.
- 1955 13. 3. Dalším z dokladů snahy Iši Krejčího popularizovat novinková díla mladých českých skladatelů byla československá premiéra komické opery Jarmila Burghausera *Karolinka a lhář*. Na scéně hostujícího Josefa Adolfa Šálka (1911–1990) ji pohostinsky režíroval Václav Černý, dirigoval Josef Staněk.
- 1955 31. 5. Na scéně Oldřicha Šimáčka uvedl dirigent Iša Krejčí v československé premiéře historické drama sovětského skladatele L. B. Stěpanova *Ivan Bolotnikov* s Otakarem Kubínem v hlavní roli. Režii svěřil režiséru opery Emilu Františku Vokálkovi (1926–1975). Ten byl po svém zdařilém debutu přijat za režiséra olomoucké opery a v této funkci působil úspěšně až do roku 1972.
- 1955 5. 10. Zemřel Vladimír Nechyba, představitel zakladatelské generace českého divadla v Olomouci, do roku 1947 šéf olomoucké operety a do počátku těžké nemoci v roce 1953 její režisér.
- 1956 21. 1. Premiérou Smetanovy opery *Dvě vdovy* se obecenstvu představil nový hlavní dirigent opery František Preisler (1915–1985). Operu režijně připravil Josef Šulista.
- 1956 24. 3. Nevšedním příspěvkem olomoucké opery k jubilejnímu roku Wolfganga Amadea Mozarta (1756–1791) bylo Krejčího osobité nastudování singliu *Únos ze serailu* v režii Emila Františka Vokálka na scéně Oldřicha Šimáčka. V roli obhroublého Osmína zazářil basista Alois Tesař.
- 1956 15. 4. Šéf operety Stanislav Regal nastudoval v československé premiéře operetu Jaroslava Křičky *Cirkus Humberto*. Představení bylo vysíláno v přímém přenosu Čs. rozhlasem. Dirigoval Josef Sedlář, scénu vytvořil Miloš Ditrich.
- 1956 12. 5. V první poválečné inscenaci opery Josefa Bohuslava Foerstra *Eva* (režie Emil František Vokálek, dirigent Adolf Vozka) alternovaly v hlavní roli Milada Marková a Marie Hůrská.

- 1956 2. 6. Inscenaci *Těžké Barbory* V+W a Jaroslava Ježka se i Stanislav Regal přihlásil ke snaze inovovat v operetním souboru hry Osvobozeného divadla. (V roce 1959 to byl *Osel a stín*, v r. 1964 *César*, v roce 1965 *Sever proti jihu*.)
- 1956 1. 7. Na závěr sezony nastudoval šéfdirigent Iša Krejčí poprvé po roce 1945 zakladatelské dílo německé romantické opery – *Čaroštelce* Carla Marii Webera. Režii měl Emil František Vokálek.
- 1956 1. 8. Na počátku sezony 1956/1957 posílila sólistický ansámbl operety olomoucká rodačka Vlasta Francová (nar. 28. 7. 1933). V operetě zpívala až do roku 1963, kdy odešla do brněnského divadla. Spolu s ní byl angažován budoucí dlouholetý sólista operety Antonín Jahoda (nar. 27. 2. 1927). V operetě působil až do roku 1991.
- Do operního souboru nastoupily sopranistka Vlasta Ployharová (nar. 25. 1. 1928) a staronová členka souboru, mezzosopranistka Božena Ministrová (zpívala v Olomouci již v letech 1945–1948). Obě pěvkyně se staly nadlouho oporami operního ansámblu.
- 1956 13. 10. Hostující režisér Václav Černý a hlavní dirigent operety Karel Moor inscenovali na scéně Oldřicha Šimáčka téměř zapomenutou operetu Jacquesa Offenbacha *Madame Favart*. Titulní roli zpívala operní sólistka Jitka Krupová, v roli Zuzanky se představila Vlasta Francová.
- 1956 3. 11. Scénu k opeře Giuseppe Verdiho *Aida* (v hudebním nastudování Františka Preislera a v experimentátorské režii Emila Františka Vokálka) navrhl hostující scénograf Jiří Procházka (1913–1989). O čtyři roky později se stal kmenovým scénografem olomouckého divadla. (Viz údaj k datu 1. 9. 1960).
- 1957 6. 1. Inscenace opery Nikolaje Rimského-Korsakova *Zlatý kohoutek*, kterou šéfdirigent Iša Krejčí, režisér Václav Černý a scénograf Oldřich Šimáček uvedli jako třetí Korsakovovo dílo na olomouckou scénu (po *Caru Saltanovi* z roku 1950 a *Carské nevěstě* z roku 1951), byla oceněna zlatou medailí Divadelní žatvy. V roli Cara Dodona se střídali Alois Tesař a Josef Šulista.
- 1957 23. 2. Režisér Emil František Vokálek a dirigent František Preisler inscenovali poprvé v poválečné éře olomoucké opery Janáčkovu operu *Příhody lišky Bystroušky*. Scénu navrhl František Tröster (1904–1968). V titulní roli se vystřídaly Marie Burešová a Jitka Krupová, v roli Lišáka Růžena Jelínková a Milada Marková. Revírníka zpíval Josef Šulista a Otto Kubín.
- 1957 16. 3. V Novém divadle v Hodolanech měla československou premiéru opereta rumunského skladatele Gherose Dendrína *Nebraňte mi zpívat*, inspirovaná osudy skladatele Cipriana Porumbesca. Na scéně Oldřicha Šimáčka ji inscenoval Stanislav Regal, dirigoval Karel Moor, hlavní roli vytvořil Otakar Hájek.

- 1957 25. 5. Při premiérovém představení operety Emmericha Kálmána *Čardášová princezna* využil režisér Stanislav Regal poprvé nově zřízeného otáčivého jeviště v rekonstruovaném Novém divadle. V hlavní roli alternovaly Jitka Krupová a nově anagažovaná sopranistka Mirka Bradová (nar. 19. 3. 1927), sólistka olomoucké opery až do emigrace v roce 1969.
- 1957 30. 6. Na závěr sezony 1956/1957 připravil Iša Krejčí s režisérem Emilem Františkem Vokálkem a scénografem Oldřichem Šimáčkem první poválečnou inscenaci Straussovy *Salome*. Hlavní roli zpívala i tančila, stejně jako v nastudování Karla Nedbala z roku 1942, Milada Marková. Jochanaana ztělesnil i tentokrát Otto Kubín.
- 1957 30. 6. S olomouckou operou se rozloučil tenorista Zdeněk Švehla, od roku 1951 představitel lyrických tenorových partií především v italských a francouzských romantických operách. Od nové sezony byl angažován do opery Národního divadla v Praze.
- 1957 1. 8. Na počátku sezony 1957/1958 posílili operní soubor tři noví sólisté: sopranistka Jarmila Rudolfová (nar. 1. 9. 1934), basista Karel Petr (nar. 26. 2. 1930) a tenorista Jan Pleticha (nar. 12. 9. 1920). Jarmila Rudolfová působila v Olomouci do roku 1960, kdy odešla do brněnské opery a odtud do Komické opery v Berlíně. Karel Petr byl angažován do tohoto Felsensteinova souboru v roce 1961. Nejdéle, až do roku 1983, setrval v Olomouci Jan Pleticha. Do operetního souboru byl přijat tanečník a posléze dlouholetý zpěvák Jiří Čada (nar. 25. 12. 1929, v Olomouci až do roku 1991).
- 1957 7. 11. Další operou Nikolaje Rimského-Korsakova, s níž se mohlo seznámit olomoucké obcenstvo, byl jeho *Kaščeje Nesmrtelný*. V režii Emila Františka Vokálka a na scéně Karla Dudiče ji hudebně nastudoval dirigent Adolf Vozka s Konrádem Tučkem v hlavní roli.
- 1957 8. 12. Šéfdirigent Iša Krejčí si s chutí zadirigoval komickou operu Gustava Alberta Lortzinga *Car a tesař*. Její první poválečné provedení v Olomouci režíroval Emil František Vokálek, scénou vytvořil Oldřich Šimáček. Cara Petra zpíval Konrád Tuček, v roli van Eeta se střídali Alois Tesař a Karel Petr.
- 1958 9. 5. Šéf operety Stanislav Regal zařadil do repertoáru hru Josefa Kajetána Tyla *Paní Marjánka, matka pluku*, k níž napsal v roce 1951 hudbu Václav Trojan. Titulní roli vytvořila Jarmila Novobilská, Sekáčka hrál a zpíval Adolf Cášek. Scénu navrhl Oldřich Šimáček, dirigoval Karel Moor.
- 1958 25. 5. Ideologické tání konce 50. let se projevilo i tím, že do československého hudebního a divadelního života se začalo vracet dílo „emigranta“ Bohuslava Martinů. K milovanému skladatelskému vzoru se směl vrátit i Iša Krejčí. V režii Emila Františka Vokálka a na scéně a v kostýmech Karla Svolinského (1896–1986) seznámil olomoucké obcenstvo s operou Bohuslava Martinů *Divadlo za branou*.

- 1958 22. 6.³²⁴ Šéf operety Stanislav Regal s dirigentem Josefem Sedlářem uvedli na scéně Slavoje Kovářka (nar. 22. 9. 1923) v československé premiéře operetu Bedřicha Nikodéma a Karla Pečky *Madlén* (úprava libreta Josef Bourek). Hlavní role byla svěřena Alexandře Staňkové-Holubové, v roli Bertranda se představil jako host mladý tenorista Antonín Julínek (v Olomouci působil v letech 1958–1960, poté byl angažován do brněnské operety).
- 1958 30. 11. Skladatel a dirigent Iša Krejčí odešel proti své vůli z olomoucké opery, v níž působil jako umělecký šéf od srpna 1945. Svou výchovnou a zásadovou dramaturgii vepsal do historie olomoucké opery jednu z jejích nejpozoruhodnějších kapitol. Z Krejčího hudebně dramatické tvorby zazněly za jeho života na olomoucké scéně opery *Pozdvižení v Efesu* (poprvé 6. 3. 1952, podruhé 21. 4. 1968) a jednoaktová *Antigona* (20. 3. 1965).
- 1958 7. 12. Pohostinským nastudováním Janáčkovy opery *Věc Makropulos* (režie Jiří Fiedler j. h.) se představil olomouckému obecenstvu laureát prestižní mezinárodní soutěže mladých dirigentů v Besançonu Zdeněk Košler (1928–1995), dosavadní korepetitor a dirigent opery Národního divadla v Praze. Po mimořádném úspěchu tohoto prvního poválečného nastudování Janáčkovy díla v Olomouci byl Zdeněk Košler jmenován 1. 12. 1958 šéfem olomoucké opery.
- 1959 29. 3. Jako první inscenaci v nové funkci šéfdirigenta opery nastudoval Zdeněk Košler ve spolupráci se schwerinským režisérem Erwinem Buggem komickou operu Wolfganga Amadea Mozarta *Così fan tutte*.
- 1959 1. 2. Stanislav Regal a dirigent Karel Moor inscenovali v československé premiéře komedii Emila Zoly s hudbou Luboše Fišera *Růžové poupě*. Hlavní mužskou trojici vytvořili Adolf Čásek, Otakar Pavlis a Otakar Hájek, jejichž ženské protějšky Věra Konečná, Jarmila Novobilská a Alexandra Staňková-Holubová.
- 1959 24. 5. Hostující plzeňský režisér Karel Konstantin (1903–1961) inscenoval v Novém divadle úspěšnou hudební komedii *Mlynářka z Granady*, kterou napsal spolu s hudebním skladatelem Juliem Kalašem v roce 1954. Orchestr řídil Josef Sedlář. V hlavních rolích hráli a zpívali Jitka Krupová a Antonín Julínek.
- 1959 28. 6. V závěru sezony 1958/1959 zaznělo z olomouckého jeviště vůbec poprvé operní dílo Sergeje Prokofjeva. Byla to jeho komická opera *Zásnuby v klášteře*. Režii měl Emil František Vokálek, scénou navrhl František Skřípek (nar. 7. 8. 1923), dirigoval František Preisler.
- 1959 1. 9. Prvními zpěváky, jejichž přijetím hodlal nový šéf opery Zdeněk Košler omladit stárnoucí sólistický ansámbl olomoucké opery, byli barytonista Hynek Maxa (1922–2001) a basista Karel Hanuš (nar. 14. 2. 1929). Hynek Maxa působil v olomoucké opeře 26 sezon, až do roku 1985, Karel Hanuš zpíval v Olomouci do roku 1963, kdy odešel do Ostravy a odtud do opery Národního divadla v Praze.

³²⁴ Program k inscenaci *Madlén* uvádí datum premiéry 21. 6. 1958.

- 1959 6. 9. Na scéně olomouckého divadla vystoupil soubor klasické čínské opery ze S'čchuanu.
- 1959 27. 9.³²⁵ Spolupráce výtvarníka Karla Svolinského s olomouckou operou vyvrcholila jeho návrhem scény a kostýmů k opeře Bedřicha Smetany *Prodaná nevěsta*, kterou v režii hostujícího Jiřího Fiedlera nastudoval Zdeněk Košler.
- 1959 27. 9. Obnovenou premiérou opery Bedřicha Smetany *Hubička* se představil nový korepetitor a dirigent Pavel Pokorný (nar. 26. 4. 1935), který spojil svou uměleckou práci s olomouckou operou až do roku 1987.
- 1960 9. 1. O druhé olomoucké nastudování polské národní opery Stanisława Moniuszky *Halka*. (Režie Emil František Vokálek, scéna Jiří Procházka j. h.) se zasloužil dirigent František Preisler. V titulní roli se střídaly Marie Hůrská-Vozková a Růžena Jelínková, Jontka zpívali Jan Pleticha a František Šifta.
- 1960 21. 2. Při své druhé pracovní návštěvě Olomouce nastudoval schwerinský režisér Erwin Bugge komickou aktovku Carla Orffa *Chytračka* (dirigent Pavel Pokorný), společně s operou Bély Bartóka *Modrovousův hrad* (dirigent Zdeněk Košler). Obě díla byla uvedena v Olomouci poprvé.
- 1960 8. 5. Ve strhujícím hudebním nastudování Zdeňka Košlera zazněla v Olomouci poprvé opera Eugena Suchoně *Krútiava*. Režii měl Emil František Vokálek, scénu vytvořil hostující Ladislav Vychodil (nar. 28. 2. 1920). Katrenu zpívaly Marie Hůrská-Vozková a Jarmila Rudolfová, Štelinu Karel Petr a Josef Šulista.
- 1960 1. 8. Na počátku sezony 1960/1961 byli do souboru sólistů opery přijati mezosopranistka Amálie Braunová (později Kadlčíková, nar. 8. 4. 1935), která v olomoucké opeře zpívala až do roku 1991, sopranistka Agia Formánková (nar. 14. 2. 1934, v Olomouci do roku 1963), dále tenorista Václav Eremiáš (1920–1982), člen souboru až do své smrti, a barytonista Stanislav Zajíček (1930–2001). Ten se s divadlem rozloučil v roce 1982. Novým kmenovým scénografem divadla se stal ing. arch. Jiří Procházka (1913–1989).
- 1960 1. 8. Na počátku sezony 1960/61 nastoupil do operetního souboru všestranný Ladislav Kramosil (1922–2000). Sólistou operety byl až do roku 1988.
- 1960 9. 9. Dochovaná fotografie připomíná, že při představení Smetanovy *Hubičky* se sešli tři šéfové jeho opery: Karel Nedbal, Iša Krejčí a Zdeněk Košler. Stalo se tak v rámci oslav 40. výročí založení Českého divadla v Olomouci.
- 1960 7. 9.–11. 9. Operetní soubor připravil k oslavě svých čtyřicátin přehlídku pěti nejnovějších inscenací – Tylovu – Škroupovu *Fidlovačku* (premiéra 30. 4. 1960), Dunajevského *Bílý Akát* (premiéra 16. 1. 1960), Kalašovu *Mlynářku z Granady* (premiéra 24. 5. 1959), komedii *Na shledanou v sobotu* Urszuly Wendlerové (premiéra 20. 3. 1960) a Stehlíkovu „muzikantskou veselohru se zpěvy“ *Hej pane kapelníku* (premiéra 13. 3. 1960)

³²⁵ Program k inscenaci *Prodaná nevěsta* uvádí datum premiéry 20. 9. 1959.

- 1960 7. 9. Druhou sezonu ve funkci šéfa opery zahájil Zdeněk Košler inscenací Smetanova *Dalibora* (režie Emil František Vokálek, scéna Jiří Procházka.) Dalibora alternovali Václav Eremiáš, Jan Pleticha a František Šifta, Miladu Milada Marková, Jarmila Rudolfová a Zdena Talpová.
- 1960 22. 10. Skladatel Jiří Pauer si přijel vyslechnout dvě své jednoaktové opery. Satirickou pohádku *Žvanivý slimejš* dirigoval František Preisler, pohádku *Červená Karkulka* Pavel Pokorný. Na scéně Slavoj Kovařík režíroval obě hříčky Emil František Vokálek.
- 1960 18. 12. První olomoucké provedení opery Otakara Jeremiáše *Bratři Karamazovi*, které připravili šéfdirigent Zdeněk Košler, režisér Emil František Vokálek a scénograf Jiří Procházka, označila celostátní kritika právem za mimořádný dramaturgický objev.
- 1961 25. 2. Po mnoha letech došlo opět k československé premiéře původní české hudební komedie. Režisér Stanislav Regal inscenoval detektivní komedii Jiřího Julia Fialy podle humoristického románu Eduarda Fikera *Fantóm operety*. Scénu navrhl Slavoj Kovařík, orchestr řídil Josef Sedlář.
- 1961 18. 3. K operám Nikolaje Rimského-Korsakova, které olomoucké obecnstvo zhlédlo zásluhou dramaturgie Iši Krejčího, přibyla pohádková *Sněgu-ročka*. V režii hostujícího Jiřího Linharta ji na scéně hostujícího Josefa Adolfa Šálka nastudoval dirigent František Preisler.
- 1961 29. 4. Další mozartovskou inscenací šéfdirigenta Zdeňka Košlera byla opera *Don Giovanni*. Na scéně Jiřího Procházky ji pohostinsky režíroval Karel Jernek. Titulní postavu ztvárnil Josef Šulista.
- 1961 1. 10. Šéf operety Stanislav Regal předložil svému obecnstvu, uvyklému na klasické operety a hry se zpěvy, muzikál autorské dvojice Wolf Mankowitz-Monthy Norman *Bleší trh*. Premiéru dirigoval Josef Sedlář, scénu vytvořil Slavoj Kovařík. V roli obchodníka Wendla se představil talentovaný muzikálový herec Milan Pokorný (nar. 7. 2. 1934). V operetním souboru působil tři sezony, pak odešel do brněnské operety.
- 1961 27. 10. Druhou janáčkovskou inscenací šéfdirigenta Zdeňka Košlera byla *Káťa Kabanová* (režie Emil František Vokálek, scéna Jiří Procházka) s Agií Formánkovou v roli Káti a Miladou Markovou v roli Kabanichy.
- 1962 11. 3. Zdeněk Košler neváhal zařadit do repertoáru operu Richarda Wagnera *Lohengrin* (ovšem s posíleným operním sborem). Režii měl Emil František Vokálek, scénu vytvořil Jiří Procházka. V titulní roli se střídali Václav Eremiáš a František Šifta, v roli Elsy Růžena Jelínková a Zdena Talpová.
- 1962 3. 6. Poslední olomouckou inscenací šéfa opery Zdeňka Košlera byla *Figarova svatba* Wolfganga Amadea Mozarta (Figara zpíval Karel Hanuš) v režii plzeňského režiséra Bohumila Zoula (nar. 4. 8. 1928) a na scéně Jiřího Procházky. Zdeněk Košler odešel 29. 7. 1962 do ostravské opery a odtud do Slovenského národního divadla v Bratislavě. (Svou operní kariéru završil ovšem jako šéf opery Národního divadla v Praze).

- 1962 1. 8. Do operního souboru byl angažován basista Stanislav Bechynský (nar. 19. 5. 1926). V olomoucké opeře působil až do roku 1967, kdy odešel do pražského Národního divadla.
- 1962 14. 10. Úkol nastudovat Košlerem naplánové první olomoucké provedení opery Jiřího Pauera *Zuzana Vojířová* připadl dirigentu Pavlu Pokornému, režiséru Emilu Františkovi Vokálkovi a ing. arch. Jiřímu Procházkovi. Postava Zuzany byla svěřena Zdeně Talpové, Petra Voka zpíval Hynek Maxa.
- 1962 25. 11. Při inscenaci opery Zdeňka Fibicha *Bouře* se v Olomouci sešli vzácní hosté. Režii převzal Hanuš Thein (1904–1974), režisér Národního divadla v Praze, a dlouholetý scénograf Národního divadla, arch. Josef Svoboda (1920–2002). Hudebně dílo nastudoval dirigent František Preisler. Prospera zpívali Josef Šulista a Stanislav Zajíček, Fernanda František Šifta, Mirandu Růžena Jelínková a Agia Formánková.
- 1962 16. 12. Divácký ohlas muzikálu *Bleší trh* inspiroval šéfa operety Stanislava Regala k nastudování dalšího slavného díla autorské dvojice Wolf Mankowitz-Monty Norman, *Balady o doktoru Crippenovi*. Československou premiéru tohoto muzikálu v režii Stanislava Regala a na scéně Slavoje Kovaříka nastudoval nový hlavní dirigent operety Jiří Karásek (nar. 6. 7. 1925, v Olomouci do roku 1965). V hlavních rolích hráli a zpívali Adolf Cásek (Crippen) a Jitka Krupová (Belle).
- 1963 31. 3. Hostující režisér Karel Pokorný, scénograf Slavoj Kovařík a dirigent Jiří Karásek inscenovali další slavný světový muzikál, dílo Gorni Kramera, Pietra Garineiho a Sandra Giovanniniho *Když je v Římě neděle*. Hlavní roli profesora Renata Tuzziho vytvořil Milan Pokorný, „Facičku“ Giovannu hrály Marie Strnadová (nar. 16. 7. 1921, v Olomouci v letech 1962–1989) a Vladimíra Hajerová (nar. 11. 11. 1942).
- 1963 1. 4. Po ročním interregnu byl do funkce šéfa opery jmenován korepetitor a dirigent Pavel Pokorný. V čele opery stál až do roku 1972.
- 1963 7. 5. Jedním z prvních „provokativních“ počinů nového šéfa opery Pavla Pokorného byla československá premiéra operní prvotiny Miloše Sokoly *Marnotratný syn* komponované na libreto katolického básníka Václava Renče (1911–1973), který prožil celá 50. léta v komunistických věznicích. Inscenaci režíroval Emil František Vokálek, scénou navrhl Jiří Procházka. Titulní postavu vytvořil Jan Pleticha.
- 1963 26. 5. Režisér Stanislav Regal uvedl ve velmi volném aktualizujícím překladu Ivo Fischera Offenbachovu klasickou operetu *Orfeus v podsvětí*. Dirigoval Jiří Karásek. Dvojici hlavních hrdinů vytvořili Alexandra Staňková-Holubová (v alternaci s Marií Strnadovou) a Otakar Hájek.
- 1963 6. 7. Poslední operní inscenaci sezony 1962/1963, operu *Manon* Julese Masseneta, režíroval sólista olomoucké opery Josef Šulista. Scénu navrhl Oldřich Šimáček, dirigoval František Preisler. V hlavní roli alternovaly Růžena Jelínková a Vlasta Ployharová.
- 1963 1. 9. Po ročním angažmá v německém Rostocku se do Olomouce vrátil tenorista Konrád Tuček. V olomouckém operním souboru zpíval až do roku 1991.

- 1963 7. 9. Operetní sezonu 1963/1964 zahájila inscenace „tragické revue o šesti obrazech“ *Limonádový Joe* autorské trojice Jiří Brdečka, Jan Rychlík a Vlastimil Hála. V pohostinské režii plzeňského režiséra Josefa Koenigsmarka (1916–1993) ji na scéně hostujícího Oldřicha Šimáčka nastudoval dirigent Josef Karásek. Titulní roli svěřil novému sólistovi Františku Červenému (nar. 2. 1. 1927, v Olomouci hrál a zpíval do roku 1969, kdy emigroval do USA). Winifred hrála Marie Strnadová, Tornado Lou Jitka Krupová.
- 1963 10. 9. Do funkce korepetitora opery a baletu nastoupil dirigent Zvonimír Skřivan (nar. 12. 8. 1938). Brzy se osvědčil jako úspěšný dirigent operetních i operních inscenací. V olomouckém divadle prošel řadou funkcí a u dirigentského pultu působí dodnes.
- 1963 22. 9. Basista Josef Šulista dostal další režijní příležitost: spolu se scénografem Adolfem Wenigem inscenoval pohádkovou operu Antonína Dvořáka *Čert a Káča*, v níž si současně zazpíval partii Marbuela. Dirigoval František Preisler.
- 1963 27. 10. Režisér Stanislav Regal, scénograf Jiří Procházka a dirigent Karel Moor uvedli v československé premiéře operetu Arthura Sullivana *Vězeň tower-ský*. V hlavní roli se střídali Ladislav Kramosil a František Červený.
- 1963 10. 11. V novém nastudování Janáčkovy opery *Její pastorkyňa* (režie Emil František Vokálek, dirigent Pavel Pokorný) podala strhující výkon Milada Marková jako Kostelníčka. V roli Jenůfy se vedle Zdeny Talpové představila nová posila sólistického ansámblu Paraska Vandrová-Janečková (1935–1968). Tato talentovaná, předčasně zesnulá sopranistka působila v Olomouci do roku 1967.
- 1964 2. 2. Hostující režisér Otto Haas uvedl na scénu nejslavnější hudební komedii švýcarského skladatele Paula Burkharda *Ohňostrož*. Hudební doprovod pro dva klavíry obstarali dirigent Jiří Karásek a Vladimír Sochor (1926–1992), korepetitor olomoucké opery v letech 1959–1986. Idunu hrála a zpívala Etela Šáriová, Annu Milada Horová, Obolského František Červený.
- 1964 29. 3. Dlouho nepovolovanou premiéru opery *Nabucco* Giuseppe Verdiho v hudebním nastudování Františka Preislera režíroval Emil František Vokálek.
- 1964 17. 5. V československé premiéře zazněla opera německého skladatele Roberta Hanella *Obraz Doriana Graye* na skladatelovo vlastní libreto podle stejnojmenného románu Oscara Wilda. Na scéně Jiřího Procházky ji inscenoval režisér Emil František Vokálek v hudebním nastudování Pavla Pokorného. Titulní roli alternovali Václav Eremiáš a Konrád Tuček.
- 1964 1. 8. Na počátku sezony byla angažována do operetního souboru sopranistka Jana Bézová (nar. 29. 6. 1941). V Olomouci zpívala do roku 1973. Žije ve Vídni.

- 1964 20. 9. Básník Václav Renč, zaměstnaný po svém propuštění z vězení jako dramaturg olomouckého operetního souboru, si vyzkoušel režii operního díla. Na scéně Josefa Adolfa Šálka inscenoval komickou operu Doménica Cimarosa *Nesnáze v opeře* se suverénním Josefem Šulistou v titulní roli divadelního ředitele. Dílo nastudoval dirigent Pavel Pokorný.
- 1964 28. 10. Další z řady her Osvobozeného divadla na jevišti Nového divadla v Hodolanech byla revue *César s Adolfem Cáskem* v hlavní roli. Dvojici Terentia Bulvy a Tita Papulla hráli a zpívali režisér inscenace Stanislav Regal a Josef Bourek.
- 1964 7. 11. Režisér Emil František Vokálek, scénograf Jiří Procházka a dirigent František Preisler se ujali nelehkého úkolu inscenovat operu Giacoma Pucciniho *Turandot*. Náročný part princezny Turandot byl svěřen Marii Hůrské a Růženě Jelínkové, prince Kalafa zpívali František Šifta, Jan Pleticha a Václav Eremiáš.
- 1964 29. 11. Dramaturg operety Václav Renč inovoval text frašky se zpěvy Josefa Kajetána Tyla a Rudolfa Piskáčka *Děvče z předměstí aneb Ejhle, pane Hejle*. V této nové podobě ji na scéně Slavoj Kovaříka, v hudebním nastudování Karla Moora a v hlavní roli s Adolfem Cáskem uvedl šéf operety Stanislav Regal.
- 1965 24. 1. Pokusem inscenovat slavnou operetu Rudolfa Frimla *Rose Marie* tak, aby byla zbavena své „antikvární všehochuti“ (Stanislav Regal) bylo její nové nastudování s novými písňovými texty Stanislava Regala a Jiřího Čekana. V roli milovníka Jima Keytona se se svými operetními kolegy Františkem Červeným a Ladislavem Kramosilem vystřídal i operní tenorista František Šifta. Rose Marii zpívala Jana Bézová.
- 1965 31. 1. Druhou poválečnou inscenací Smetanovy *Libuše* nastudoval šéf opery Pavel Pokorný ve dvojím obsazení všech sólových partii, neboť Smetanova slavnostní opera byla na rozdíl od provozovací praxe v některých divadlech určena pro běžné abonmá. Kněžnu Libuši zpívaly Mirka Bradová a Marie Hůrská-Vozková, v této roli hostovala i sólistka opery Národního divadla v Praze Naděžda Kniplová (nar. 18. 4. 1932). Režíroval Emil František Vokálek.
- 1965 20. 3. Jako „dva póly českého neoklasicismu“ charakterizovala kritika dvojin-scenaci operních aktovek dvou jeho nejvyhraněnějších představitelů, Bohuslava Martinů a Iši Krejčího. Pavel Pokorný nastudoval v československé premiéře poslední operu Bohuslava Martinů *Ariadna* (pohostinská režie Václav Vězník, nar. 1. 8. 1930) a František Preisler řídil definitivní, v roce 1962 přepracovanou verzi „scénické kantáty“ Iši Krejčího *Antigona* v pozoruhodné režijní koncepci Emila Františka Vokálka. Ariadnu zpívaly Růžena Jelínková a Paraska Vandrová-Janečková, Antigonu Mirka Bradová a Zdena Talpová. 1. 11. 1965 olomoučtí hostovali s touto dvojin-scenací v Praze.

- 1965 2. 6. Operetní sezonu zakončila inscenace „triviálního muzikálu pro seriózní lidi“ Gerta Natschinského *Záhadný přítel Bunbury*, v režii Stanislava Regala, na scéně Jiřího Procházky a v hudebním nastudování Jiřího Karáska. Úpravy instrumentace provedl Václav Kolář.
- 1965 4. 7. Na závěr operní sezony zazněla z olomouckého jeviště – poprvé od roku 1948 – opera Jacquesa Fromentala Halévyho *Židovka*. V režii Oskara Linharta ji nastudoval dirigent František Preisler, scénou vytvořil Jiří Procházka. Partii Rechy nastudovaly Marie Hůrská-Vozková a Zdena Talpová.
- 1965 12. 9. Dalším pokusem o aktualizaci her Osvobozeného divadla byla inscenace hry Jiřího Voskovce a Jana Wericha *Sever proti jihu* s populární dvojicí Josefen Bourkem (Vilém Tell) a Františkem Červeným (Gala Petr). Na scéně Jiřího Kropáčka ji režijně připravil hostující šéf plzeňské operety Miroslav Doutlík (nar. 13. 1. 1947), dirigoval Karel Moor.
- 1965 28. 11. Režisér Emil František Vokálek nastudoval s operním souborem operetu Jacquesa Offenbacha *Modrovous* v avantgardním zpracování berlínského režiséra Walthera Felsensteina a Horsta Seegera a v hudební úpravě Karla Fritze Voigtmanna. Dirigoval František Preisler, scénou navrhl Jiří Procházka. Rytíře Modrovouse zpíval Václav Eremiáš.
- 1966 16. 1. Po 16 letech byla znovu uvedena opera Vítězslava Nováka *Lucerna*. Režiroval ji hostující Oskar Linhart, scénou navrhl hostující Josef Adolf Šálek, dirigoval František Preisler. V postavě Kněžny se střídaly Mirka Bradová a Růžena Jelínková, dvojici vodníků vytvořili Konrád Tuček a Karel Petr.
- 1966 13. 3. Čtyřicet let po první olomoucké inscenaci opery Richarda Strausse *Růžový kavalír* v nastudování Karla Nedbala (7. 4. 1926) se nejpopulárnější Straussova opera vrátila na olomoucké jeviště, tentokrát v hudebním nastudování Pavla Pokorného a v režii Emila Františka Vokálka. Kněžnu Werdenbergovou zpívala Mirka Bradová nebo Marie Hůrská-Vozková, Oktaviána Zdena Talpová, barona Ochse Karel Petr nebo Josef Šulista.
- 1966 15. 5. Poprvé po roce 1945 nastudovala olomoucká opera drama Giuseppe Verdiho *Don Carlos*. Režii měl Emil František Vokálek, scénou navrhl Jiří Procházka, dirigoval šéf opery Pavel Pokorný. Infanta Carlase zpíval František Šifta v alternaci s Janem Pletichou, krále Filipa Josef Šulista a Stanislav Bechynský, inkvizitora Karel Petr. Postavu Alžběty vytvořila Růžena Jelínková.
- 1966 26. 6. Hudebním nastudováním československé premiéry hudební komedie Jerzyho Waldena a Zdeňka Petra *Kouzelná neděle* byl pověřen skladatel a dirigent Jan Bedřich (1932–1996). Na základě úspěšného představení byl jmenován hlavním dirigentem olomoucké operety. V této funkci pracoval dvanáct let, do roku 1978, kdy odešel do divadla v Prešově.

- 1966 3. 7. Operní sezonu 1965/1966 zakončila záslužná inscenace téměř nehrané opery Zdeňka Fibicha *Hedy*. V režii Emila Františka Vokálka a na scéně Jiřího Procházky ji nastudoval dirigent František Preisler s Mirkou Bradovou a Zdenou Talpovou v roli Hedy. Dona Juana zpíval Václav Eremiáš v alternaci s Janem Pletichou, piráta Lambra Hynek Maxa nebo Stanislav Bechynský.
- 1966 14. 10. Do operetního souboru nastoupil tenorista Ondřej Doležal (nar. 29. 11. 1945), který se zakrátko osvědčil i jako sólista opery. V divadle hraje a zpívá dodnes.
- 1966 16. 10. Šéfdirigent Pavel Pokorný, hostující režisér Václav Věžník a scénograf Josef Adolf Šálek inscenovali první olomoucké provedení „jazzové“ opery Bohuslava Martinů *Voják a tanečnice*. Tuto operní adaptaci Plautova *Lišáka Pseudola* inscenovali jako příběh odehrávající se v současném velkoměstě. Pseudola zpíval Hynek Maxa, jeho milenkou Aloisii Amálie Braunová-Kadlčíková.
- 1966 27. 11. Režisér Emil František Vokálek, scénograf Jiří Procházka a dirigent František Preisler nastudovali poprvé v Olomouci „vánoční zpěvohru podle lidových her a národních koled“ Jaroslava Křičky *České jesličky*, divácky nejúspěšnější inscenaci sezony. (Do konce roku 1967 dosáhla 44 repríz.).
- 1966 11. 12. První olomouckou inscenací slavného muzikálu Alana Jay Lerner a Fredericka Loeweho *My fair Lady* s Miladou Horovou (Líza) a Františkem Červeným (prof. Higgins) označila kritika za nejúspěšnější režisérkou kreaci Stanislava Regala. Úspěch slavilo i hudební nastudování nového šéfdirigenta Jana Bedřicha. Režisér inscenoval toto dílo v Olomouci podruhé 27. 6. 1982, tehdy ovšem už jen jako host.
- 1966 31. 12. Po 33 letech umělecké práce ukončil své působení v olomouckém divadle tenorista Jaroslav Sobota. Sólistou opery byl od roku 1933.
- 1967 29. 1. Poprvé po roce 1945 zhlédlo olomoucké obcenstvo operu Richarda Wagnera *Tannhäuser*. V režii Emila Františka Vokálka ji nastudoval šéf opery Pavel Pokorný, scénu vytvořil Jiří Procházka. Rytíře Tannhäusera alternovali Václav Eremiáš, Jan Pleticha a František Šifta, Alžbětu Mirka Bradová, Růžena Jelínková a Zdena Talpová.
- 1967 16. 4. Operetní soubor uvedl známou hru Františka Langerá *Velbloud uchem jehly* s písněmi skladatele Jaromíra Vomáčky. V režii Stanislava Regala a na scéně Jiřího Procházky dirigoval Jan Bedřich. Postavu Pešty ztvárnil Josef Bourek.
- 1967 20. 5. V hudebním nastudování Pavla Pokorného, v režii Emila Františka Vokálka a na scéně Jiřího Procházky zazněla v Olomouci poprvé opera seria Wolfganga Amadea Mozarta *Idomeneo*. Krétského krále Idomenea zpívali František Šifta nebo Konrád Tuček, Idamanta Amálie Braunová-Kadlčíková nebo Zdena Talpová. V roli Ilii se střídaly tehdejší sólistka operety Jaroslava Jánská (nar. 9. 5. 1943, od září 1968 členka brněnské opery) a Vlasta Ployharová.

- 1967 2. 7. Novinkou pro poválečnou generaci olomouckého obecnstva byla opera Umberta Giordana *André Chénier*. Na závěr sezony ji inscenovali režisér Emil František Vokálek, scénograf Jiří Procházka a dirigent František Preisler. Part hlavního hrdiny zpíval při premiéře Václav Eremiáš.
- 1967 1. 8. Dosavadní členka operního sboru, sopranistka Jana Stupárková (později Majtnerová, nar. 4. 12. 1944), byla zařazena do sólistického ansámblu. V operním souboru, v němž vytvořila řadu stěžejních rolí, zpívala až do r. 2002. Intenzivně se věnovala i písňové literatuře a soudobé hudbě.
- 1967 1. 10. V Novém divadle v Hodolanech se uskutečnila československá premiéra hudební komedie *Milióny pana Gladiátora*. Hudbu k této populární frašce Eugena Labiche složil Luboš Fišer. Režii měl Stanislav Regal, scénou a kostýmy navrhl Josef Adolf Šálek, dirigoval Jan Bedřich.
- 1967 28. 10. Vskutku důstojným příspěvkem olomoucké opery k oslavě 39. výročí vzniku samostatného československého státu se stala první olomoucká inscenace opery Leoše Janáčka *Z mrtvého domu*. V režii Emila Františka Vokálka na scéně Jiřího Procházky nastudoval toto poslední Janáčkovu dramatické dílo dirigent Pavel Pokorný. Alexandra Gorjančikova zpíval Josef Šulista, Aljeju Amálie Braunová-Kadlčíková a Vlasta Ployharová.
- 1967 17. 12. Záslouhou dirigenta Františka Preislera byla provedena opera Giuseppe Verdiho *Bitva u Legnana*. Tuto československou premiéru méně známého Verdiho díla inscenoval režisér Emil František Vokálek na scéně Jiřího Procházky. Rolanda zpíval Hynek Maxa nebo Stanislav Zajíček, Arriga Václav Eremiáš nebo Jan Pleticha, Alidu Marie Hůrská-Vozková nebo Růžena Jelínková, Fridricha Barbarossu Josef Šulista.
- 1968 28. 1. Zdařilým vstupem operetního souboru do nového roku byla československá premiéra muzikálu Jeroma Coopersmitha, Marion Grudeffa a Raymonda Jesella *Baker Street*. Na scéně Josefa Adolfa Šálka inscenoval tuto „hudební příhodu Sherlocka Holmese“ režisér Stanislav Regal, dirigoval Jan Bedřich. Legendárního detektiva hrál a zpíval Antonín Jahoda, dr. Watsona Ladislav Kramosil.
- 1968 4. 2. Výsledkem dramaturgického hledačství šéfa opery Pavla Pokorného byla i československá premiéra opery Arthura Honeggera *Orlík* s Amálií Braunovou-Kadlčíkovou a Zdenou Talpovou v hlavní roli. Na této významné inscenaci s Pavlem Pokorným u dirigentského pultu se podíleli režisér Emil František Vokálek a tvůrce scény Jiří Procházka.
- 1968 14. 2. V rámci her pro mládež se péčí Amatérského studia olomouckého divadla uskutečnila v Novém divadle československá premiéra „muzikálu pro obec študáckou“ *Výtečníci* dvou mladých olomouckých autorů Pavla Dostála a Richarda Pogody.
- 1968 7. 4. Nové nastudování operety Oskara Nedbala *Vinobraní* s novým textem Jiřího Apíla a Pavla Škampy režíroval pohostinsky někdejší šéf olomoucké operety František Paul. Scénou navrhl Jiří Procházka, dirigoval Karel Moor.

- 1968 21. 4. Již podruhé zazněla z olomouckého jeviště úsměvná buffa Iši Krejčího *Pozdvížení v Efesu*. Na scéně hostujícího scénografa Ladislava Vychodila ji inscenoval košický režisér Branislav Kriška (nar. 7. 1. 1931), hudebně ji nastudoval opět František Preisler. Bývalý šéf olomoucké opery se nového nastudování svého díla nedožil. Zemřel 6. 3. 1968.
- 1968 16. 6. Další československou premiérou v operetním souboru byl „lidový muzikál o třech dějstvích“ *S pravdou ven aneb Prolhaný kabát*. Vznikl Renčovou adaptací hry Josefa Kajetána Tyla *Venkovský poslanec*, hudbu složil dirigent představení Jan Bedřich. Režisér Stanislav Regal, scéna hostující Ivo Soukup (nar. 8. 12. 1932).
- 1968 23. 6. Wagnerovo libreto k jeho opeře *Bludný Holanďan*, kterou s hostujícím Stanislavem Bechynským v hlavní roli a v režii Emila Františka Vokálka nastudoval šéf opery Pavel Pokorný, přeložil do češtiny dirigent František Preisler.
- 1968 17. 8. Novým sólistou operetního souboru se stal Arnošt Svoboda (nar. 6. 2. 1941). V olomouckém divadle působil 31. 12. 2003.
- 1968 26. 10. K 50. výročí vzniku Československa, připomínaného ovšem neradostné atmosféře sovětské okupace, zazněla poprvé v Olomouci historická opera Eugena Suchoně *Svatopluk*, s Josefem Šulistou v hlavní roli. Režii měl Emil František Vokálek, dirigoval Pavel Pokorný.
- 1969 16. 2. Inscenaci komické opery *Albert Herring* se olomoucké obecenstvo poprvé seznámilo s dramatickou tvorbou Benjamina Brittena. Dílo nastudoval dirigent Zvonimír Skřivan za spolupráce hostujícího režiséra Václava Věžníka na scéně brněnského výtvarníka Vojtěcha Štolfy (nar. 12. 12. 1921). Titulní roli vytvořil tenorista Konrád Tuček.
- 1969 26. 4. Stanislav Regal, scénograf Jiří Procházka a dirigent Jan Bedřich inscenovali další světový muzikál, a to slavné dílo Cole Portera *Kiss me, Kate*. Roli Fredy Grahama nastudovali Antonín Jahoda a nově angažovaný Jiří Bíba (nar. 24. 4. 1939, v Olomouci do roku 1979).
- 1969 30. 4. Režii jednoaktové komické opery Vítězslava Nováka *Zvíkovský rarášek* (dirigent František Preisler) byl pověřen režisér Jiří Glogar (nar. 16. 6. 1942). V olomoucké opeře působil jako kmenový režisér do roku 1990 a vytvořil tu řadu experimentátorských inscenací. Uvedeno spolu s jednoaktovkou Viléma Blodka V studni.
- 1969 6. 5. Soubor Hanácké opery sehrál zpěvohru *Kerak Landebork z království Českého ani nepškna (loir) s Bohem hébal*. Pod tímto názvem se skrývá jedna z prvních tzv. hanáckých oper (přesněji řečeno her se zpěvy v hanáckém nářečí), které vznikaly od poloviny 18. století jako projevy pololidové české tvořivosti. Za autora libreta i hudby této svérázné hříčky je pokládán velehradský cisterciák Alan Plumlovský (zemřel v roce 1759).
- 1969 8. 6. Na závěr sezony připravili režisér Emil František Vokálek, šéfdirigent Pavel Pokorný a scénograf Jiří Procházka nové nastudování opery Christopa Willibalda Glucka *Orfeus a Eurydika*. V roli Orfea se střídaly Amálie Braunová-Kadlčíková s Boženou Ministrovou, Eurydiku alternovaly Mirka Bradová a Zdena Talpová.

- 1969 28. 9. Do zjitřené atmosféry (po demonstracích k I. výročí srpnových událostí), v níž olomoucká opera zahájila novou sezonu, znamenitě zapadla vlasteneckým patosem překypující historická opera chorvatského skladatele Ivana Zajce o obléhání Sigetu tureckými vojsky *Nikola Šubić Zrinski*. Ve spolupráci s dirigentem Františkem Preislerem a tvůrcem scény Josefem Adolfem Šálkem ji inscenoval hostující košický režisér Branislav Kriška.
- 1969 23. 11. Filmový režisér Evald Schorm (1931–1988) debutoval v Olomouci v roli operního režiséra. Na scéně Jiřího Procházky a v hudebním nastudování Pavla Pokorného inscenoval operu Carla Marii Webera *Čarostřelec*.
- 1970 8. 2. Nejen zásluhou literární předlohy, ale celkovým jevištním dojmem získal mimořádný úspěch muzikál *Don Quijote* autorské trojice Dale Wasserman, Mitch Leigh a Joe Darion v režii Stanislava Regala, na scéně Ladislava Vychodila a v hudebním nastudování Jana Bedřicha. Sólistu operetního souboru Jiřího Bibu v titulní roli střídal sólista olomoucké opery Hynek Maxa.
- 1970 19. 3. Šéfdirigent Pavel Pokorný, režisér Jiří Glogar a scénograf Jiří Procházka se zasloužili o první československé provedení opery Paula Hindemitha *Malíř Mathis*. Titulní roli vytvořil Hynek Maxa. Olomoucký soubor provedl tuto inscenaci s úspěchem i v Praze.
- 1970 26. 4. Režisér Stanislav Regal uvedl na scéně Jiřího Procházky československou premiéru finského muzikálu *Ošklivá Elza* Ensia Rislakkiho a Jormy Panuly v úpravě dramaturga olomouckého divadla Radoslava Lošťáka a dirigenta představení Jana Bedřicha. Titulní roli vytvořila Vladimíra Hajerová.
- 1970 27. 9. V novém nastudování opery Leoše Janáčka *Příhody lišky Bystroušky* (režie Emil František Vokálek, scéna Jiří Procházka, dirigent Pavel Pokorný) zpívaly Vlasta Ployharová a Jana Stupárková Bystroušku, Růžena Jelínková a Zdena Talpová lišáka Zlatohřbítka. Roli revírníka nastudovali Josef Šulista, Hynek Maxa a talentovaný, žel předčasně zesnulý Miloslav Král (1928–1975). Na představení se podílel Olomoucký dětský pěvecký sbor se sbormistrem Karlem Klimešem (1911–1972).
- 1970 11. 10. V operetě se opět hrála oblíbená *Mamselle Nitouche* Florimonda Hervého, tentokrát s Miladou Horovou (nar. 2. 2. 1943) v roli Denisy a s Antonínem Jahodou a Arnoštem Svobodou jako Célestinem. Režíroval Stanislav Regal, dirigoval Jan Bedřich.
- 1970 15. 11. Ve vlastní dramaturgické úpravě inscenoval režisér Jiří Glogar operu Petra Iliče Čajkovského *Jolanta*. Hudebně ji nastudoval dirigent František Preisler na scéně Jiřího Procházky, hlavní roli ztvárnila Vlasta Ployharová a Jana Stupárková.
- 1970 29. 11. V inscenaci slovácké operety Mirko Hanáka *Frajerečka* (režie Karel Melichar Skoumal (1906–1988), dirigent Karel Moor, scéna Jan Sedláček) se představila v roli Maryši nová sólistka operetního souboru Jana Židková (později Regalová, nar. 20. 6. 1943). Brzy přešla do operního souboru, jehož sólistkou byla do roku 9. 2. 2004.

- 1971 17. 1. Zaslouhou Pavla Pokorného se vrátila na olomouckou scénu komická aktovka Maurice Ravela *Španělská hodinka* s Amálií Braunovou-Kadlčíkovou v roli Concepción (alternovala Zdena Talpová). Šéfdirigent Pavel Pokorný nastudoval Ravelovo dílo společně s buffou Giacoma Pucciniho *Gianni Schicchi*. Jejího hrdinu zpíval Hynek Maxa. Pohostinsky režíroval Václav Špidla (1922–1978).
- 1971 31. 1. Druhým dílem klasika vídeňské operety Ralpa Benatzkého, které zaznělo na scéně Nového divadla, byla jeho *Kavárnička* v úpravě a v režii Stanislava Regala. Kavárníka si zahrál Otakar Pavlis, jeho dceru Helenu Milada Horová a Marie Strnadová.
- 1971 28. 2. Hudbu Zdeňka Petra v inscenaci hry Johna Osborna *Komik* interpretovaly „džezové skupiny orchestrů opery a operety“. Dirigoval Karel Moor.
- 1971 21. 3. V novém nastudování Bizetovy opery *Carmen* s Jaroslavem Majtnerem a Hynkem Maxou v roli Escamilla se v titulní roli objevila jako host i sólistka operety Jana Žídková (Carmen alternovala s Amálií Braunovou-Kadlčíkovou a s Boženou Ministrovou). Režii měl Emil František Vokálek, dirigoval Zvonimír Skřivan.
- 1971 8. 4. Šéf operety Stanislav Regal si v alternaci s činohercem Františkem Řehákem zahrál titulní roli v muzikálu *Zorba* autorů Josepha Steina, Johna Kandra a Freda Ebba. Inscenoval jej ve spolupráci s dirigentem Janem Bedřichem na scéně Jiřího Procházky.
- 1971 15. 5. Významnou splátkou dluhu Zdeňku Fibichovi byla inscenace jeho hudebního dramatu *Nevěsta messinská*, o níž se zasloužili režisér Jiří Glogar, scénograf Josef Adolf Šálek a dirigent František Preisler. Kněžnu Isabellu zpívala Amálie Kadlčíková, její dceru Beatrici Zdena Talpová a nově angažovaná sopranistka Eva Kinclová (1946–1995). Ta zpívala v olomoucké opeře až do roku 1976, kdy odešla do opery Státního divadla v Ostravě.
- 1971 20. 6. V československé premiéře zazněla v Novém divadle hudební komedie Maurycy Janowského a Conny Odda *Karambol*. Podle hudebního filmu *Milovaná bílá myš* ji upravil a do českého prostředí převedl režisér představení Stanislav Regal. Scénu navrhl Jiří Procházka, dirigoval Karel Moor. Ústřední dvojici hráli při premiéře Vladimíra Hajerová (studentka Barbara) a Karel Čepek (nar. 19. 11. 1942, v Olomouci v letech 1970–1979) jako strážník Berger.
- 1971 1. 9. Sólistou operního souboru se stal pěvecky i herecky talentovaný absolvent brněnské JAMU, barytonista Jaroslav Majtner (nar. 30. 3. 1947). Po třech úspěšných sezonách přešel do opery Národního divadla v Praze; v roce 1979 se vrátil do Olomouce a vytvořil tu řadu nezapomenutelných rolí. V opeře působí dodnes.

- 1971 26. 9. Druhou operou, kterou v Olomouci režíroval Evald Schorm, byla Mozartova *Kouzelná flétna*. Na scéně Jiřího Procházky ji nastudoval dirigent Pavel Pokorný. Královnu noci zpívala stejně jako v předchozích inscenacích od roku 1947 Růžena Jelínková, Sarastra Josef Klán (již jako člen brněnské opery).
- 1971 14. 11. V hudebním nastudování Zvonimíra Skřivana, v režii Emila Františka Vokálka a na scéně Jiřího Procházky byla poprvé v Československu inscenována opera Vissariona Jakovleviče Šebalina *Zkrocení zlé ženy*. (Její světovou premiéru řídil ve Velkém divadle v Moskvě dirigent Zdeněk Chalabala v roce 1957). Petruccia zpíval Hynek Maxa, Kateřinu Eva Kinclová a Zdena Talpová.
- 1971 5. 12. Dotyk s poetikou pražského Semaforu znamenala inscenace komedie černošského spisovatele Langstona Hughese *Simple se žení* v adaptaci autorské dvojice Jiří Suchý – Jiří Šlitr. Na scéně Oldřicha Šimáčka ji režíroval Stanislav Regal, Jesse Simpla hráli Antonín Jahoda a Arnošt Svoboda, Joyce Jana Židková.
- 1971 16. 1.–4. 6. Dirigent František Preisler dostal krátce za sebou tři náročné interpretační úkoly. 16. ledna nastudoval operu Giuseppe Verdiho *Maškarní ples*, 9. dubna. Smetanovu *Hubičku* a 4. června. operu Camilla Saint Saëns *Samson a Dalila*.
- 1972 30. 6. V důsledku normalizační čistky v SDOS byl z funkce šéfa opery odvolán Pavel Pokorný. Jako dirigent směl v divadle zůstat. Pracoval zde až do svého odchodu do Komorní opery Praha v roce 1987.
- 1972 1. 8. Na počátku sezony 1972/1973 se stal členem operního souboru tenorista Leo Marian Vodička (nar. 8. 4. 1950). Do Olomouce přišel po ročním angažmá v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích a působil zde do roku 1979, kdy přešel do brněnské opery (odtud pak do opery Národního divadla v Praze).
- 1972 24. 9. Blížícího se 100. výročí narození olomouckého rodáka Leo Falla (2. 2. 1873–16. 9. 1925) vzpomněla olomoucká opereta nastudováním jeho *Stambulské růže*. V úpravě Karla Melichara Skoumala ji na scéně Josefa Adolfa Šálka režíroval Stanislav Regal, dirigoval Karel Moor. V roli Kondži se vedle Jany Bézové představila nová sopranistka s uměleckým jménem Ludmila Fallová (později Machytková, nar. 13. 3. 1951). Brzy se vypracovala v přední sólistku operetního souboru (za postavu Elizy v Lehárově operetě *Paganini* získala cenu Thalie za rok 1997) a uplatňuje se i v náročných rolích operních.
- 1972 8. 10. V novém nastudování opery Antonína Dvořáka *Jakobín* (režie Emil František Vokálek, scéna Jiří Procházka, dirigent Zvonimír Skřivan) spoluúčinkoval Olomoucký dětský sbor, řízený Karlem Klimešem a jeho synem Jiřím (nar. 21. 9. 1947).
- 1972 19. 11. Šéf operety Stanislav Regal uvedl v československé premiéře muzikál Neila Simona a Burta Bacharacha *Sliby – chyby* (podle filmu *Byt*). Scénu navrhl Jiří Procházka, orchestr řídil Jan Bedřich. Chucka Belloc hrał a zpíval Antonín Jahoda, Fran Kubelíkovou Vladimíra Hajerová.

- 1972 3. 12. Opera Modesta Petroviče Musorgského *Boris Godunov* zazněla v nastudování odvolaného šéfa opery Pavla Pokorného poprvé v Československu v instrumentaci Dmitrije Šostakoviče z roku 1940. Cara Borise zpívali Miloslav Král, Josef Šulista a Stanislav Zajíček. Režii měl Jiří Glogar, scénou navrhl Jiří Procházka.
- 1973 4. 2. Diváckým „šlágre“ operní sezony se stala inscenace opery Giacoma Pucciniho *Děvče ze zlatého západu*, a to zejména zásluhou znamenitého pěveckého obsazení (v hlavních rolích Eva Kinclová, Leo Marian Vodička a Jaromír Majtner). O zdar představení se zasloužil i dirigent František Preisler a hostující dvojice Václav Věžník (režie) a Josef Adolf Šálek (scéna).
- 1973 24. 3. Nastudováním opery Václava Kašíka *Krakatit* (v autorově režii) se představil nový šéf olomoucké opery Miloš Konvalinka (1919–2000). Olomoucké obecnstvo ho znalo jako dirigenta Moravské filharmonie Olomouc z let 1951–1954. V čele olomoucké opery stál do roku 1977, kdy byl jmenován šéfem opery Národního divadla v Praze.
- 1973 24. 6. V sošné režii Jiřího Glogara a na scéně Oldřicha Šimáčka nastudoval dirigent Pavel Pokorný poprvé v Československu (!) proslulou operu Claudia Monteverdiho *Il Ritorno d'Ulisse in Patria* (*Odyseův návrat do vlasti*), a to v hudební a dramaturgické redakci skladatele Jana Klusáka. Hlavní roli vytvořil Jaroslav Majtner, v partii Poseidóna hostoval ostravský basista Karel Průša (1931–1999).
- 1973 3. 6.–10. 6. Za účasti dvou ostravských souborů, polské scény divadla v Těšíně a souboru Nové scény v Bratislavě proběhla v Olomouci první přehlídka zábavného hudebního divadla. Soubor Státního divadla z Ostravy na ní provedl Kernův muzikál *Loď komediantů* a operetu Vladimíra Brázdy *Svátek pana ředitele*, Divadlo Petra Bezruče uvedlo Tomšíkovy *Nezvyklé příhody profesora Kaňky*, polské divadlo z Těšína Janowského hudební komedii *Karneval ve Varšavě*, Spevoherný sůbor Nové scény v Bratislavě se představil komedií Teodora Šeba-Martinského *Revizor*. Domácí soubor na přehlídce participoval třemi svými nejnovějšími inscenacemi (Simon – David – Bacharach: *Sliby chyby* – premiéra 19. 11. 1972, Jurij Miljutin: *Píseň tajgy* – premiéra 9. 3. 1973 a Tetauer-Brázda: *Ztřeštěné námluvy* – premiéra 6. 5. 1973). V poslední den přehlídky proběhl v Divadle hudby celostátní seminář o zábavném hudebním divadle.
- 1973 28. 10. K blížícímu se Roku české hudby nastudoval nový šéf opery Miloš Konvalinka operu Leoše Janáčka *Káta Kabanová*. Režii měl Jiří Glogar, scénou navrhl Jiří Procházka. V titulní roli se střídaly Eva Kinclová a Zdena Talpová, v roli Borise František Šifta a Leo Marian Vodička, Kabanichu zpívala Božena Ministrová.
- 1973 3. 11. Režisér Stanislav Regal, hostující scénograf Josef Adolf Šálek a dirigent Jan Bedřich inscenovali muzikál autorské dvojice Jerome Kern – Oskar Hammerstein *Loď komediantů*. Gaylorda Ravenala hrál nový tenorista Lubor Malík. Toto proslavené dílo se i v Olomouci těšilo mimořádné oblibě obecnstva – dosáhlo 52 repríz.

- 1973 20. 12. Při premiéře opery Bedřicha Smetany *Dvě vdovy* se sešli otec a syn Preislerovi. František Preisler starší stál u dirigentského pultu, František Preisler mladší (nar. 29. 4. 1948), čerstvý absolvent operní režie na brněnské JAMU, dílo režíroval. Karolinu zpívaly Růžena Jelínková a Vlasta Ployharová, Anežku Marie Hůrská-Vozková a Zdena Talpová. Scénu vytvořil Jiří Procházka.
- 1974 13. 1. Jedním z dramaturgických přínosů šéfa operety Stanislava Regala bylo nastudování Beumarchaisova *Lazebníka ze Sevilly* v osobitě divadelní a hudební aktualizaci Emila Františka Buriana z roku 1936. Za hudební spolupráce Jana Bedřicha inscenoval tento „revoluční muzikál“ hostující režisér Václav Špidla. Figara hráli a zpívali Antonín Jahoda a Karel Čepěk.
- 1974 2. 3.–3. 3. 150. výročí narození Bedřicha Smetany vzpomněla opera představeními jeho *Prodané nevěsty*, *Hubičky* a *Dvou vdov* s tenoristou pražského Národního divadla Ivo Žídkem (nar. 4. 6. 1926) a někdejší sólistou olomoucké opery Eduardem Hakenem.
- 1974 17. 3. Za hudebního řízení dirigenta Karla Moora a v režii Stanislava Regala zazněla z jeviště olomouckého divadla poprvé v Československu revuální opereta Roberta Stolze *Ostrov snů*. Scénu navrhl Jiří Procházka.
- 1974 24. 3. V režii Jiřího Glogara a v hudebním nastudování Pavla Pokorného se na olomoucké jeviště vrátila, poprvé od roku 1933, komická opera Gustava Alberta Lortzinga *Zbrojář*. Hanse Stadingera zpíval Miloslav Král.
- 1974 30. 4. V předvečer 70. výročí úmrtí Antonína Dvořáka vystoupil jako kantor Benda v jeho opeře *Jakobín* někdejší sólista olomoucké opery, člen opery Národního divadla v Praze Beno Blachut.
- 1974 18. 5. Pozoruhodným příspěvkem olomouckého divadla k Roku české hudby 1974 byla inscenace scénického melodramu Jiřího Antonína Bendy *Ariadna na Naxu*. S činoherci Jiřinou Barášovou, Zdeňkem Rumpíkem a Ivanou Koktovou jej nastudovali režisér Karel Nováček a sbormistr Michael Lorenc (nar. 29. 8. 1943).
- 1974 23. 6.³²⁶ Další československou premiérou v olomoucké opeře byla jednoaktovka *Děvka*, kterou na vlastní libreto složil Ivan Jirko. V hlavních rolích účinkovali Eva Kinclová, Leo Marian Vodička a Jaroslav Majtner. Dílo nastudoval dirigent Pavel Pokorný, režii měl Jiří Glogar, scénu navrhl Jiří Procházka. Večer doplnila aktovka *Zvonek* Gaetana Donizettiho, kterou hudebně nastudoval Zvonimír Skřivan.
- 1974 28. 6. Hostující opavský režisér Bedřich Kramosil (1921–1992) a dirigent Jan Bedřich nastudovali na scéně hostujícího Otto Šujana českou premiéru muzikálu Teodora Šeba-Martinského *Revizor*. (Slovenské libreto přeložil do češtiny František Preisler ml.). Chlestakova hráli a zpívali Karel Čepěk a Antonín Jahoda.
- 1974 29. 6. Představením opery Bedřicha Smetany *Dvě vdovy* zahájil olomoucký operní soubor Piešťanský hudobný festival.

³²⁶ Program k inscenaci *Děvka* uvádí datum premiéry 26. 5. 1974.

- 1974 8. 9. Na festivalu Janáčkovo Laško provedla olomoucká opera v přírodním amfiteátru hukvaldského hradu operu Leoše Janáčka *Káťa Kabanová*.
- 1974 4. 10. Režisér Jiří Glogar, dirigent František Preisler a výtvarník Jiří Procházka inscenovali ve slovinském Mariboru se zpěváky a orchestrem Slovinského národního divadla operu Bedřicha Smetany *Hubička*.
- 1974 6. 10. Při premiéře opery Giacoma Pucciniho *Madame Butterfly* v režii Františka Preislera ml. a v hudebním nastudování Miloše Konvalinky vynikla dvojice hlavních představitelů Eva Kinclová (Čo-Čo-San) a Leo Marian Vodička (Pinkerton). Konsula zpíval nový barytonista Pavel Stejskal (nar. 10. 1. 1937). V Olomouci působil do roku 1982 a znovu v letech 1992–1999, pohostinsky i v r. 2002 (např. dr. Bartolo v Rossiniho *Lazebníku sevillském*).
- 1974 13. 10. Na závěr Roku české hudby uvedl režisér Stanislav Regal již svou druhou inscenaci hry se zpěvy Josefa Kajetána Tyla, a to *Paní Marjánku, matku pluku aneb Ženské srdce* s hudbou Václava Trojana (scéna Oldřich Šimáček, dirigent Jan Bedřich). V postavě Markytánky se střídaly Jitka Krupová a Jarmila Novobilská.
- 1974 22. 10. V cyklu her pro děti se uskutečnila v Novém divadle premiéra „hudební pohádky o dvou dílech“ *Kocour v botách a klobouku*, díla Jaroslava Tofa a Jana Bedřicha. Na scéně Slavoj Kovaříka ji režíroval Josef Bourek.
- 1974 1. 12. První velkou rolí, již se dostalo sopranistce Petruši Cimburové (později Stejskalová, nar. 30. 5. 1950), angažované do operního souboru od 24. 7. 1974, byla partie Jitky ve Smetanově *Daliboru*. Hlavní roli zpíval při premiéře František Šifta. V režii Jiřího Glogara na scéně Jiřího Procházky dirigoval František Preisler.
- 1975 3. 1. K 30. výročí úmrtí někdejšího dirigenta olomoucké opery Víta Nejedlého nastudoval režisér Jiří Glogar s dirigentem Pavlem Pokorným v olomouckém Divadle hudby hudebně dramatické pásmo *Vítězná píseň*, v němž mj. zazněly ukázky z opery Víta Nejedlého *Tkalci*.
- 1975 13. 2. Ve spolupráci s hosty ze Slovinského národního divadla v Mariboru nastudoval dirigent Zvonimír Skřivan československou premiéru opery Ermanno Wolfa-Ferrariho *Náměstíčko*. Režijně ji připravil mariborský režisér Franjo Potočnik, scénu navrhla Vlasta Hegedušičeva. Vzhledem k přestavbě hlediště Velkého divadla se premiéra uskutečnila v Městském divadle v Prostějově.
- 1975 19. 3. S představením hudební komedie Wladimíra Rudziňského *Žlutá noční čepice* přijel do Olomouce soubor Státní slezské opery z polské Gliwice.

- 1975 18. 5.³²⁷ Zrekonstruované hlediště Velkého divadla bylo slavnostně zpřístupněno divákům při prvním olomouckém provedení opery Jána Cikkera *Beg Bajazid*. V režii Jiřího Glogara ji hudebně nastudoval Pavel Pokorný, scénu vytvořil Oldřich Šimáček. Beg Hassana zpíval Josef Šulista, jeho adoptovaného syna Bajazida Jan Pleticha.
- 1975 27. 6. U příležitosti Dne stavbařů zazněl v předpremiéře muzikál proslulé dvojice Lerner – Loewe *Gigi*. Na scéně Jiřího Procházky režíroval Stanislav Regal, hlavní roli vytvořila Ludmila Machytková. Oficiální československá premiéra se uskutečnila teprve na počátku nové sezony 21. 9. 1975.
- 1975 31. 6. S operetním souborem se rozloučila jeho dlouholetá sólistka Věra Konečná-Regalová (nar. 18. 12. 1915). V olomoucké operetě působila, zprvu jako taneční subreta, od roku 1954, v pozdějších letech jako představitelka charakterního oboru.
- 1975 31. 6. Po 34 letech umělecké práce se s olomouckým divadlem rozloučila i sopranistka Marie Hůrská-Vozková (1917–1996). Členkou a dlouholetou oporou operního souboru se stala hned po absolutoriu pražské konzervatoře v roce 1941.
- 1975 12. 10. Za přítomnosti gruzínského skladatele Otara Taktakišviliho se uskutečnila československá premiéra jeho opery *Mindia* na libreto gruzínského básníka Važi Pšavela. Toto exoticky zabarvené dílo režíroval na scéně Jiřího Procházky Jiří Glogar, hudebně je nastudoval Miloš Konvalinka. Titulní roli vytvořil Konrád Tuček.
- 1975 19. 12. Operetní soubor uvedl další československou premiéru, a to muzikál Harry Macourka *Děti z hliněné vesnice* podle románu Josefa Sekery. V režii Stanislava Regala a na scéně Oldřicha Šimáčka dílo nastudoval Jan Bedřich. V titulní roli cikánky Rózy hostovala Helena Horváthová z košíckého divadla.
- 1976 15. 2. Po dvaceti letech zazněla opět z olomouckého jeviště opera Josefa Bohuslava Foerstra *Eva*, tentokrát se Zdenou Talpovou v titulní roli. Mánka zpíval Leo Marian Vodička. Toto neprávem opomíjené dílo nastudoval dirigent Pavel Pokorný, na scéně hostujícího Josefa Adolfa Šálka je režíroval František Preisler ml.
- 1976 5. 3. Trojici československých premiér v operetní sezoně 1975/1976 završila opereta Izáka Dunajevského *Ženichové*, kterou na scéně hostujícího Josefa Adolfa Šálka režíroval Stanislav Regal. Dirigoval Jan Bedřich. Z pěti ženichů vynikl Arnošt Svoboda, vdovu Agripinu zpívala při premiéře Marie Strnadová.

³²⁷ Program k inscenaci *Beg bajezid* uvádí datum premiéry 30. 4. 1975.

- 1976 24. 10.–30. 10. V Olomouci se uskutečnila další velkoryse koncipovaná přehlídka zábavného hudebního divadla. Reprezentativními inscenacemi se na ní představily operetní soubory z Teplic (*Červená karavana* dvojice Lakatos – Czemer), z Ostravy (Kolker-Ryžov: *Svatba Krečinského*), z Prahy (Semafor s představením *Kytice* Jiřího Suchého a Hudební divadlo Karlín s Brabcovou *Manon*), z Liberce (studio Ypsilon se svou verzí operety Florimonda Hervé *Mamselle Nitouche*), z Brna (Veteška-Zahradník: *Holky na ocet*), Českého Těšína (Polská scéna s hrou Na szkle malowane dvojice Gärtner-Bryll) a Prešova (Bázlik-Solovič: *Plné vrečka peňazí*). Olomoucké Amatérské studio SDOS se představilo muzikálem *Festival* (Déry-Pós-Pogoda)
- 1976 3. 10. Rolí Cizí kněžny v premiérovém představení Dvořákovy *Rusalky* se rozloučila s olomouckými diváky sopranistka Eva Kinclová, v té době již angažovaná do ostravské opery. (*Rusalku* nastudoval dirigent Pavel Pokorný, scénu navrhl Oldřich Šimáček, režii měl František Preisler ml.).
- 1976 21. 11. Další velkou příležitostí pro tenoristu Leo Mariana Vodičku byla role básníka Rudolfa v opeře Giacoma Pucciniho *Bohéma*, kterou inscenovali režisér Jiří Glogar, výtvarník Jiří Procházka a dirigent Zvonimír Skřivan.
- 1976 19. 12. Divácky nejúspěšnějším titulem operetní sezony 1976/1977 byl muzikál brněnského Františka Zacharníka s hudbou Lubomíra Vetešky *Holky na ocet*. V režii Stanislava Regala a v hudebním nastudování Jana Bedřicha dosáhl 50 repríz. Kritika ovšem upozornila na „naprosto nevyhovující“ vybavení zvukové aparatury v hodolanském divadle.
- 1977 30. 1. Dirigent Zvonimír Skřivan a režisér Jiří Glogar připravili premiéru novinky brněnského skladatele Evžena Zámečnicka, jednoaktové komické opery pro tři osoby (Vlasta Ployharová, Amálie Kadlčíková a Konrád Tuček) s názvem *Fraška o kádi*. Na scéně Jiřího Procházky byla uvedena společně s operou *Signor Bruschino* (Pan Kartáč) Gioacchina Rossiniho, kterou hudebně nastudoval dirigent Pavel Pokorný.
- 1977 13. 2. Při inscenaci operety Johanna Strausse *Noc v Benátkách* sáhli režisér František Preisler a dirigent Karel Moor k úpravě, v níž provedl toto dílo v roce 1954 režisér Komické opery v Berlíně Walther Felsenstein. O partii vévody Urbina se s Ladislavem Kramosilem podělil František Šifta.
- 1977 27. 3. K hudebnímu nastudování opery Bedřicha Smetany *Tajemství* (režie František Preisler, scéna Josef Adolf Šálek) byl pozván dirigent ostravské opery Václav Návrat (nar. 20. 9. 1937).
- 1977 15. 5. Dirigent Pavel Pokorný, hostující režisér Oskar Linhart a dlouholetý šéf a choreograf olomouckého baletního souboru Josef Škoda (nar. 19. 7. 1921) realizovali první olomoucké provedení „baletního pásma her, pohádek a říkadel se zpěvy“ Bohuslava Martinů *Špalíček*. Spoluúčinkoval Olomoucký dětský pěvecký sbor se sbormistrem Jiřím Klimešem.

- 1977 3. 7. Premiérovým představením opery Giuseppe Verdiho *Rigoletto* v režii Jiřího Glogara na scéně zlínského Josefa Jelínka (nar. 19. 10. 1949) se představil designovaný nástupce Miloše Konvalinky, brněnský dirigent PhDr. Reginald Kefer (nar. 27. 7. 1936). V čele operního souboru stál od 1. 9. 1977 do 31. 12. 1989. Poté se stal korepetitorem, dirigentem v operetě a osvědčil se také jako poučený dramaturg opery a operety.
- 1977 23. 10. V hudebním nastudování Jana Bedřicha, v režii Stanislava Regala a na scéně hostujícího Oldřicha Šimáčka zazněl i v Olomouci slavný muzikál Johna Kandra a Freda Ebba *Kabaret*. Zpěvačku Sally Bowlesovou hrála a zpívala nová sólistka Jarmila Hellerová (nar. 20. 12. 1953, v Olomouci pouze do konce sezony 1977/1978). Partnerem jí byl Karel Čepek (Bradshaw).
- 1977 6. 11. Bezmála po 30 letech zazněly z olomouckého jeviště opět tóny monumentálního dramatu Alexandra Porfirjeviče Borodina *Kníže Igor*. V režii Františka Preislera a na scéně hostujícího Oldřicha Šimáčka dílo nastudoval Zvonimír Skřivan. Igora zpívali Hynek Maxa a Pavel Stejskal, chána Končaka Ludovít Kovács (nar. 12. 12. 1934, v Olomouci od roku 1973).
- 1978 8. 1. Z díla Wolfganga Amadea Mozarta se vrátila na scénu buffa *Così fan tutte*. V režii Jiřího Glogara a na scéně Jiřího Procházky ji dirigoval Pavel Pokorný. Fiordiligi zpívaly Hana Krulíková (později Málková, nar. 16. 4. 1950, v Olomouci do roku 1980), Dorabellu Zdena Talpová, Despínu Vlasta Ployharová.
- 1978 19. 2. Hlavní dirigent operety Jan Bedřich dosáhl skladatelského úspěchu svým muzikálovým eposem z dějin peruánských Inků *Oljanta*. Československou premiéru režíroval Stanislav Regal na scéně Oldřicha Šimáčka, dirigoval autor. Titulní roli vytvořil Karel Čepek.
- 1978 18. 3. K 90. výročí úmrtí Leoše Janáčka nastudoval šéf opery Reginald Kefer s režisérem Františkem Preislerem operu *Její pastorkyňa* (scénu navrhl Josef Adolf Šálek). Jenůfu zpívaly Petra Cimburková a Hana Krulíková, Kostelničku Amálie Kadlčíková a Zdena Talpová. Lacu zpívali Leo Marian Vodička a František Šifta, Števu Konrád Tuček.
- 1978 23. 4. Poprvé v Olomouci zazněla prvotina Rudolfa Frimla, revuální opereta *Světluška* z roku 1912 (nové libreto Zacharias O' Haroll). Režii měl Stanislav Regal, dirigoval Karel Moor, scénu navrhl Jiří Procházka. Titulní role pouliční zpěvačky Niny byla svěřena Miladě Horové, Jacka hrál a zpíval Arnošt Svoboda.
- 1978 28. 8. Sólistou a postupně oporou sólistického souboru operety se stal Petr Šíma (nar. 5. 3. 1952). V olomouckém divadle působí dosud. Za 24 sezón tu vytvořil 162 rolí.
- 1978 1. 9. Novým tenoristou operního souboru se stal Václav Málek (nar. 14. 4. 1953), absolvent zpěvu a režie na brněnské JAMU. V Olomouci zpíval do roku 1979, dále v letech 1986–1989 a od roku 1992 dodnes v oboru hrdinný tenor. Viz i údaj k datu 1. 1. 1999.

- 1978 21. 10. „Zlatý věk“ vídeňské operety připomněl svému obecenstvu operetní soubor, když pečl režiséra Františka Preislera a dirigenta Zvonimíra Skřivana nastudoval operetu Carla Zeller *Ptáčník* s Arnoštem Svobodou v hlavní roli. Spoluúčinkoval Amatérský pěvecký sbor při SDOS, vedený sbormistryní Jarmilou Malendovou (nar. 23. 3. 1934, později Cášková, korepetitorka operety v letech 1956–1986).
- 1978 22. 10.–28. 10. Na Přehlídce hudebního divadla Olomouc 1978 se sešlo devět souborů: Státní divadlo Brno (Brabec – Poštulka: *Cesta k životu*), Krušnohorské divadlo Teplice (Brabec – Bednář – Prostějovský: *Sestřičky*), Hudební divadlo Karlín (Masteroff – Kander – Ebb: *Kabaret*), Divadlo J. Záborského Prešov (Sondheim: *V Říme na fóre nezostal fór na fóre*), Severomoravské divadlo Šumperk (Gorin: *Tyl Enšpígl*), Státní divadlo Ostrava (Leigh-Wasserman: *Člověk z kraje La Mancha*), Divadlo J. K. Tyla Plzeň (Petrov – Konstantinov – Racer: *Chceme tančit a hrát*), pražský Semafor (Suchý – Havlík: *Smutek bláznivých panen*) a Nová scéna Bratislava (Hemmel – Varga: *Cyrano z predmestia*).
- 1978 5. 11. V Glogarově a Procházkové nové inscenaci opery Petra Iljiče Čajkovského *Piková dáma* (dirigent Pavel Pokorný) zpívaly hraběnku Amálie Kadlíčková a Božena Ministrová, Elisu Petruše Cimburková a Naděžda Vodičková (nar. 11. 2. 1934), roli Heřmana nastudovali Václav Eremiáš, Jan Pleticha a Leo Marian Vodička.
- 1978 16. 12.³²⁸ Poprvé na olomouckém jevišti se objevilo dílo slovenského skladatele Gejzy Dusíka. Byla to jeho opereta *Tajemství modré růže* z roku 1939. Režisér Stanislav Regal převzal „aktualizující“ úpravu libreta, v níž Dusíkovu operetu uvádělo Hudební divadlo v Karlíně. (Příběh se odehrává v rekreačním středisku, vystupují v něm studentští brigádníci atp.). Scénu navrhl Jiří Procházka, dirigoval Karel Moor.
- 1979 19. 5. Zcela mimořádnou událostí v divadelním životě Olomouce byla návštěva opery Národního divadla z Prahy. V rámci Olomouckého hudebního jara provedla buffu Giacchina Rossiniho *Lazebník sevillský*. V představení, které řídil dirigent Jan Hus Tichý, účinkovali dva někdejší sólisté olomouckého operního souboru, Ivana Mixová (Rosina) a Eduard Haken (Don Basilio). Režii měl Ladislav Štros, scénu vytvořil Květoslav Bubeník.
- 1979 29. 5. V rámci Olomouckého hudebního jara přijel do Olomouce i soubor ostravské opery s inscenací opery Bohuslava Martinů *Veselohra na mostě* (režie Květa Ondráková, scéna Vladimír Šrámek, dirigent Bohumil Janěček). Večer byl doplněn pásmem tanců a zpěvů Leoše Janáčka Rákos Rákoczy. Dirigoval Václav Návrat.

³²⁸ Program k inscenaci *Tajemství modré růže* uvádí datum premiéry 17. 12. 1978.

- 1979 7. 1. Na olomoucké jeviště se téměř po třech desetiletích vrátila opera Otakara Ostrčila *Honzovo království*, tentokrát v režii Františka Preislera, na scéně Josefa Adolfa Šálka a v hudebním nastudování Reginalda Kefera. Honzu zpíval při premiéře Leo Marian Vodička, d'ábla Josef Šulista.
- 1979 25. 2. Podruhé na scéně Hudebního divadla zazněla „šansonová zpěvohra“ Paula Burkharda z roku 1948 *Ohňostroj* (viz údaj k datu 2. 2. 1964). Nastudovali ji režisér Stanislav Regal a dirigent Zvonimír Skřivan (dirigoval od klavíru), scénu navrhl Josef Adolf Šálek. Na klavíry, které v tomto díle nahradily orchestr, hráli Zvonimír Skřivan a Jan Severský. Idunu zpívala Marie Schejbalová (nar. 2. 3. 1948, v Olomouci v letech 1878–1980).
- 1979 11. 3. V nové inscenaci opery Charlese Gounoda *Faust a Markétka* (režie Jiří Glogar, dirigent Pavel Pokorný) ztvárnil roli Fausta Václav Málek, Mefista Ludovít Kovács, postavu Markétky alternovaly Vlasta Ployharová a Jana Stupárková.
- 1979 22. 5. V hudebním nastudování Reginalda Kefera zazněla poprvé v Olomouci opera George Gershwin *Porgy a Bess* s barytonistou Pavlem Stejskalem a Hanou Málkovou-Krulikovskou v hlavních rolích. Režii měl František Preisler ml., scénu navrhl hostující Oldřich Šimáček.
- 1979 24. 6. Necelý rok po československé premiéře v Krušnohorském divadle v Teplicích zhlédli i olomoučtí diváci „dívčí muzikál“ Jiřího Bednáře a Jindřicha Brabce *Sestřičky* (podle novely Valji Stýblové) se Zdenou Vaškovou (nar. 10. 4. 1948, v Olomouci 1978–1993) v roli sestřičky Viti. Režie se ujal Stanislav Regal, scénu navrhl hostující Karel Zmrzlý (nar. 5. 7. 1935), dirigoval Karel Moor. Byl to poslední tvůrčí úkol Karla Moora v olomouckém divadle, v němž působil od roku 1947.
- 1979 1. 7. V inscenaci Pucciniho opery *Tosca*, jejíž premiéra zakončila sezonu 1978/1979, se v roli Maria Cavaradossiho představil vedle Leo Mariana Vodičky a Jana Pletichy i tenorista Ján Konstanty (nar. 10. 3. 1948). Toscu zpívala Petruše Cimburková v alternaci s Hanou Málkovou, Scarpia Hynek Maxa a Pavel Stejskal. Dirigoval Zvonimír Skřivan, režíroval Jiří Glogar, scénu navrhl Jiří Procházka.
- 1979 21. 10. Milovníci vídeňské klasické operety si museli počkat téměř dvacet let na oblíbený *Ples v opeře* Richarda Heubergra. Za hudební spolupráce dirigenta Zvonimíra Skřivana jej uvedl režisér Stanislav Regal na scéně Jiřího Procházky. Ústřední dvojici vytvořili Arnošt Svoboda (Dumenil) a Marie Schejbalová (Angéla).
- 1979 4. 11. Z díla Nikolaje Rimského-Korsakova vybral dirigent Pavel Pokorný pohádkovou operu *Carská nevěsta*. V režii Jiřího Glogara a na scéně Jiřího Procházky zpívali Marfu Vlasta Ployharová, Ljubašu Amálie Kadlčíková a Jana Regalová, Sobakina Ludovít Kovács a Josef Šulista, opričníka Grjazného Jaroslav Majtner a Pavel Stejskal.

- 1979 16. 12. Muzikál Igora Bázlika z tvůrčí dílny Milana Lasicy a Julia Satinského *Vrecka plná peňazí*, který olomoučtí diváci poznali při vystoupení souboru Nové scény z Bratislavy, zazněl v překladu režiséra inscenace Stanislava Regala poprvé česky (pod názvem *Kapsy plné peněz*). Dvojici holičů hráli Antonín Jahoda (v alternaci s Ladislavem Kramosilem) a Jiří Čada v alternaci s Arnoštem Svobodou, dirigoval Zvonimír Skřivan.
- 1980 20. 1. Do nové inscenace opery Richarda Strausse *Růžový kavalír* (režie František Preisler) pozval šéfdirigent Reginald Kefer pro roli kněžny Werdenbergové sólistku brněnské opery Zdenku Kareninovou (nar. 1. 3. 1930). Oktaviána zpívala Petruše Cimburková spolu s Janou Regalovou.
- 1980 24. 2. Nejúspěšnější inscenací operetní sezony 1979/1980 se stal slavný muzikál *Hello, Dolly!* Michaela Stewarta a Jerry Hermana. O jeho první uvedení v Olomouci se zasloužili režisér Stanislav Regal, scénograf Jiří Procházka a dirigent Zvonimír Skřivan. Postavu Dolly Leviové ztvárnila Marie Strnadová, Wandergeldera Ladislav Kramosil.
- 1980 9. 3. V inscenaci opery *Manon* Julese Masseneta (dirigent Pavel Pokorný, režie Jiří Glogar) se v titulní roli (v alternaci s Janou Majtnerovou) představila studentka pražské konzervatoře, sopranistka Ivana Čtvrtečková (nar. 3. 6. 1959).
- 1980 27. 4. Nové uvedení operety Oskara Nedbala *Vinobraní* režíroval na scéně hostujícího Josefa Adolfa Šálka nový umělecký šéf operety režisér František Preisler ml. . V čele souboru stál až do roku 1981.
- 1980 15. 6. Režisér Stanislav Regal a sbormistr-dirigent Jan Pavel (nar. 19. 3. 1946, v Olomouci v letech 1974–1991, 1992–1995, 2000–2002) uvedli na scéně hostujícího Oldřicha Šimáčka československou premiéru hudební komedie polského skladatele Ryszarda Sielického *Dáma od Maxima* (podle komedie Georgese Feydeaua). Titulní roli zpěvačky Lulu vytvořila Marie Horová. Sbory nastudoval nový sbormistr Jiří Klimeš, který v této funkci vystřídal Irenu Pluháčkovou (nar. 19. 10. 1942).
- 1980 29. 6. Poslední inscenaci sezony 1980/1981, operu Gaetana Donizettiho *Nápoj lásky* s neodolatelným Jaroslavem Majtnerem v roli seržanta Belcora a s Hynkem Maxou coby Dulcamarou, zaznamenala a vysílala Čs. televize. Režii měl František Preisler, dirigoval Reginald Kefer.
- 1980 1. 8. Sólistický ansámbl olomoucké opery posílila mladodramatická sopranistka Zdeňka Mollíková (nar. 20. 4. 1957). V Olomouci zpívá dodnes a vytvořila desítky úspěšných postav, např. Lízu v Čajkovského *Pikové dámě*, Antonii v *Hoffmannových povídkách* Jacquese Offenbacha, Lady Billows v Brittenově opeře *Albert Herring*, za niž byla oceněna jako za nejlepší umělecký výkon v sezoně 2001/2002. Spolu se Zdeňkou Mollíkovou přišla do olomoucké opery lyrická sopranistka Iveta Žižlavská (nar. 3. 9. 1959). V Olomouci zpívala do roku 1984, kdy odešla do Národního divadla v Praze.

- 1980 21. 12. Operetu Vladimíra Ščerbačeva *Tabákový kapitán*, inspirovanou příběhy legendárního ruského cara Petra I. (toho zpíval František Šifta), nastudoval a řídil designovaný umělecký šéf olomoucké operety Vladimír Rampula (nar. 28. 3. 1931). V čele operetního souboru stál až do roku 1991.
- 1981 25. 1. Jednou ze životních rolí barytonisty Jaroslava Majtnera se stala partie Dona Giovanniho ve stejnojmenné opeře Wolfganga Amadea Mozarta, kterou ke 190. výročí Mozartova úmrtí nastudoval šéf opery Reginald Kefer v režii Františka Preislera a na scéně Josefa Adolfa Šálka.
- 1981 15. 3. V nastudování režiséra Jiřího Glogara a dirigenta Pavla Pokorného zazněla v Olomouci poprvé po roce 1945 poslední opera Giuseppe Verdiho *Falstaff* jako připomínka 80. výročí úmrtí jejího autora. Scénu navrhl Jiří Procházka. V titulní roli alternovali Jaroslav Majtner a Pavel Stejskal.
- 1981 3. 5. Opereta Roberta Stolze *Peppina* byla poslední inscenací, kterou režijně připravil Stanislav Regal jako šéf olomoucké operety. Po skončení sezony 1980/1981 odešel do důchodu a do divadla se vracel – do roku 1988 – jako hostující režisér. Zemřel 15. 7. 1999.
- 1981 17. 5. V hudebním nastudování Zvonimíra Skřivana a v režii Františka Preislera se vrátila na olomoucké jeviště opera Eugena Suchoně *Krůtřava*. Scénu navrhl Jiří Procházka. Katrenu zpívala při premiéře Zdeňka Molíková, Štelinu Josef Šulista.
- 1981 1. 8. Do sólistického ansámblu opery byl přijat talentovaný basista Jiří Kalandovský (nar. 28. 3. 1959). V Olomouci působil do svého odchodu do Ostravy v roce 1984. První velkou příležitost dostal jako Basilio v Rossiniho *Lazebníku sevillském* (premiéra 1. 1. 1982, režie Václav Věžník j. h., dirigent Pavel Pokorný).
- 1981 6. 9. Operní sezonu 1981/1982 zahájila inscenace komické opery Friedricha Flotowa *Marta aneb Trh v Richmondu* v nastudování Pavla Pokorného a režiséra Jiřího Glogara. „Služky“ Harriettu a Nancy zpívaly Jana Majtnerová (v alternaci s Ivetou Žižlavskou) a Olga Koubková (nar. 2. 6. 1950), sólistka olomoucké opery od roku 1980. Tato mezzosopranistka zpívá v Olomouci dodnes.
- 1981 25. 10. K inscenaci operety Johanna Strausse *Vídeňská krev* (hudebně nastudoval dirigent Zvonimír Skřivan) byl pozván režisér opavského divadla Martin Dubovic (nar. 4. 4. 1933). V roce 1984 se stal kmenovým režisérem olomoucké opery.
- 1981 8. 11. Poprvé v poválečné historii olomoucké opery byla tu inscenována pohádková opera Michaila Ivanoviče Glinky *Ruslan a Ludmila*, a to v úpravě režiséra představení Jiřího Glogara a dirigenta Pavla Pokorného. Scénu navrhl Jiří Procházka. V partii Ruslana se střídali Jaroslav Majtner a Pavel Stejskal, Ludmilu zpívaly Jana Majtnerová a Iveta Žižlavská.

- 1982 28. 2. V režii hostujícího Bedřicha Kramosila a na scéně Jiřího Procházky uvedlo olomoucké divadlo poprvé maďarský muzikál romských autorů Lakatose Szakacsiho a skladatele Gézy Csemera *Červená karavana*. Orchester řídil šéf operety Vladimír Rampula. Strážníka Banó hrál předčasně zesnulý Jan Straširbka (1951–1984), bláznivou Nany Jana Kloučková (nar. 1. 8. 1953, v Olomouci 1981–2001), potulného Cikána Petr Šíma.
- 1982 7. 3. Šéf opery Reginald Kefer nastudoval s opavským režisérem Jiřím Měřinským (nar. 28. 1. 1938) a na scéně Josefa Adolfa Šálka Wagnerovu operu *Lohengrin* s Janem Koubkem (nar. 1. 2. 1948, v Olomouci 1980–1991) v hlavní roli. V partii Elsy se střídaly Zdeňka Mollíková a Petruše Cimburková.
- 1982 11. 4. Jednu z nejoblíbenějších klasických operet, *Země úsměvů* Franze Lehára, nastudoval pohostinsky prešovský režisér Ján Šilan (nar. 6. 5. 1929) za hudební spolupráce dirigenta Zvonimíra Skřivana. V roli prince Su-Čonga se střídali Ondřej Doležal a Arnošt Svoboda.
- 1982 16. 5.³²⁹ V hudebním nastudování Pavla Pokorného zaznělo v Olomouci poprvé jedno z vrcholných děl Bohuslava Martinů, komická opera *Mirandolina* (podle Goldoniho komedie *Paní hostinská*). Režii měl Jiří Glogar, scénou navrhl Jiří Procházka. Hlavní roli zpívala Iveta Žižlavská.
- 1982 30. 5. V nové inscenaci Smetanovy *Prodané nevěsty* (režisér Václav Měřinský, scéna Jiří Procházka, dirigent Reginald Kefer) byla role Jeníka svěřena tenoristovi operetního souboru Ondřeji Doležalovi. Mařenku zpívala při premiéře Zdeňka Mollíková, komického Vaška zpíval Jan Koubek, Kecal Hynek Maxa.
- 1982 27. 6. První pohostinskou režii někdejšího šéfa operety Stanislava Regala po jeho penzionování byla inscenace Lernerovy – Loewovy *My fair Lady*, která se tak vrátila na olomouckou scénu po 16 letech, a to na scéně Jiřího Procházky a za hudebního vedení Vladimíra Rampuly. Lízu tentokrát zpívala Zdena Vaškovová, profesora Higginsce opět jako tehdy Antonín Jahoda.
- 1982 23. 8. Funkce sbormistryně olomoucké opery se ujala Lubomíra Hellová (nar. 5. 9. 1959).
- 1982 26. 9. Poprvé od roku 1958 zazněly z olomouckého jeviště opět tóny opery Giuseppe Verdiho *Trubadúr* (režie Jiří Glogar, dirigent Pavel Pokorný, scéna Daniel Dvořák, nar. 5. 2. 1954, j. h.). Při premiéře této páté olomoucké inscenace *Trubadúra* Azucenu zpívala Amálie Kadlíčková, Leonoru Iveta Žižlavská, hraběte Lunu Jaroslav Majtner a do role Manrica byl obsazen sólista operety Ondřej Doležal.
- 1982 31. 10. Rolí soukromníka Eisensteina v novém nastudování operety Johanna Strausse *Netopýr* (režie Jiří Měřinský, dirigent Zvonimír Skřivan) oslavil tenorista František Šifta, od roku 1980 opět sólista operetního souboru, 30. výročí své umělecké práce v olomouckém divadle.

³²⁹ Program k inscenaci *Mirandolina* uvádí datum premiéry 18. 5. 1982.

- 1982 14. 11. Zásluhou šéfdirigenta Reginalda Kefera se v Olomouci uskutečnila československá premiéra opery estonského skladatele Eino Tamberga *Cyrano de Bergerac*. Na scéně Jiřího Procházky ji inscenoval režisér Jiří Glogar. V titulní roli se střídali Jaroslav Majtner a nový barytonista Richard Haan (nar. 18. 3. 1949, sólista olomoucké opery do roku 1984).
- 1982 31. 12. S olomouckou operou se rozloučil její dlouholetý sólista, barytonista Stanislav Zajíček (1930–2001). V Olomouci zpíval od roku 1960.
- 1983 23. 1. Rolí Kněžny v novém nastudování Dvořákovy opery *Čert a Káča* (režie Jiří Měřinský, scéna Josef Adolf Šálek j. h., dirigent Zvonimír Skřivan) se s olomouckým divadlem rozloučila oblíbená sólistka opery Vlasta Ployharová (provdaná Preislerová). V opeře zpívala od roku 1956 a vytvořila zde desítky závažných koloraturních a zejména lyrických sopranových rolí.
- 1983 27. 2. Příspěvkem operetního souboru k Roku českého divadla byla inscenace nové verze hudební komedie Vladimíra Dvořáka a Zdeňka Petra *Sto dukátů za Juana* v pohostinské režii Stanislava Regala a v hudebním nastudování Vladimíra Rampuly. (Při premiéře pohotově „zaskočil“ za nemocného šéfdirigenta Zvonimír Skřivan). Scénu navrhl Daniel Dvořák. Juana Mariu hrál a zpíval Jan Straširýbka, Kristinku Jana Kloučková a Zdena Vašková.
- 1983 28. 2.–3. 3. Na další celostátní přehlídce zábavného hudebního divadla se sjely do Olomouce soubory z Pardubic (Brdečka – Rychlík – Hála: *Limonádový Joe*), Prahy (Semafor s *Dr. Johannem Faustem* dvojice Suchý – Havlík a Hudební divadlo Karlín s *Vraždou ve varieté* autorské čtveřice Dvořák – Erben – Šterc – Tušek), soubory z Brna (Hašek – Kurka – Allan: *Dobrý voják Švejk*), Olomouce (Petr – Dvořák: *Sto dukátů za Juana*), Bratislavy (Nová scéna s *Operou Mařík* autorské trojice Novák – Stanilov – Oravec) a Prešova (Veteška – Cmíral: *Kandrás*). V závěrečný den přehlídky se uskutečnil seminář „Postavení žánru hudebně zábavného divadla v současném divadelnictví“.
- 1983 17. 4. V inscenaci Smetanovy opery *Hučička* (režie Miloslav Nekvasil j. h., nar. 6. 11. 1930, scéna Oldřich Šimáček j. h., dirigent Reginald Kefer) na sebe upozornila v roli Vendulky nová sopranistka Eva Böhmová (pозději Dřizgová, nar. 22. 7. 1962, v Olomouci 1982–1984, poté v ostravské opeře). Rolí otce Palouckého oslavil basista Josef Šulista 30. výročí umělecké práce v olomoucké opeře.
- 1983 29. 5. Poslední operní inscenací sezony byla *Mignon* Charlese Louise Ambroise Thomase s Ondřejem Doležalem a Janem Koubkem v roli Viléma Meistera. V roli Mignon se vedle Jany Regalové představila nová sopranistka Irena Vašíčková (nar. 6. 4. 1955). V Olomouci zpívala do 31. 12. 1986, kdy odešla do brněnské opery.
- 1983 30. 10. K režii nové inscenace operety Rudolfa Frimla *Rose Marie* (dirigent Zvonimír Skřivan, scéna Josef Adolf Šálek) byla přizvána brněnská režisérka Alena Vaňáková (nar. 3. 7. 1943). Titulní roli zpívala při premiéře Ludmila Machytková, Jima Keytona Ondřej Doležal.

- 1983 13. 11. Do role hraběte Viléma z Harrasova v nové inscenaci opery Antonína Dvořáka *Jakobín*, nastudované k Roku české hudby a k Roku českého divadla, pozval šéf opery Reginald Kefer někdejšího sólistu olomoucké opery, brněnského basistu Josefa Klána. Režii měl Jiří Glogar, scénou navrhl Daniel Dvořák.
- 1983 31. 12. Svou kariéru v olomoucké opeře ukončil její dlouhodobý sólista, tenorista Jan Pleticha. V opeře zpíval nepřetržitě od roku 1957.
- 1984 22. 1. V režii hostujícího Josefa Nováka (nar. 16. 7. 1942) a v hudebním nastudování Pavla Pokorného se vrátil na olomoucké jeviště téměř po třech desetiletích singspiel Wolfganga Amadea Mozarta *Únos ze serailu*. Scénou navrhl Jiří Procházka.
- 1984 26. 2. V dramaturgické úpravě Stanislava Regala uvedl soubor operety poprvé v Olomouci „romantickou hudební komedii“ Jiřího Julia Fialy a Jaroslava Mottla *Počestné paní pardubické* (podle divadelní hry Karla Krpaty). Dirigoval šéf operety Vladimír Rampula, scénou navrhl Jiří Procházka, režie byla svěřena dlouholetému sólistovi operetního souboru Josefu Bourkovi. Katovu ženu Rosinu zpívala Milada Horová.
- 1984 15. 4. Šéf opery Reginald Kefer, režisér Jiří Glogar a scénograf Jiří Procházka realizovali československou premiéru „historické operní fresky o šesti obrazech“ Miloše Vacka *Jan Želivský* s Jaroslavem Majtnerem v titulní roli. Jana Žižku zpíval Josef Šulista, studenta Jiříka Ladislav Malínek (nar. 12. 1. 1944), jeho milou Eva Böhmová nebo Jana Majtnerová.
- 1984 29. 4. V režii hostujícího Martina Dubovice, na scéně Daniela Dvořáka a v hudebním nastudování Zvonimíra Skřivana se vrátil na scénou Hudebního divadla úspěšný italský muzikál Gorni Kramera *Když je v Římě neděle*. Postavu profesora Renata Tuzziho vytvořili Antonín Jahoda a Arnošt Svoboda.
- 1984 27. 5. Z tvorby Georgese Bizeta uvedli režisér Jiří Glogar, hostující scénograf Karel Zmrzlý a dirigent Pavel Pokorný méně známou operu *Lovci perel*.
- 1984 23. 9. První operní inscenací, jejíž režie byla svěřena Martinu Dubovicovi už jako kmenovému režiséru olomouckého divadla (od září 1984), byla komická opera Gaetana Donizettiho *Skandál v opeře*. V této buffě, kterou nastudoval dirigent Zvonimír Skřivan s orchestrem, netradičně umístěným na jevišti, exceloval v roli matky Agáty basista Vladimír Třebický (nar. 10. 4. 1948). V olomoucké opeře zpívá od 1. 3. 1983 dodnes.
- 1984 4. 11. Operní sólisté Vladimír Třebický a Ondřej Doležal si s chutí zahráli a zazpívali partie Zaremby a Bola Baraňského v operetě Oskara Nedbala *Polská krev*. Pohostinsky režírovala Alena Vaňáková, dirigoval Vladimír Rampula.
- 1984 18. 11. U příležitosti blížícího se 300. výročí narození Georga Friedricha Händela se na scéně českého divadla v Olomouci hrála vůbec poprvé Händlova opera, a to *Giulio Cesare* v dramaturgické úpravě Václava Noska (1921–2000). Dílo nastudovali dirigent Pavel Pokorný a režisér Jiří Glogar. Julia Caesara zpíval při premiéře Josef Šulista, Kleopatru Eva Böhmová.

- 1985 27. 1. Titulní role v novém nastudování opery Bedřicha Smetany *Dalibor* (režie Jiří Glogar, scéna Jiří Procházka, dirigent Reginald Kefer) byla svěřena sólistovi opery Národního divadla v Praze Daliboru Novotnému (nar. 12. 1. 1926). Miladu alternovala spolu se Zdeňkou Mollíkovou Irena Vašíčková.
- 1985 24. 2. Režisér Martin Dubovic spolu s dirigentem Janem Rampulou oživili hru Josefa Kajetána Tyla a Františka Škroupa *Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka*. Úkol zazpívat píseň *Kde domov můj?* připadl představiteli slepého žebráka Mareše Františku Šiftovi.
- 1985 14. 4. Záslouhou dirigenta Pavla Pokorného, zvolenského režiséra Petera Dörra (nar. 15. 5. 1940) a scénografa Jiřího Procházky zhlédlo olomoucké obecenstvo poprvé od roku 1939 „hudební drama o předešlé a dvou jednáních“ Eugèna d'Alberta *Nížina*. Postavu Pedra vytvořili Michael Böhm (nar. 26. 2. 1955, v Olomouci 1982–1985) a Ondřej Doležal, Martu zpívala spolu s Janou Regalovou Irena Vašíčková. Byla to její poslední role před odchodem do brněnské opery.
- 1985 2. 6. V rámci dobře míněné snahy uvádět nová díla českých soudobých skladatelů dočkalo se olomoucké obecenstvo první (a poslední) inscenace opery plzeňského skladatele Jiřího Štěpánka *Píseň neumírá*. Na scéně hostujícího Karla Zmrzlého ji režíroval Jiří Glogar, hudebně dílo nastudoval Reginald Kefer. V roli revolucionáře a kytaristy Maria se střídali Jiří Horký (nar. 14. 8. 1956, v Olomouci 1985–1990) a sólista operety Vladimír Kyas (nar. 12. 7. 1943, v Olomouci působí dodnes).
- 1985 1. 9. Na počátku sezony 1985/1986 nastoupil do operního souboru barytonista Vladimír Zápražný (nar. 11. 12. 1950). Oporou ansámblu je dosud.
- 1985 22. 12. Dvojice Martin Dubovic a Zvonimír Skřivan inscenovala první olomoucké provedení hudební komedie Jindřicha Brabce *Zvonokosy* podle proslulého románu Gabriela Chevalliera.
- 1985 31. 12. Po 26 sezonách odešel do výslužby barytonista Hynek Maxa, přední sólista olomoucké opery od roku 1959. V sezoně 1985/1986 ještě vystupoval v divadle dále jako host. Zemřel v Praze 9. 12. 2001.
- 1986 26. 1. Postavu Beje v opeře Gioacchina Rossiniho *Italka v Alžíru* (režie Jiří Glogar, dirigent Pavel Pokorný) vytvořil spolu s Václavem Třebickým nový basista opery Jiří Sulženko (nar. 13. 7. 1958). V Olomouci působil do roku 1989, kdy, oceněn cenou pro mladé talenty, přešel do brněnské opery.
- 1986 13. 4. Na scéně olomouckého divadla se po letech vrátila poslední dokončená opera Bedřicha Smetany *Čertova stěna*. Zasloužili se o to režisér Martin Dubovic a šéf opery Reginald Kefer.

- 1986 1. 6. Na závěr sezony 1985/1986 nastudoval dirigent Reginald Kefer spolu s režisérem z Mariboru Franjo Potočnikem takřka zapomenutou operu *Gorjenski slavček* (*Krajinský slaviček*). Toto dílo Antonína Foerstra (strýce skladatele Josefa Bohuslava Foerstra) vzniklo za jeho pobytu ve Slovinsku a poprvé bylo provedeno v Lublani 27. 4. 1872. „Slavička“ Minku zpívaly Jana Majtnerová a Iva Ságnerová (nar. 29. 1. 1961, sólistka olomoucké opery v letech 1885–1992).
- 1986 29. 6. V pohostinské režii Aleny Vaňákové zazněla z olomouckého jeviště po delší době opereta Johanna Strausse *Královnin krajový šátek* s Ludmilou Machytkovou v titulní roli. Dirigoval Zvonimír Skřivan.
- 1986 21. 9. V zasvěceném hudebním nastudování Pavla Pokorného a v souznějící režii Jiřího Glogara byly v Olomouci poprvé uvedeny dvě rozhlasové opery Bohuslava Martinů, *Hlas lesa* na libreto Vítězslava Nezvala a *Veselohra na mostě* (podle Václava Klimenta Klicpery), v níž roli souseda Bedroně nastudoval pohostinsky přední basista brněnské opery Richard Novák (nar. 2. 10. 1931).
- 1986 23. 11. Šéf opery Reginald Kefer a režisér Martin Dubovic inscenovali československou premiéru opery Sergeje Slonimského *Marie Stuartovna* se Zdenkou Mollíkovou a Janou Regalovou v hlavní roli. Tato opera, komponovaná na námět Michaila Bulgakova, byla v tehdejším Sovětském svazu v nemilosti (dirigent Gennadij Rožděstvěnskij prosadil pouze koncertní provedení 1. jednání). Slonimskij zhlédl olomouckou inscenaci svého díla při zájezdu olomoucké opery na Mezinárodní hudební festival Brno 1987.
- 1987 25. 1. Dvoustého výročí narození tvůrce německé romantické opery Carla Marii Webera vzpomněl operní soubor inscenací jeho *Euryanthy* v dramaturgické úpravě Kurta Honolky. V této podobě zazněla Weberova „rytířská“ opera v Československu poprvé. Euryanthu zpívaly Zdeňka Mollíková a Jana Majtnerová.
- 1987 6. 2.³³⁰ Dirigent Vladimír Rampula nastudoval český muzikál *Nejkrásnější válka*, který na motivy Aristofanovy *Lysistraty* vytvořili Jindřich Brabec, Vladimír Renčín a Hana Čiháková. Lysistratu hrála a zpívala Ludmila Machytková.
- 1987 7. 6. V nové Glogarově inscenaci opery Giuseppe Verdiho *Simone Boccanegra*, která se zásluhou hudebního nastudování Zvonimíra Skřivana stala jedním z uměleckých vrcholů sezony, vytvořili hlavní postavu Richard Haan a Jaroslav Majtner.
- 1987 11. 10. V novém nastudování opery Modesta Petroviče Musorgského *Boris Godunov* v režii Jiřího Glogara a s hostujícím Josefem Klánem v titulní roli (alternoval Jiří Horký) se poprvé představil nový dirigent olomoucké opery Oldřich Bohuňovský (1936–1996). Do Olomouce přišel z Divadla Zdeňka Nejedlého v Opavě a působil tu do roku 1990.

³³⁰ Program k inscenaci *Lysistraty* uvádí datum premiéry 8. 2. 1988.

- 1987 29. 11. V režii Martina Dubovice a v hudebním nastudování Reginalda Kefera byla uvedena poprvé přepracovaná verze komické opery Jiřího Pauera *Zdravý nemocný*. Basista Jiří Sulženko byl za postavu Argana oceněn na přehlídce soudobé operní tvorby Žatva 88 i v interpretační soutěži Ministerstva kultury ČR.
- 1987 20. 12. Jako nesporný přínos do dramaturgie operetního souboru byla hodnocena premiéra muzikálu Františka Zachárníka *Gordický uzel* se swingovou hudbou Ferdinanda Havlíka. Hudebně ji připravil Zvonimír Skřivan, režii měl hostující Jaroslav Vojáček.
- 1988 22. 4.³³¹ Poslední režijní kreaci režiséra Stanislava Regala byla inscenace Nestroyovy hry *Lumpaci vagabundus* v adaptaci Jiřího Antonína Fialy.
- 1988 12. 6. Poslední inscenací operní sezony 1987/1988 bylo první olomoucké provedení opery Christopa Willibalda Glucka *Ifigenie na Tauridě*. V režii Jiřího Glogara ji nastudoval dirigent Oldřich Bohuňovský. Postavu Ifigenie ztvárnily Olga Koubková a Jana Regalová, Oresta zpívali Václav Málek a Ladislav Malínek.
- 1988 27. 11. Patrně nejvýznamnějším dramaturgickým činem šéfa opery Reginalda Kefera bylo jeho nastudování v Československu takřka zapomenuté opery Wolfganga Amadea Mozarta *La clemenza di Tito* (*Titova šlechetnost*). K inscenaci Mozartovy korunovační opery přizval někdejšího šéfa olomoucké činohry Jaromíra Pleskota, který tak dostal první příležitost představit se tu v roli operního režiséra. Hlavní roli alternovali Ondřej Doležal, Ladislav Malínek a Václav Málek, Vitelii zpívala Zdeňka Mollíková, Annia Amálie Kadlíčková.
- 1989 22. 1. Pod taktovkou Reginalda Kefera a v režii Martina Dubovice zazněla opět z olomouckého jeviště opera Leoše Janáčka *Přihody lišky Bystroušky*. Lišku zpívaly Jana Majtnerová a Zdeňka Mollíková, lišáka Zlatohrbítka Petra Cimburová a Daniela Opravilová. Revírníka ztvárnili Jaroslav Majtner a Jiří Sulženko.
- 1989 19. 3. Richard Haan, v té době už sólista brněnské opery, vytvořil suverénně titulní roli v novém nastudování opery Richarda Wagnera *Bludný Holanďan* (režie Martin Dubovic, dirigent Oldřich Bohuňovský). V této roli se střídal s Jiřím Horkým. Sentu zpívaly Olga Koubková a bývalá sólistka olomoucké opery Hana Málková-Kruliková.
- 1989 11. 6. Šéf opery Reginald Kefer nastudoval v československé premiéře operu *Dvanáctá noc*, kterou pro olomoucké divadlo složil Jan Klusák podle Shakespearovy komedie *Večer tříkrálový*. Klusákovu operní prvotinu režíroval Jiří Glogar, Violu zpívaly Petra Cimburová a Jana Regalová, Sebastiana Ondřej Doležal.
- 1989 17. 12. Návrhem scény k Verdiho opeře *Nabucco* (režie Martin Dubovic, dirigent Reginald Kefer) se s olomouckým divadlem definitivně rozloučil jeho dlouholetý scénograf architekt Jiří Procházka.

³³¹ Program k inscenaci *Lumpaci vagabundus* uvádí datum premiéry 24. 4. 1988.

- 1990 1. 1. Vzhledem k nové ekonomické situaci, v níž se ocitlo olomoucké divadlo po listopadové revoluci, a v důsledku nevyhovujícího technického stavu budovy bylo potřeby ve své padesátileté historii uzavřeno Hudební divadlo v Hodolanech.
- 1990 18. 3. K novému nastudování opery Bohuslava Martinů *Divadlo za branou*, kterou poprvé předvedl olomouckému obecnstvu Iša Krejčí v roce 1958 (viz údaj k datu 25. 5. 1958), pozvalo vedení divadla někdejšího šéfa své opery Pavla Pokorného. Tímto zajímavým představením se olomoucký soubor představil na festivalu Bohuslava Martinů v Praze.
- 1990 1. 4. Uměleckým šéfem operety byl jmenován Pavel Dostál (1943–2005). V čele souboru stál pouze do 1. 9. 1990, kdy byl zvolen poslancem Sněmovny národů FS ČSFR. Ve funkci šéfa operety jej vystřídal Vratislav Spilka (1933–1992), a to do 4. 4. 1991, kdy došlo ke sloučení funkce uměleckého šéfa opery a operety.
- 1990 10. 6. Nový šéf operety Pavel Dostál režíroval svou hudební komedii *A nakonec přijde pán z pojišťovny Lloyd*, k níž hudbu zkomponoval jeho dávný olomoucký spolupracovník Richard Pogoda.
- 1990 17. 6. V premiérovém představení komické opery Gaetana Donizettiho *Don Pasquale* (režie Jana Andělová-Pletichová) v titulní roli s Vladimírem Třebickým (alternoval Jiří Sulženko) stanul za dirigentským pultem někdejší šéfdirigent Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín Rostislav Hališka (nar. 14. 5. 1937, v Olomouci do roku 1991). S olomouckým operním souborem nastudoval dále Křičkovy *České jesličky* (premiéra 2. 12. 1990).
- 1990 1. 10. Do funkce šéfa opery byl jmenován její dosavadní režisér Martin Dubovic. 5. 4. 1991 převzal též vedení operetního souboru. Funkci šéfa opery a operety zastával do 31. 12. 1998.
- 1990 21. 10. V inscenaci Smetanovy opery *Tajemství*, v režijním pojetí Jiřího Glogara a v hudebním nastudování Zvonimíra Skřivana, debutoval v roli Vítka mladý absolvent brněnské JAMU, tenorista Petr Martínek (nar. 18. 5. 1966). V Olomouci působí dosud. V posledních letech vytvořil např. Tamina v Mozartově *Kouzelné flétně*, Jeníka ve Smetanově *Prodané nevěstě*, Baranského v operetě Oskara Nedbala *Polská krev* nebo Eisensteina ve Straussově *Netopýru*, prince v *Rusale*.
- 1991 3. 2. Dvoustého výročí úmrtí Wolfganga Amadea Mozarta vzpomenula olomoucká opera nastudováním jeho *Figarovy svatby*. V režii Martina Dubovice a pod taktovkou hostujícího Josefa Chaloupky (nar. 8. 2. 1932) se v roli Figara vystřídali Jaroslav Sulženko, Vladimír Třebický a Pavel Stejskal, Zuzanku zpívala nová sopranistka Maria Tkadlíčková (později Haanová, nar. 11. 10. 1964).
- 1991 21. 4. Další příležitostí pro talentovanou sopranistku Marii Tkadlíčkovou byla partie Rosiny v nejslavnější buffě Gioacchina Rossiniho *Lazebník sevillský* (režie Inge Švandová-Koutecká, nar. 13. 6. 1936, dirigent Václav Návrat). Postavu Figara vytvořil suverénně Jaroslav Majtner.

- 1991 1. 6. Sólistkou opery se stala dosavadní mezzosopranistka opavské opery Magda Kučerová (později Málková, nar. 11. 6. 1959). V olomouckém divadle zpívá ve stěžejních rolích dodnes, nejnověji v partiích Lízy v Čajkovského *Pikově dámě*, Santuzzi v Mascagniho *Sedláku kavalírovi* nebo Lady Macbeth ve Verdiho *Macbethovi*.
- 1991 15. 12. Kladem nedobrovolného odchodu operetního souboru z jeho hodolan-
ského stánku byla možnost inscenovat klasické operety na velkém jevišti
a s větším orchestrem. Do divadelní budovy na Horním náměstí se tak
po desetiletích vrátila opereta Johanna Strausse *Netopýr* v režii Martina
Dubovice a v hudebním nastudování Zvonimíra Skřivana. V roli Adély si
zahrála a zazpívala Maria Tkadlčíková.
- 1991 31. 12. S olomouckou operou se rozloučil její dlouholetý sólista Ladislav Mal-
nek (nar. 12. 1. 1944). V letech 1972–1975 zpíval v operním sboru, poté
16 let jako sólista především v lyrických tenorových partiích.
- 1992 9. 2. Uměleckým vrcholem sezony 1991/1992 a zároveň prvním operním
představením zpívaným na olomoucké scéně v italském originálu byla
inscenace opery Giuseppe Verdiho *Maškarní ples* s brněnským tenoris-
tou Tomášem Krejčířkem (nar. 16. 1. 1955) v roli Gustava, Zdenkou
Mollikovou v partii Amélie, Jaroslavem Majtnerem v roli Renata a Marií
Tkadlčíkovou v roli Oskara. Představení bylo dílem hostujícího režiséra
Václava Věžníka a dirigenta Zvonimíra Skřivana. Olomoucký soubor se
touto inscenací prezentoval i na festivalu Smetanova Litomyšl.
- 1992 12. 3. V repríze opery Giuseppe Verdiho *Maškarní ples* se olomouckému obe-
censtvu představil dirigent Travis Hatton. V olomoucké opeře dirigoval
do konce sezony 1996/1997.
- 1992 27. 10. Operu Petra Iljiče Čajkovského *Eugen Oněgin* v hudebním nastudování
dirigenta Václava Návrata a s Jaroslavem Majtnerem v titulní roli režíro-
val Rudolf Málek.
- 1992 20. 12. Ke znovuotevření divadelní budovy po renovaci zvukového a světelného
parku nastudoval hostující dirigent Peter Schmelzer-Zirringer (nar. 1949
ve Štýrském Hradci) ve spolupráci s režisérem Martinem Dubovicem
operu Ludwiga van Beethovena *Fidelio*, s Paulettou de Vaughn v roli Leo-
nory a s Tomášem Krejčířkem a Václavem Málkem v roli Florestana.
- 1993 16. 1. V olomouckém Velkém divadle vystoupil operní soubor opavského divad-
la s představením opery Leoše Janáčka *Její pastorkyňa*.
- 1993 30. 1.–31. 1. S představením Beethovenova *Fidelia*, nastudovaným v německém origi-
nále, vyjela olomoucká opera poprvé do Spolkové republiky Německo.
- 1993 7. 2. Pavel Dostál, už jako host, inscenoval první olomoucké provedení kome-
die Miroslava Horníčka *Dva na smetišti aneb Toč to, Formane!* s hudbou
Richarda Pogody. 23. 5. 1993 režíroval i operetu Františka Zacharníka
Videň pana Strausse.

- 1993 18. 4. Hudebním nastudováním Dvořákovy opery *Rusalka* (režie Martin Dubovic, scéna Oldřich Šimáček) s Ritou Schimkeovou (nar. 22. 2. 1961) v hlavní roli se dosavadní šéfdirigent Moravské filharmonie Olomouc Stanislav Macura (nar. 6. 3. 1946) představil i jako úspěšný operní dirigent. V olomoucké opeře působil do roku 1995.
- 1993 22. 4. Dvořákova *Rusalka* reprezentovala olomouckou operu na celostátní přehlídce českého operního divadla v Praze. Pavel Stejskal na ní byl oceněn cenou za postavu Vodníka.
- 1993 2. 7. Na dalším ročníku festivalu Smetanova Litomyšl hostovala olomoucká opera s Verdiho *Traviatou*.
- 1993 1. 9. Omezené finanční dotace přinutily vedení divadla, aby radikálně omezilo počet inscenací hudebního divadla. Místo obvyklých pěti oper a pěti operet nabídl divákům poprvé toliko tři operní a dvě operetní inscenace v sezoně.
- 1993 5. 12. Režisér Martin Dubovic a dirigent Stanislav Macura inscenovali operu Giuseppe Verdiho *Aida*. Postavu Aidy ztvárnily Zdeňka Mollíková a Claudia Tereza Slupská (nar. 14. 2. 1954 v Šeptelici, v Olomouci v letech 1993–1995). Radama zpívali Tomáš Krejčířík a Václav Málek.
- 1994 13. 2. Pražský činoherní režisér Jaromír Pleskot přijal už podruhé nabídku k hostování v olomoucké opeře; s dirigentem Stanislavem Macurou inscenoval operu Carla Marii Webera *Čarostřelec*. Agátu zpívaly Magda Málková a Claudia Tereza Slupská, Maxe Ondřej Doležal a Václav Málek.
- 1994 19. 2.–27. 3. Olomoucký soubor se vydal znovu do SRN. Při dvou zájezdech (19. 2.–4. 2. a 22. 3.–27. 3.) tam hostoval s inscenací operety Franze Lehára *Země úsměvů*.
- 1994 15. 4.–17. 4. Festivalu operetních divadel Olomouc se zúčastnily soubory Slezského divadla v Opavě (*Perly panny Serafinky*), domácí Moravské divadlo (*Ohňostroj*) a Státní divadlo Ostrava (*Tisíc a jedna noc*).
- 1994 7. 5.–8. 5. Dvořákovu *Rusalku* provedla olomoucká opera s úspěchem i v německém Eggenfeldenu.
- 1994 24. 6.–25. 6. Operní soubor navštívil znovu festival Smetanova Litomyšl, tentokrát s inscenací Verdiho *Aidy*.
- 1994 22. 8.–27. 8. Při zájezdu do Švýcarska a do SRN uvedla opera pět představení Verdiho *Aidy*. První čtyři se uskutečnila ve švýcarském Curychu a Luzernu, páté v severoněmeckém Hamburku.
- 1994 23. 10. V operetě *Veselá vdova* Franze Lehára (režie Mojmir Weimann j. h.) hostovala v titulní roli (při premiéře Ludmila Machytková) populární pražská operetní zpěvačka Pavla Břínková (nar. 15. 1. 1949). Vystoupila i v roli Iduny v muzikálu Paula Burkharda *Ohňostroj* (premiéra 24. 4. 1994), v němž jí byl partnerem operní sólista Jaromír Majtner jako Obolský.

- 1994 11. 12. Zaslouhou dirigenta Zvonimíra Skřivana a režiséra Martina Dubovice zazněla na jevišti českého divadla v Olomouci vůbec poprvé opera Gaetana Donizettiho *Lucia di Lammermoor*. Titulní postavu vytvořila Maria Tkadlčíková.
- 1995 12. 2. Při provedení Donizettiho *Lucie di Lammermoor* (premiéra 11. 12. 1994) na Festivalu českého operního divadla (na jevišti Národního divadla v Praze) byla představitelka hlavní role Maria Tkadlčíková oceněna cenou za pěvecký výkon a byla nominována na cenu Thalie.
- 1995 8. 3.–24. 3. Olomoucká opera podnikla další zájezd do SRN s inscenací Verdiho *Aidy*. Uvedla ji v patnácti německých městech, počínaje úvodním představením v Norimberku a konče „derniérou“ v Řezně.
- 1995 18. 6. Na závěr sezony 1994/1995 nastudoval dirigent Oldřich Bohuňovský v režii Martina Dubovice operu Leoše Janáčka *Její pastorkyňa*. Jenůfu zpívaly Zdeňka Mollíková a Ludmila Machytková, Kostelničku Magda Málková v alternaci s Olgou Koubkovou.
- 1995 25. 12.–31. 12. Vánoce roku 1995 strávil olomoucký operní soubor na zájezdu v Německu a ve Švýcarsku. V pěti německých městech včetně Bonnu či Mannheimu a ve švýcarském Curychu provedl sedm představení Verdiho *Aidy*.
- 1996 15. 3. Operu Giuseppe Verdiho *Trubadúr* nastudoval dirigent Richard Hein (nar. 29. 1. 1961), angažovaný v Olomouci v sezoně 1995/1996), režie Michael Lochar j. h.).
- 1996 24. 5. Rolí Markétky v opeře Charlese Gounoda *Faust a Markétka* (režie Martin Dubovic, dirigent Zvonimír Skřivan) se s olomouckým obecnstvem rozloučila sopranistka Maria Tkadlčíková. Odešla do Státní opery Praha.
- 1996 24. 10. Při repríze opery Giuseppe Verdiho *Trubadúr* stanul u dirigentského pultu Michel Philippe (1958–2002). V Olomouci působil do června roku 1999.
- 1996 22. 11. Bez mála po dvaceti letech se na olomouckou scénu vrátila opera Wolfganga Amadea Mozarta *Idomeneo* (poprvé v roce 1967). Na scéně Jiřího Jaroslava Janečka (nar. 9. 8. 1932), za jejíž návrh byl scénograf nominován na cenu Alfréda Radoka, a v režii hostujícího Ladislava Štrose ji nastudoval Zvonimír Skřivan s Václavem Málkem a Petrem Martínkem v rolích Idomenea a Idamanta. Princeznu Illii zpívala čerstvá absolventka bratislavské VŠMU Elena Gazdíková (nar. 24. 6. 1967). Sólistkou souboru je dodnes. (V poslední době vytvořila např. Královnu noci v Mozartově *Kouzelné flétně*, Neddu v Leoncavallových *Komediantech*, komornou Adélu ve Straussově *Netopýru* nebo Rosinu v Rossiniho *Lazebníku sevillské*, Rusalku ve stejnojmenné opeře).
- 1997 11. 1. Představení Mozartova *Idomenea*, realizované v rámci Festivalu českého operního divadla na jevišti Národního divadla v Praze, bylo oceněno cenou festivalu, tzv. „Libuškou“.

- 1997 17. 1. Režisér Martin Dubovic a dirigent Travis Hatton připravili první olomouckou inscenaci muzikálu Boba Merrila *Sugar (Někdo to rád horké)*. *Sugar* hrála a zpívala Jana Kloučková, Dafné oblíbený mladokomik olomoucké operety Josef Sitko (nar. 1. 3. 1941, v Olomouci působil do 31. 12. 2003) a Josefinu jeho dlouholetý kolega Petr Šíma.
- 1997 7. 5.–9. 5. Operní složku nultého ročníku přehlídky Divadelní Flora (za účasti všech čtyř vicesouborových divadel z Moravy) tvořily inscenace Pucciniho *Bohémy* (Slezské divadlo Opava), Mozartova *Idomenea* a Offenbachových *Hoffmannových povídek* (Moravské divadlo Olomouc).
- 1997 20. 6. Spoluprací režiséra Martina Dubovice a dirigenta Zvonimíra Skřivana se v repertoáru olomouckého divadla objevila opera Amilcara Ponchielliho *La Gioconda*. (Gorrioio libreto přeložili do češtiny Jiří Měřinský a Zvonimír Skřivan). Titulní ženskou roli nastudovaly Ludmila Machytová a Zdeňka Mollíková, Václav Málek byl za partii janovského knížete nominován na cenu Thalie.
- 1997 3. 7.–7. 7. Představeními Mozartova *Idomenea* a Donizettiho *Lucie di Lammermoor* se olomoucká opera zúčastnila dalšího ročníku festivalu Smetanova Litomyšl.
- 1997 24. 10. Nový dirigent olomouckého divadla, Rakušan Martin Braun (nar. 10. 10. 1965, v Olomouci do r. 2000), nastudoval operetu Franze Lehára *Paganini*. Sopranistka Ludmila Machytová získala za ztvárnění postavy Anny Elisy cenu Thalie.
- 1997 19. 12. Operní soubor se po delší době odvážil předložit svému obecenstvu soubor operu. Bylo to dílo maďarského skladatele Sándora Szokolaye *Krvavá svatba*. Za přítomnosti autora ji v české premiéře inscenoval režisér Martin Dubovic v hudebním nastudování Michela Philippa. Nevěstu zpívala bulharská pěvkyně Valentina Čavdarová (nar. 17. 9. 1958), Ženicha Václav Málek.
- 1998 24. 4. Dirigent Zvonimír Skřivan a režisér Martin Dubovic nastudovali aktovku Giacoma Pucciniho *Glanni Schicchi* (v titulní roli s Jaroslavem Majtnerem), a to společně s Pucciniho aktovkou *Sestra Angelika* (v titulní roli Zdeňka Mollíková).
- 1998 19. 5. V rámci přehlídky Divadelní Flora 1998 hostoval v Olomouci soubor Národního divadla moravskoslezského z Ostravy s inscenací opery Wolfganga Amadea Mozarta *Únos ze serailu*.
- 1998 31. 5. Olomoucký soubor uvedl v pražském Stavovském divadle operu Sándora Szokolaye *Krvavá svatba*.
- 1998 3. 7. V rámci festivalu Janáčkovy Hukvaldy provedla olomoucká opera v přírodním amfiteátru hukvaldského zámku Janáčkovu *Kátu Kabanovou*, kterou v režii hostujícího Václava Věžníka nastudoval dirigent Michel Philippe s Valentinou Čavdarovou a Ludmilou Machytkovou v hlavní roli. (Olomoucká premiéra 26. 6. 1998).

- 1998 27. 11. Téměř přesně padesát let po památné inscenaci Iši Krejčího se na jevišti olomouckého divadla vrátila reformní opera Christopa Willibalda Glucka *Orfeus a Eurydika*. Postavu Orfea ztvárnila Magda Málková, v roli Eurydiky se střídaly Ludmila Machytková a Zdeňka Mollíková. Režijní realizace Daniela Wiesnera (nar. 17. 1. 1947) korespondovala s návrhem scény Richarda Wiesnera, dirigoval Zvonimír Skřivan.
- 1999 1. 12. Do operního souboru byla angažována španělská sopranistka Cecilia Valls (nar. 27. 5. 1969 v Barceloně). Od té doby nastudovala např. Olympii v *Hofmannových povídkách* Jacquese Offenbacha, Neddu v Leoncavallovi *Komediantech*, Zerlinu v Mozartově *Donu Giovannim* nebo slečnu Wordsworthovou v opeře Benjamina Brittena *Albert Herring*. V Olomouci působila do 6. 8. 2004.
- 1999 1. 1. Šéfem opery a operety se stal tenorista a režisér Václav Málek. V olomoucké opeře zpíval nejprve v letech 1977–1979 a potom od roku 1986. Ze šéfovské funkce odešel po skončené sezoně 2001/2002.
- 1999 29. 1. Na olomoucké jevišti se vrátila opera Giuseppa Verdiho *Simone Boccanegra* v režii Martina Dubovice a v hudebním nastudování Michela Philippa. V hlavní roli se střídali Vladimír Zápražný a hostující brněnský barytonista Vladimír Chmelo (nar. 21. 8. 1961), v roli Gabriela Adorna Petr Martínek a hostující Giancarlo Ruggieri.
- 1999 11. 6. Režisér Ladislav Štros (nar. 22. 8. 1926), jemuž byla svěřena režie opery Bedřicha Smetany *Dvě vdovy*, vyšel vstříc obecnstvu hanácké metropole tím, že lidovým scénám v čele s dožínkovou slavností v závěrečném obraze vtiskl ráz hanáckých dožíněk. Dílo nastudoval dirigent Martin Braun. V hlavních ženských rolích alternovaly Valentina Čavdarová a Elena Gazdíková (Karolina), Magda Málková a Zdeňka Mollíková (Anežka). Na Festivalu českého operního divadla v Praze, kde tato inscenace reprezentovala práci olomouckého souboru, získala Magda Málková (Anežka) cenu „Libušku“ za pěvecký výkon. Při repríze Smetanovy opery *Dvě vdovy* (premiéra 11. 6. 1999) stanul poprvé za dirigentským pultem Miloš Machek ml. (nar. 30. 4. 1955).
- 1999 17. 9. Poslední inscenaci roku 1999, operu Antonína Dvořáka *Čert a Káča*, po hostinsky nastudoval v režii Martina Dubovice mladý dirigent Petr Pololáník (nar. 24. 4. 1973). Káču zpívaly Magda Málková a Olga Koubková, Marbuela Vladimír Zápražný.
- 1999 7. 11. Vedení Moravského divadla uspořádalo vzpomínkový večer na dlouholetého šéfa olomoucké operety Stanislava Regala. Režie se ujal Václav Málek.
- 1999 10. 12. Poslední operetní premiérou v roce 1999 byla *Hraběnka Marica* Emmericha Kálmána s Ludmilou Machytkovou v hlavní roli. Hraběte Tasilla zpíval Petr Martínek, Lízu Elena Gazdíková.
- 1999 26. 12. Galakoncert v opeře řídil dirigent opery Národního divadla v Brně Jan Zbavítel (nar. 31. 7. 1942).

- 2000 18. 2. V opeře Petra Ilije Čajkovského *Piková dáma* (režie Martin Dubovic, scéna Martin Višek) se v roli Tomského představil Petr Špaček (nar. 22. 10. 1975), od 1. 8. 1999 nový barytonista olomoucké opery. Touto inscenací se rozloučil s Olomoucí dirigent Martin Braun. Další velkou příležitostí pro Petra Špačka byla partie Dona Giovanniho ve stejnojmenné opeře W. A. Mozarta (premiéra 26. 10. 2001). V této inscenaci dostali příležitost i další mladí sólisté – tenoristé Tomáš Hinterholzinger (nar. 21. 1. 1969, v Olomouci 2000–2004) a Jiří Vinklársek (nar. 13. 9. 1971) jako představitelé Dona Ottavia a Petr Babula (nar. 14. 2. 1979) v roli Komtura.
- 2000 23. 6. V nové inscenaci Mozartovy *Kouzelné flétny*, jež byla dílem režiséra činohry Národního divadla v Brně Zdeňka Kaloče, výtvarnice Marty Rozkopfové a dirigenta Miloše Machka, slavili zasloužený úspěch Elena Gazdíková jako Královna noci a teprve 23letý student JAMU a sólista brněnské opery Zdeněk Plech (nar. 7. 3. 1977) v roli Sarastra. (V Olomouci hostoval i v r. 2001 coby statkář Zaremba v operetě Oskara Nedbala *Polská krev*.) Papagena zpíval David Szendiuch. Inscenace vzbudila oprávněnou pozornost při zájezdu olomoucké opery do pražského Stavovského divadla 22. 10. 2000.
- 2000 28. 8. Novým dirigentem olomoucké opery (zprvu asistentem M. Machka) se stal Tomáš Hanák (nar. 21. 10. 1975), v té době ještě student dirigování na pražské HAMU (absolvoval v červnu 2001). Jeho prvním samostatným úkolem bylo nastudování Brittenova *Alberta Herringa* (premiéra 21. 12. 2001, režie Václav Málek, scéna Martin Višek, kostýmy Růžena Švecová).
- 2000 28. 8. Na základě úspěšného hostování v roli Kněžny v Dvořákově opeře *Čert a Káča* byla do solistického ansámblu přijata Hana Kostecká (nar. 25. 12. 1973). Do povědomí olomouckého obecnstva se zapsala zejména jako Mařenka ve Smetanově *Prodané nevěstě*, donna Elvíra v Mozartově *Donu Giovannim*, Santuzza v Mascagniho *Sedláku kavalíru* nebo jako Rosalinda ve Straussově *Netopýru*.
- 2000 2. 9. Soubor opery a operety uspořádal slavnostní koncert, jímž byly zahájeny oslavy 80. výročí vzniku stálého Českého divadla v Olomouci. Dirigoval Miloš Machek.
- 2000 4. 9. Na společenském večeru, na němž Moravské divadlo vzpomnělo 80. výročí svého vzniku, byla zavedena nová tradice: dva umělci z každého souboru byli oceněni za nejlepší výkon v sezóně. Prvními nositeli této „hanácké Thálie“ za pěvecké výkony se stali Elena Gazdíková za roli Královny noci v Mozartově *Kouzelné flétně* a Vladimír Zápražný za postavu Freda Grahama v muzikálu Cole Portera *Kiss me, Kate* (premiéra 21. 4. 2000, režie Václav Málek). Do galérie emeritních členů Moravského divadla byli při této příležitosti zapsáni in memoriam dirigent František Preisler a někdejší šéf operety Stanislav Regal.

- 2000 15. 12. Režii opery Jacques Offenbacha *Hoffmannovy povídky* (dirigent Miloš Machek, scéna a kostýmy Josef Jelínek) byl pověřen třebečský rodák Josef Charvát, docent umělecké školy v Baden-Würtenbergu a umělecký šéf tří prestižních německých divadelních festivalů
- 2001 16. 2. O režii klasické dvojice veristických aktovek Pietra Mascagniho a Ruggera Leoncavalla na scéně Ladislava Vychodila se podělili brněnský Václav Věžník (*Sedlák kavalír* s Magdou Málkovou, Hanou Kosteckou v roli Santuzzzy) a Václav Málek, který si ve své inscenaci *Komediantů* s chutí zazpíval titulní roli Cania. Dirigoval Zvonimír Skřivan.
- 2001 14. 6. Sezónu uzavřela inscenace dvou pololidových „hanáckých oper“ z 2. poloviny 18. století *Pargamotéka* a *Jora a Manda*. Pod titulem *Copak to ale za mozeka hraje aneb Jak Hanáci s operou laškovali* je inscenoval režisér Jiří Nagy (nar. 28. 8. 1975) na scéně Martina Viška. Hudbu Miloše Štědrone pro devítičlenný orchestr nahrál v brněnském studiu Vox dirigent Miloš Machek.
- 2001 1. 9. Při druhém udělování cen za nejlepší umělecký výkon v sezóně byli oceněni Magda Málková za partii Santuzzzy v Mascagniho opeře *Sedlák kavalír* a Václav Málek za roli Cania v inscenaci Leoncavallových *Komediantů* (premiéra 16. 2. 2001).
- 2001 26. 10. V nové inscenaci Mozartovy opery *Don Giovanni* (v pohostinské režii Zdeňka Černína, na scéně a v kostýmech hostujícího Jana Duška), se představil Petr Šumník (nar. 8. 10. 1962) jako nový kmenový dirigent opery Moravského divadla (angažován 1. 10. 2001).
- 2002 2. 2. Největší počet milovníků klasické operety v sezóně 2000/2001 přilákala do hlediště opereta Rudolfa Piskáčka *Perly panny Serafinky* (12. 192 diváků od premiéry 27. 10. 2000 do derniéry 2. 2. 2002). Počtem diváků i 24 představeními předstihla Nedbalovu *Polskou krev* (od premiéry 20. 4. 2002 22 představení s 10. 431 diváky.)
- 2002 15. 2. Zlatým hřebem operetní sezony se stala premiéra jednoho z nejnáročnějších titulů klasické vídeňské operety, *Netopýra* Johanna Strausse. Pohostinskou režii byl pověřen Jiří Nagy, který už předtím režíroval operetu Jára Beneše *Na tý louce zelený* (premiéra 11. 11. 2001). Hudebně nastudoval Netopýra Zvonimír Skřivan, Milada Jedličková, Reginald Kefer, scénu navrhl Alexandr Babraj. Gabriela Eisensteina zpívali Václav Málek a Petr Martínek, jeho ženu Rosalindu Hana Kostecká a Ludmila Machytková. Kalhotkovou roli Prince Orlovského ztvárnily Magda Málková a hostující Martina Čičmancová (nar. 28. 7. 1973). Dirigoval Petr Šumník.
- 2002 1. 3. Do širší nominace na cenu Thálie za rok 2001 byla zařazena sopranistka Lea Vitková (nar. 2. 7. 1968) za postavu Donny Elvíry v Mozartově opeře *Don Giovanni* a Mařenky ve Smetanově *Prodané nevěstě* (premiéra 8. 6. 2001). Kmenovou sólistkou olomoucké opery se stala – po dvouletém hostování – 26. 8. 2002.

- 2002 19. 4. Sličnou Rosinu ve vaně, surrealistické symboly na scéně Pavlína Mc Enchroe a mluvené dialogy ve vlastní textové úpravě nabídl divákům premiéry nového nastudování Rossiniho buffy *Lazebník sevillský* hostující režisér Lubomír Fritz, známý svými pražskými inscenacemi muzikálů *Drákula* a *Johanka z Arku*.
- 2002 21. 4. Do Olomouce zavítal poprvé světoznámý slovenský tenorista Peter Dvorský. Se svými hosty, mladými sólisty olomoucké opery, provedl pořad árií a duet ze světového operního repertoáru.
- 2002 31. 5. Výkon Zdenky Mollíkové v rolii Lady Billows v Brittenově opeře *Albert Herring* byl odměněn jako nejlepší ženský umělecký výkon v operní sezóně 2001/2002. Z pánského ansámblu získal toto ocenění mladý David Szendiuch (nar. 3. 7. 1974) za ztvárnění role Leporella v Mozartově *Donu Giovannim*.
- 2002 7. 6. Operní sezonu 2001/2002 uzavřela nová inscenace opery Giuseppe Verdiho *Macbeth* s Vladimírem Zápražným (alternoval hostující Jaroslav Kosec) a Magdou Málkovou (v alternaci s hostující Innou Davidenko) v rolích Macbetha a jeho choti. Na scéně Martina Viška režíroval Václav Málek, dirigoval Petr Šumník.
- 2002 1. 8. Václava Málka vystřídala ve funkci šéfa opery a operety nositelka ceny Thalie za rok 1997 Ludmila Machytková, dlouholetá sólistka olomouckého operetního a od r. 1995 i operního ansámblu.
- 2002 8. 11. V režijním ztvárnění Jany Andělové Pletichové, na scéně Jana Viška pod taktovkou Petra Šumníka byla uvedena opera polského skladatele Stanislava Moniuszka *Halka*. Titulní postavu ztvárnila Zdeňka Mollíková a Magda Málková, Janusze Jakub Kettner a Vladimír Zápražný.
- 2003 14. 3. Pucciniho operu *La Bohème* režíroval činoherní režisér Václav Klemens na scéně Martina Viška. V roli Mimi alternovaly Lea Vítková a Elena Gazdíková, jejich protějšek Rodolfa ztvárnili Petr Martínek a Jiří Vinklárek.
- 2003 16. 5. Pohádkovou operu *Příhody Lišky Bystroušky* Leoše Janáčka nastudoval Tomáš Hanák, režie se ujal Václav Věžník. S touto operou se soubor opery zúčastnil i festivalu na Hukvaldech a Přehlídky divadel ve Stavovském divadle v Praze.
- 2003 26. 9. V Kalmánově operetě *Čardášová princezna* v režii Martina Dubovice opět okouznil publikum svým vtípem v roli knížete Leopolda Maria Lipert-Weylersheim Petr Šíma. Titulní postavu Sylvie zpívala Lea Vítková a Elena Gazdíková, Edvina Petr Martínek a Jiří Vinklárek. Za dirigentským pultem stanul Tomáš Hanák.
- 2003 17. 12. Příběh hrbáče *Rigoletta* G. Verdiho znovu ožil v režijním pojetí Inge Švandové-Koutecké na scéně Evy Milichovské a v hudebním nastudování Miloslava Oswalda (nar. 30. 1. 1976). V roli Gildy se vedle Eleny Gazdíkové poprvé objevila mladá sopranistka Terezie Švarcová (nar. 17. 7. 1982, členem souboru od 8. 1. 2004).

- 2004 18. 6. V rámci oslav Roku české hudby byla nastudována Dvořákova *Rusalka* s Leou Vítkovou a Elenou Gazdíkovou v titulní roli. Nekonvenční režijní ztvárnění Zdeňka Kaloče doplnily kostýmy Marty Rozkopfové. V roli Ježibaby zazářila hostující Kateřina Jalovcová (nar. 24. 2. 1978) a jako První žínka studentka brněnské JAMU Barbara Oczková (nar. 7. 12. 1978), která již ztvárnila hlavní úlohu v Hervého operetě *Mamzelle Nitouche* (premiéra 27. 2. 2004).
- 2004 17. 12. Divácky přitažlivý titul *Nabucco* režíroval víceméně činoherní režisér Michael Tarant. Dirigoval Miloslav Oswald. V roli Abbigail alternovaly Magda Málková a Zdeňka Mollíková, Nabuccadnesara zpíval Vladimír Zápražný, Fenenu Hana Kostecká a Kateřina Jalovcová, kněze Zachariáše David Szendiuch a Jurij Gorbunov.
- 2005 17. 6. Bedřich Smetana patří také k autorům slavicím své jubileum v roce 2004, tedy v Roce české hudby a u této příležitosti byla uvedena jeho opera *Čertova stěna* v režijním pojetí Václava Vězníka, pod taktovkou Petra Šumníka.

Summary

The work by Vladimír Hudec *The Calendar of Opera and Operetta* is closely directed to the issues of the music theatre of Olomouc in the 20th century, i.e. it deals with the Czech professional music theatre in the years 1920–2005. Until 1920 the professional theatre of Olomouc was, in fact, German. Only then it passed over to the Czech citizens. Nevertheless, the Germans made use of the theatre building during several subsequent seasons until 1924. The theatre was, hereafter, more or less Czech with the exception of the time period of the 2nd World War. Several different personalities have changed in the position of the managers of individual ensembles. The theatre went through different political regimes that affected its face. In the *Calendar*, there are depicted, in chronological order, the most important moments and liaisons of all the seasons of the defined period. This piece of work is an outstanding groundwork for orientation and a significant starting point for further, more detailed works.

Alice Kučerová

Resumé

Práce Vladimíra Hudec *Kalendárium opery a operety* je úzce zaměřena na problematiku hudebního divadla v Olomouci ve 20. století. Zabývá se českým profesionálním hudebním divadlem v letech 1920–2005. Do roku 1920 bylo profesionální divadlo v Olomouci německé, poté přešlo do rukou českých obyvatel města. Němci však divadelní budovu využívali ještě po několik následujících sezón až do roku 1924. Dále bylo divadlo

viceméně české s výjimkou období 2. světové války. V roli šéfů jednotlivých souborů s vystřídalo několik rozdílných osobností. Divadlo prošlo několika politickými režimy, které poznamenaly jeho tvář. V Kalendáriu jsou zachyceny v chronologické posloupnosti nejdůležitější momenty a styčné body všech sezón ve vymezeném období. Práce je vynikajícím podkladem pro orientaci a výchozím bodem pro další podrobnější práce.

Alice Kučerová